

UNIVERZITA KARLOVA
Přírodovědecká fakulta
Katedra sociální geografie a regionálního rozvoje

Studijní program: Geografie (navazující magisterské studium)
Studijní obor: Sociální geografie a regionální rozvoj

Bc. Kristýna Drápelová

**ROLE LOKÁLNÍCH AKTÉRŮ VEŘEJNÉ SPRÁVY V PROCESU
TVORBY METROPOLITNÍHO PLÁNU PRAHY**

THE ROLE OF LOCAL PUBLIC ADMINISTRATION ACTORS IN THE PROCESS OF
CREATING THE METROPOLITAN PLAN

Diplomová práce

Vedoucí práce: RNDr. Radim Perlín, Ph.D.

Praha, 2022

Prohlášení

Prohlašuji, že jsem předloženou závěrečnou práci zpracovala samostatně a že jsem uvedla všechny použité zdroje a literaturu. Tato práce ani její podstatná část nebyla použita k získání jiného nebo stejného akademického titulu.

V Praze, dne 28. 7. 2022

.....
Bc. Kristýna Drápelová

Poděkování

Na tomto místě bych ráda poděkovala především vedoucímu mé diplomové práce RNDr. Radimu Perlínovi, Ph.D. za jeho čas, připomínky, ochotu a trpělivost během zpracování této práce. Dále mé poděkování patří моým rodičům a sestře, kteří mi byli velkou oporou v průběhu celého studia.

Abstrakt

Hlavním tématem diplomové práce je nově vznikající územní plán hlavního města Prahy, který se nazývá Metropolitní plán. Diplomová práce je zaměřena na pražský Metropolitní plán a jejím hlavním cílem je vyhodnocení vlivu aktérů územního plánování na přípravu, projednání a schválení dokumentu. Dále se diplomová práce věnuje zhodnocení míry zapojení těchto aktérů a jejich skutečnou možnost ovlivnit tvorbu dokumentace. V úvodu práce jsou rozebrány teoretické koncepty, které sledují roli aktérů územního plánování, hodnotí význam participace a zaměřují se na rozdílné přístupy k postupu zpracování a projednání územních plánů. Teoretická východiska se opírají o diskusi přístupů k územnímu plánování a organizaci veřejné správy, tedy o hodnocení regulačních přístupů založených na konceptu TOP – DOWN a na druhé straně koncepčních nástrojů, které vycházejí z konceptu BOTTOM – UP přístupů. Diskutovány jsou také rozdíly mezi regulačním a participativním pojetím těchto nástrojů. V teoretické části práce jsou dále zdůrazněny typy organizace veřejné správy a jejich vliv na územní plánování a způsob rozhodování o něm. V neposlední řadě je také důraz kladen na rozdílné přístupy k participaci lokálních aktérů, která je zejména v územním plánování velmi důležitým konceptem. V praktické části je využita především metoda polostrukturovaných rozhovorů se zástupci orgánů samosprávy. Na začátku práce byly stanoveny tři výzkumné otázky, na které byly následně hledány odpovědi formou uskutečněných rozhovorů. Z vyhodnocených a následně analyzovaných rozhovorů vyplývají hlavní problémy a pozitiva připravovaného územního plánu, názory zástupců městských částí na jednotlivé tematické okruhy a jejich zapojení do procesu tvorby územního plánu.

Klíčová slova: územní plán, Metropolitní plán, územní plánování, veřejná správa, participace

Abstract

The main topic of the master's thesis is a newly emerging spatial plan of the Capital city Prague which is called the Metropolitan Plan. The aim of the thesis is to examine and evaluate the impact of the local actors on a planning process of creating the spatial plan and the extensive documentation that the process requires. The thesis also assesses the real engagement rate of the local actors with the planning process and their actual ability to affect the creation of the planning documentation. The theoretical part of this thesis is based on several concepts that are crucial for further research. The concepts discuss approaches to the spatial planning, the public administration organization and two different approaches to the spatial planning, which are regulatory TOP – DOWN and conceptual BOTTOM – UP. Furthermore, the thesis explains different types of the public administration organization, their influence on the spatial planning and the decision-making process based on the different types of organization. In addition, the study also explains the theory of participation, which is a notably important theory, especially in the spatial planning process. At the beginning of the master's thesis, three exploratory questions were determined for which the answers were obtained during the conducted interviews with selected representatives of the Pragues' municipal districts. Several issues and advantages followed from the answers of the selected respondents, as well as different opinions on each topic and finally, their engagement with the process of the spatial planning.

Key words: spatial plan, Metropolitan plan, spatial planning, public administration, participation

Obsah

Seznam obrázků, tabulek a příloh	8
Seznam použitých zkratk	9
1 Úvod.....	10
2 Územní plánování.....	13
2.1 Územní plánování v Evropě.....	14
2.2 Územní plánování a přístupy k němu.....	16
2.2.1. TOP-DOWN.....	16
2.2.2. BOTTOM-UP.....	17
3 Veřejná správa a její organizace.....	20
3.1 Old Public Administration (OPA)	20
3.2 New Public Management (NPM).....	22
3.3 New Public Governance (NPG).....	23
3.4 New Public Service (NPS)	25
4 Participace.....	26
5 Metodika	31
5.1 Polostrukturované rozhovory	32
5.2 Tematické bloky rozhovorů.....	33
5.3 Oslovení respondenti	35
5.4 Vyhodnocení získaných rozhovorů.....	36
6 Praha a územní plány	39
6.1 Územní plán sídelního útvaru hl. města Prahy	39
6.2 Metropolitní plán Prahy	42
7 Analýza rozhovorů se zástupci městských částí Prahy	47
7.1 Problémy s Metropolitním plánem Prahy.....	48
7.2 Pozitiva Metropolitního plánu Prahy	52
7.3 Obecný názor na MPP	56
7.4 Metodika zpracování MPP	62
7.5 Zapojení MČ a veřejnosti do procesu plánování.....	68

7.6	Souhrnné vyhodnocení	76
8	Závěr.....	81
	Seznam použité literatury.....	86
	Knihy a články	86
	Internetové zdroje	89
	Dokumenty a legislativa.....	92
	Datové zdroje.....	92
	Seznam příloh	93

Seznam obrázků, tabulek a příloh

Seznam obrázků

Obrázek 1 - Základní rozdíl mezi regulačním TOP-DOWN a participativním BOTTOM-UP přístupem	18
Obrázek 2 - Osm příček občanské participace na participačním žebříku.....	27
Obrázek 3 - Vybrané městské části	32
Obrázek 4 - Příklad vyobrazení ÚP SÚ hl. m. Prahy	41
Obrázek 5 - Příklad vyobrazení Metropolitního plánu Prahy	43
Obrázek 6 - Obecný názor na MPP	61
Obrázek 7 - Metodika MPP.....	67
Obrázek 8 - Zapojení MČ a veřejnosti do procesu plánování	73
Obrázek 9 - Celkový názor na MPP	80

Seznam tabulek

Tabulka 1 - Čtyři základní možnosti kooperace soukromého a veřejného sektoru.....	24
Tabulka 2 - Vývoj míry spolupráce a partnerství mezi lokálními aktéry	29
Tabulka 3 - Rozdělení tematických okruhů a klíčových slov	36
Tabulka 4 - Seznam respondentů polostrukturovaných rozhovorů.....	38
Tabulka 5 - Největší problémy MPP napříč městskými částmi	51
Tabulka 6 - Největší pozitiva MPP napříč městskými částmi.....	54
Tabulka 7 - Vyhodnocení rozhovorů pro tematický okruh Obecný názor na MPP	58
Tabulka 8 - Vyhodnocení rozhovorů pro tematický okruh Metodika MPP	66
Tabulka 9 - Vyhodnocení rozhovorů pro tematický okruh Zapojení MČ a veřejnosti do procesu plánování	71
Tabulka 10 - Městské části, které vnímají MPP pozitivně, resp. spíše pozitivně	77
Tabulka 11 - Městské části, které vnímají MPP negativně, resp. spíše negativně	79

Seznam příloh

Příloha 1 - Otevřené otázky k polostrukturovaným rozhovorům.....	93
--	----

Seznam použitých zkratek

AUÚP	Asociace pro urbanismus a územní plánování
CAMP	Centrum architektury a městského plánování hlavního města Prahy
DOSS	Dotčené orgány státní správy
IPR	Institut plánování a rozvoje hlavního města Prahy
MČ	Městská část
MMR	Ministerstvo pro místní rozvoj ČR
MPP	Metropolitní plán Prahy
NPG	New public governance
NPM	New public management
NPS	New public service
OPA	Old public administration
PSP	Pražské stavební předpisy
SZ	Stavební zákon
ÚPD	Územně plánovací dokumentace
ÚP SÚ hl. m. Prahy	Územní plán sídelního útvaru hlavního města Prahy
ÚRM	Útvar rozvoje hl. m. Prahy
ÚUR	Ústav územního rozvoje

1 Úvod

Územní plánování je velice komplexní obor, který svým charakterem vyžaduje přesah do mnoha dalších disciplín. Tvorba územního plánu, jakožto rozvojového dokumentu je složitý proces, který požaduje zapojení velkého množství aktérů. Mezi účastníky územního rozvoje patří orgány státní správy, které hájí zájmy společnosti, zároveň zde ale figurují obce, které hájí zájmy své komunity a v neposlední řadě také vlastníci či investoři, kteří hájí své individuální zájmy. Již z tohoto vyplývá, do jaké míry je tvorba územního plánu komplikovanou záležitostí. U procesu tvorby územního plánu se střetávají dvě roviny, které jsou v dnešní společnosti velmi rozdílné. První touto rovinou je chápání územního plánu jako dokumentu, který má za úkol regulovat území, jak funkčně, tak prostorově. Druhá rovina pojetí dokumentu je rozvoj území, ke kterému dochází pomocí zařazení různých participativních nástrojů, zapojení lokálních aktérů, a především pak uskutečněním diskuse s veřejností, místní samosprávou apod. První, regulativní role územního plánování vychází z konceptu TOP – DOWN, kde dochází k velké hierarchizaci nástrojů, pomocí kterých je vytvořen dokument bez diskuse a konzultace s lokálními aktéry. Dochází tedy nejprve k zpracování plánu a teprve až poté následuje jeho projednání. Opačným přístupem je přístup BOTTOM – UP, kde je stěžejní diskuse s lokálními aktéry a snaha o nalezení shody nad konceptem rozvoje. Jedná se tedy o koncepční dokument, při jehož vzniku participuje velké množství aktérů.

Hlavním tématem této diplomové práce je nově vznikající územní plán hlavního města Prahy, Metropolitní plán. Územní plán je hlavním rozvojovým dokumentem obce a tvorba nového plánu pro hlavní město je velmi důležitým procesem, zejména vzhledem k tomu, že současný územní plán Prahy je platný od začátku roku 2000. Tato práce se zaměřuje na komplexní charakteristiku současného a nově vznikajícího plánu Prahy a zároveň na jeho pojetí lokálními aktéry státní správy. Tito aktéři jsou volení zástupci městských částí Prahy, kteří byli osloveni na základě jejich kompetencí. Výsledkem této práce je celkový přehled a zhodnocení nahlížení jednotlivých zástupců městských částí na připravovaný dokument, zhodnocení nově zvolené metodiky pro přípravu územního plánu a v neposlední řadě také vyhodnocení participace zpracovatele s lokálními aktéry.

V úvodu této diplomové práce jsou představeny teoretické koncepty, které jsou pro disciplínu územního plánování a samotnou tvorbu územního plánu, stěžejní. Mimo výše zmíněné přístupy k územnímu plánu jsou také dopodrobna rozebrány typy organizace veřejné správy, které jsou velmi těsně provázány s koncepty TOP – DOWN a BOTTOM – UP. Veřejná správa a její organizace je velmi důležitým faktorem v procesu tvorby územního plánu a od poloviny minulého století jsme svědky její proměny od rigidních struktur až po více koncepční a participativní systémy v duchu konceptu BOTTOM – UP. V neposlední řadě je v práci představen koncept participace. Tento relativně moderní a pokrokový koncept je v této diplomové práci popsán detailně s důrazem na jeho důležitost, jelikož v dnešní společnosti je zapojení aktérů do plánování velmi žádoucí a je představena stěžejní typologie participace ve formě tzv. participativního žebříku (Arnstein 1969). Pro realizaci výzkumu, který proběhl v rámci přípravy této práce, byla zvolena kvalitativní metoda polostrukturovaných rozhovorů s vybranými respondenty, jejichž cílem bylo najít odpovědi na níže uvedené cíle práce a výzkumné otázky.

Hlavním cílem předkládané diplomové práce je zkoumat přístupy lokálních aktérů veřejné správy (městských částí) v Praze k postupu přípravy, zpracování a projednání Metropolitního plánu Prahy. Městské části v Praze figurují jako samosprávné celky, které mají dílčí kompetence k provozu svého území. Pro tyto samosprávné celky je tedy územní plán, jakožto rozvojový dokument zcela zásadní, jelikož od něj se odvíjí veškerý rozvoj městských částí. Nově zpracováváný územní plán, tedy Metropolitní plán Prahy je dokument, který je zpracováván již od roku 2013 a má nahradit stávající Územní plán sídelního útvaru hl. m. Prahy. Tato diplomová práce se soustředí na vyhodnocení přístupů k územnímu plánování na příkladu Prahy, vyhodnocení vlivu lokálních aktérů na přípravu, projednání a schválení Územně plánovací dokumentace (dále ÚPD) a v neposlední řadě také na zhodnocení míry zapojení jednotlivých aktérů a je jejich skutečnou možnost ovlivnit tvorbu ÚPD v Praze. Na základě diskutovaných teoretických konceptů, vymezených cílů práce a charakteru zkoumaného dokumentu byly stanoveny tři výzkumné otázky, na něž byly hledány odpovědi pomocí zmíněných rozhovorů s respondenty.

Tyto výzkumné otázky jsou:

1. Jakým způsobem vnímá samospráva (městské části) vznikající Metropolitní plán Prahy?
2. Jak proměna metodiky zpracování plánu ovlivní plánování v Praze?
3. Jakým způsobem byli do tvorby Metropolitního plánu zapojeni lokální aktéři veřejné správy, tj. městské části?

Tato diplomová práce je členěna do osmi kapitol. V kapitole Úvod je představena obecná rovina zkoumaného tématu, relevance práce a jsou zde stanoveny hlavní cíle a výzkumné otázky, na které práce hledá odpovědi. Ve druhé, třetí a čtvrté kapitole práce jsou detailně představeny jednotlivé teoretické rámce, ze kterých práce vychází a které jsou pro komplexní zasazení do tématu územního plánování a celkové pochopení komplexnosti disciplíny, stěžejní. Pátá kapitola se věnuje popisu metodiky. Zde je uvedeno, jakým způsobem byl realizován kvalitativní výzkum, výběr respondentů, sestavení polostrukturovaného rozhovoru (příloha 1) a následná analýza těchto rozhovorů. Následující kapitola předkládá samotný výzkum a analýzu provedených rozhovorů. Tato kapitola je členěna na jednotlivé podkapitoly pro přehlednější uvedení výsledků a detailnější vhléd do problému. Na konci kapitoly je uvedeno celkové vyhodnocení celého výzkumu. Poslední kapitola obsahuje závěr práce, ve kterém jsou uvedeny dosažené výsledky, odpovědi na výzkumné otázky a celkové zhodnocení provedeného výzkumu.

2 Územní plánování

Územní plánování sleduje rozvoj měst a jakmile se města začala rozvíjet, bylo nutné koordinovat a řídit tento rozvoj. Proto můžeme tvrdit, že územní plánování je disciplína, jejíž začátky sahají až do starověku. V této době se již začalo přemýšlet o koncepci samotného města, infrastruktury a obranných bariér, vznikaly první regulativy a veřejné prostory, hřbitovy apod. Postupně se do procesu koncepce města začaly přidávat i další funkce než jen funkce obranná, např. obytná, výrobní či společenská. V 19. století se města začala velmi rychle rozvíjet, ve 20. století již dochází k relativně rychlému a vcelku liberálnímu rozvoji měst (Kubeš, Perlín 1999), který má usměrňovat nebo regulovat právě územní plán.

Územní plánování je interdisciplinární disciplína, která má mnoho různých definic. Tyto definice zpravidla vycházejí z toho, jak se autoři jednotlivých konceptů dívají na sídlo (město). Buď autoři vnímají město jako soubor staveb a volných veřejných nebo soukromých prostorů mezi nimi, a pak v duchu Athénské charty¹ územního plánování definují územní plánování jako funkční využití ploch. Nebo se jiní autoři dívají na město jako na komunitu lidí, která se pohybuje ve vymezeném území a pak je územní plánování definováno jako dohoda o využití území (Perlín 2021).

V územním plánování jde o kooperaci několika různých profesí a odborníků. Již toto napovídá tomu, že vytvářet územní plán a obecně jakoukoliv plánovací dokumentaci je velmi zdlouhavý a byrokratický úkon. Podle Perlína (2021) se jedná o disciplínu technickou a dochází k přípravě, projednání a schvalování jednotlivých dokumentů, které se týkají rozvoje území. Na to reaguje Jehlík (2014), který říká, že do procesu územního plánování je potřeba zapracovat i regulatorní a strategickou rovinu, která podle něj v procesu chybí, resp. je často opomíjená. Podle Newmana a Thornleyho (2011) je dokonce zapotřebí, aby se jednotlivé systémy ve světě začaly přetvářet tak, aby byly schopné vyhovět nárokům moderního rozvoje měst a dynamickému světu 21. století a aby nové, resp. transformované územní plánování bylo prioritou.

¹ Charta vydaná Le Corbusierem v roce 1933, ve které je kladen důraz na město jako komplexní celek, který je rozdělen do tří funkčních složek, a sice *bydlení, práce a rekreace*. Důvodem k tomuto rozdělení města je snaha o lepší logické uspořádání a vytvoření města, které bude odpovídat moderním principům (Hrůza 2014).

2.1 Územní plánování v Evropě

Územní plánování je velice komplexní disciplína, na řešení konkrétního dokumentu se podílí velké množství dílčích specialistů z celé řady technických, přírodovědných architektonických a dalších oborů. Do procesu plánování vstupuje velký počet aktérů, kteří naprosto přirozeně brání své vlastní zájmy. Proto je jasné, že nacházet shodu, popř. snažit se o nalezení shody, je náročný proces. Je potřeba před zahájením procesu jasně stanovit role všech účastníků, a jasně stanovit cíle, kterých chce jednání dosáhnout. Problémy v zapojení různorodých aktérů do procesu územního plánování jsou víceméně ve všech státech Evropy podobné, nicméně dá se říct, že toto je jediná shoda v územních plánech napříč evropskými přístupy. Řešení participace a zapojení aktérů do diskuse o budoucím uspořádání území, stejně jako další obsahové a procedurální podmínky územního plánování, se v různých státech významně liší. (Perlín 2021).

V rámci Evropské unie není územní plánování jednotně upravováno. Protože územní plánování v zásadě rozhoduje o zhodnocení nebo naopak znehodnocení pozemků nebo ploch, je v každém státě proces přípravy a projednávání územního plánování velmi úzce spojen s historickou tradicí správního řádu, správního rozhodování, organizací a rolí jednotlivých stupňů veřejné správy a obecně s historickou zkušeností a tradicí rozhodovacích procesů. Podoba dokumentů se mezi státy Evropy liší ve formě zpracování, způsobech projednávání či samotném názvu. Dokumenty jsou v rámci národní legislativy různě definovány a je jinak vymezeno jejich zaměření. Rozdíly mezi přístupy k rozhodování o využití území se také zrcadlí v rozdílném pojmenování dokumentu, který v Česku chápeme jako územní plán. Státy s anglosaskou tradicí používají pojmy jako *development plan*, *structure plan* či *master plan* v Irsku, Nizozemsku nebo Spojeném království. V jiných zemích se spíše kloní k označení *physical plan*, nebo v německy mluvících zemích se používá například pojem *Raumordnungsplan*, tedy doslovně přeloženo *prostorový řád*. Dokumenty napříč Evropskou unií se také odlišují v jejich hierarchii a způsobu uplatňování.

Přes všechny rozdíly, které se teď na poli územního plánování napříč Evropou objevují, měla tato disciplína v západní Evropě podobný vývoj. Berke (2002) uvádí, že od 60. let 20. století převažovaly v Evropě regulační přístupy, kdy měla vláda celkovou kontrolu nad rozvojem území a celkově ovlivňovala charakter výstavby bez jakékoliv participace ze stran ostatních aktérů územního rozvoje. Po velké ropné krizi z první poloviny 70. let. se územní plánování opět pozměnilo. V druhé polovině 20. století, zejména pak v 80.

letech, se do popředí dostávají pozitivistické přístupy. Urbanisté a plánovači vnímali sami sebe jako více znalé a nedávali tak prostor jiným odborníkům k vyjádření se. Tento přístup k územnímu plánování nebyl příliš efektivní, jelikož jak je již výše zmíněno, územní plánování je obor, který se dotýká velkého množství obyvatel a aktivní občané mají postupně stále větší zájem do procesu přípravy konkrétního dokumentu vstupovat, vznášet svoje požadavky a připomínkovat navrhované koncepce. Doba od konce 20. století s sebou přinesla poststrukturalistický náhled na disciplínu územního plánování. A s ním i důraz na veřejnost a její participaci v celém procesu (Giddens 1984). Velký prostor byl nově dáván debatě a projednávání při přípravě dokumentu v rámci celé komunity. Tento vývoj sledujeme u přístupů TOP-DOWN a BOTTOM-UP k územnímu plánování, které jsou podrobně rozepsány v kapitole níže.

Jak již bylo řečeno, pojetí a přístup k územnímu plánování se v Evropě různí. Odlišuje se na základě typu státního zřízení, náboženské tradice či rozdílnosti právního systému nebo postavení soukromého sektoru. Podle ÚUR (2000) hraje značnou roli i rozdělení moci a její centralizace. Záleží tedy i na tom, do jaké míry je v zemi autonomní regionální úroveň. V Evropě existuje několik tradic, ze kterých územní plánování vychází.

Základními tradicemi, kterými se řídí územní plánování v Evropě jsou:

- *regionálně ekonomický přístup k plánování*, který funguje zejména ve Francii nebo Portugalsku
 - zde se jedná zejména o naplnění stanovených ekonomických cílů, silný vliv regionální vlády
- *komplexní integrovaný přístup*, tento přístup je především ve skandinávských zemích
 - zde je územní plánování podrobena silné hierarchii plánů, která sahá od národní až po místní úroveň, vysoká míra koordinace dokumentů
- *řízení využití území*, které je typické zejména pro Velkou Británii
 - jedná se zejména o propojení územního a strategického plánování na lokální úrovni
- *tradice urbanismu*, kterou vyznávají středomořské země
 - největší důraz je kladen na ochranu kulturních památek a architektonického dědictví

(Převzato z Drápelová 2019).

2.2 Územní plánování a přístupy k němu

Přístupy k územnímu plánování a k tvorbě územního plánu jsou v každé zemi odlišné. Záleží na tradici územního plánování, na míře angažovanosti jednotlivých aktérů, a hlavně také na vládě a vládnoucí straně. Sabatier (1986) ve svém článku popisuje dva hlavní přístupy k územnímu plánování, které se od sebe výrazně odlišují. Jedná se o přístupy shora dolů, tzv. TOP-DOWN a zdola nahoru, tj. BOTTOM-UP. Jak název napovídá, jde o systém řízení a rozhodování, kdy v případě TOP-DOWN se jedná zejména o regulaci rozvoje, naopak v druhém případě se klade důraz spíše na hledání shody, popř. kompromisu.

2.2.1 TOP-DOWN

Hlavním rysem tohoto přístupu k územnímu plánování je usměrňování. Ať už se jedná o usměrňování rozvoje, regulace celého procesu plánování či řízení veřejné diskuse o hotovém projektu se subjekty, které by do jednání mely být zapojeny. Jak vidíme na obrázku 1, dokumenty vznikající metodou TOP-DOWN, jakožto metodou, která počítá s tím, že výsledek práce bude diskutován až po jeho samotném vytvoření, jsou zpravidla tvořeny samotnými plánovači a jejich spolupracujícími týmy. V praxi to ve finále znamená, že dochází k vytvoření dokumentu, popř. jeho návrhu a teprve poté se na řadu dostává komunikace návrhu s menšími skupinami, spolky, či samotnou veřejností (Perlín 2021).

Tento regulatorní přístup k plánování spočívá především v tom, že se na něm podílejí pouze poučené osoby, které mají jasně stanovené plány a cíle s daným územím a aktivně se podílejí na dalším rozvoji území, kterého bude docíleno pomocí odborně podložených záměrů (Berke 2002). Primárně i díky tomu je tento model, zejména v dnešní době, kritizován. Matland (1995) ve své práci upozorňuje na to, že by veřejnost z procesu plánování vyřazena být neměla, protože diskuse s veřejností o rozvoji konkrétního území by měla být zařazena na samý začátek plánovacího procesu.

Ačkoliv je jasné, že z pohledu nastavení společnosti v dnešní době je tento přístup spíše zastaralý a jeho principy jsou potřeba v současném světě obměnit, musíme si také uvědomit pozitiva, která z tohoto přístupu k plánování plynou. Proces plánování systémem TOP-DOWN probíhá strukturovaně, plně profesionálně a za pomoci odborných a poučených postupů. I přestože zde není příliš prostoru pro participaci s menšími skupinami

či samotnou veřejností předpokládá se, že vzniklý dokument bude vypracován metodologicky správně a především objektivně (Perlín 2016).

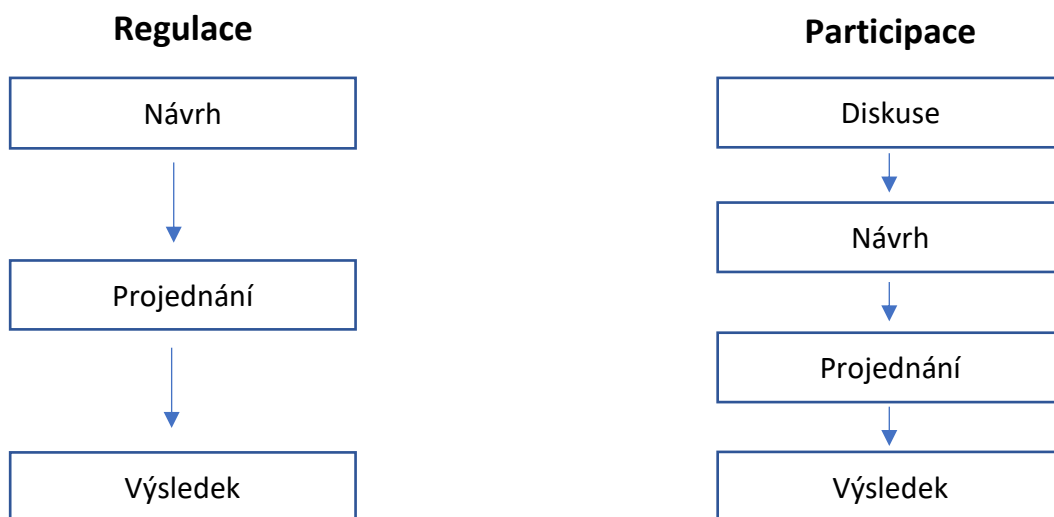
Postup zpracování v duchu TOP-DOWN vede k jasně vymezené funkci území a umožňuje dobře regulovat vhodné nebo nevhodné funkční využití ploch v řešeném sídle. Proto lze územní plány vytvářené v duchu TOP-DOWN konceptu chápat jako především regulační dokumenty.

2.2.2 BOTTOM-UP

Jak již bylo zmíněno výše, dnešní doba se od té minulé odlišuje na poli územního plánování také v tom, že se klade větší důraz na jedince, jeho práva a participaci s ním. Berke (2002) uvádí, že je v současné společnosti stále více patrné nahrazování regulačního přístupu TOP-DOWN přístupem více otevřeným, kde je možné více diskutovat. Model BOTTOM-UP tedy, jak je uvedeno výše, vychází nejprve z diskuse s lokálními aktéry, ať už se jedná o samotnou veřejnost, zástupce malých skupin či spolků nebo dalších aktérů, kteří se aktivně podílejí na aktivitách a činnostech v daném území.

Hlavním principem přístupu BOTTOM-UP je hledání souladu a shody mezi všemi aktéry, kteří se do procesu zapojují. Diskuse lokálních aktérů se zpracovatelem o budoucím rozvojovém konceptu, o hlavních cílech a hlavních úkolech konkrétního plánu probíhá vždy na začátku, je tedy hlavním parametrem, kterým se tento model odlišuje od již zmíněného TOP-DOWN modelu (obrázek 1). Při tvorbě dokumentu za pomoci přístupu BOTTOM-UP se postupuje v řešení problému od jednotlivých a specifických problémů, přes které se postupně dostává k problémům, které jsou spíše obecného charakteru (Perlín 2016). Nicméně lze však říct, že jednotlivé problémy či překážky, již nejsou pouze na úrovni obce, mají díky tomuto přístupu k územnímu plánování již připravený základ v podobě souhlasu od jednotlivých skupin či ostatních aktérů při přípravě dokumentace. Tento postup logicky slouží i k tomu, že urbanisté a plánovači jsou schopni lépe pochopit vnitřní strukturu území, a to především díky konkrétním skupinám lidí, kteří na daném místě žijí a v procesu participují (Perlín 2021). Přístupy v duchu BOTTOM-UP principu vedou k vyšší míře zapojení veřejnosti do procesu rozhodování a ve finále tedy k participativnímu plánování.

Obrázek 1 - Základní rozdíl mezi regulatorním TOP-DOWN a participativním BOTTOM-UP přístupem

Zdroj: Perlín (2016), vlastní zpracování

Podle Pissouriose (2014) je třeba brát v potaz měřítkovou úroveň. Ačkoliv by na oba přístupy mělo být nahlíženo stejnou měrou, je nutné zvážit jednotlivé aspekty procesu. Uplatnění přístupu BOTTOM-UP je možné především v těch územích a lokalitách, kde existují jasně definovaní lokální aktéři, kteří mají vůli a ochotu se do procesu rozhodování o území zapojovat a kteří mezi sebou mají alespoň základní stupeň důvěry. Je tedy zřejmé, že uplatnění BOTTOM-UP principů je možné především v menších městech nebo ve venkovských obcích, kde není velké množství aktérů a je tím pádem přijatelnější najít onu požadovanou shodu při tvorbě dokumentu. Přístup TOP-DOWN může být využíván lépe v měřítku krajů, popř. celostátního plánování.

V případě participativního plánování se jedná spíše o obecnější, rámcový přístup, který hledá, popř. vylepšuje koncepci rozvoje. Přístup TOP-DOWN má pak spíše za úkol regulovat rozvoj a zasazovat jeho plynutí do předem pevně stanovených institucionálních teorií, ze kterých tento přístup k plánování vychází (Perlín 2016). V praxi, zejména v dnešní době, se však často neseťkáme s využíváním pouze jednoho přístupu, většinou se jedná o kombinaci obou ze stran plánovačů a odborníků. Důležitým faktorem je také snaha o větší míru zapojení dalších aktérů do diskuse o konkrétním dokumentu. Je však potřeba si také

uvědomit, že mnohdy jsou místní skupiny či aktivní veřejnost, která má zájem o zapojení se do procesu, tedy o aplikování přístupu BOTTOM-UP, závislé na respektování právního ukotvení jednotlivých dokumentů, a proto je mnohdy tento participativní přístup z legislativních důvodů velmi obtížný.

V praxi územního plánování nedochází k jasnému oddělení přístupů buď TOP-DOWN nebo BOTTOM-UP ke vzniku konkrétního dokumentu pro město nebo pro venkovskou obec. Každý zpracovatel a jeho tým prolínají oba přístupy a podle místních podmínek a podle zkušeností zpracovatele a pořizovatele může převažovat jeden nebo druhý přístup.

3 Veřejná správa a její organizace

Organizace veřejné správy a následná tvorba plánovacích dokumentů, tedy proces pořizování a projednávání, souvisí s tím, jakým způsobem je veřejná správa uspořádána a jakou má strukturu. Podle McCourta (2013) změnám v uspořádání veřejné správy společnost čelí již od poloviny 20. stol. a v této době se do popředí dostávají problémy spojené se snahou o decentralizovanou moc. Proces globalizace ekonomických aktivit a vznik nadnárodních výrobních a obchodních ekonomických systémů vyvolává jako reakci i důraz na lokální prostředí a lokální aktivity. V západním světě jsme ke konci 20. století byli svědky snahy o větší zapojení lokálních aktérů pomocí již zmíněných BOTTOM-UP přístupů v územním plánování.

V moderní společnosti se od 60. let minulého století velmi výrazně proměnila i role společnosti v rámci veřejné diskuse. V současné společnosti je na rozdíl od situace, která vládla v druhé polovině 20. století, více vyžadována participace ze strany veřejnosti, a proto je potřeba proměňovat i mechanismy rozhodování ve veřejné správě. Změny ve výkonu veřejné správy vedou nutně i k proměně přístupu k územnímu plánování. Protože rozhodovací procesy v územním plánování a obecněji v řízení rozvoje území velmi úzce souvisí s nastavenými procesy ve veřejné správě, je nutné sledovat také změny modelů organizace ve veřejné správě a uplatňování různých přístupů k řízení v moderní společnosti (Osbourne 2006). Od 60. let se v moderní společnosti proměnily modely organizace veřejné správy od konceptu Old Public Administration (OPA) až po New Public Governance (NPG). Přestaven je také koncept organizace veřejné správy s názvem New Public Service (NPS), který je vnímán spíše jako utopický.

3.1 Old Public Administration (OPA)

Toto pojetí organizace veřejné správy je založené na výše zmíněném konceptu TOP-DOWN. Tato koncepce byla v Evropě autoritami uplatňována nejvíce do druhé poloviny 20. století. Podle Perlína (2016) je tento styl uspořádání veřejné správy založen na rozhodování demokraticky volených zástupců a malé roli občanů kromě jejich role v lokálních volbách. Občané ve volbách svěří moc do rukou volených zastupitelů a dále do rozhodovacích

procesů v zásadě nevstupují a nemají možnost podílet se na dílčích rozhodnutích veřejné správy. Jedná se tedy o tradiční řízení v duchu principu TOP-DOWN.

Old Public Administration je model vládnutí, který převládal zejména do 80. let 20. století. Základem tohoto modelu je oddělení politiky a administrativy a podle Denhardt a Denhardt (2007) je rolí veřejné správy zejména plánování, organizace a správa interních otázek. Autoři také vymezují několik základních charakteristik, jimiž je tento model možno popsat. Jedná se zejména o dominanci právního státu, soustředění se na tvorbu striktních pravidel a pokynů a, jak již bylo zmíněno, striktní byrokratizace, a to zejména kvůli očekávanému navýšení spravedlnosti v jednotlivých procesech. Tento postup ale vede spíše k rozrůstající se administrativě a tím pádem menší efektivitě celého procesu. Podle Osbourne (2006) je v popředí modelu byrokracie a vysoká míra hierarchizace, která funguje na základě oceňování za dovednosti a schopnosti jedince, která může vést až k uplatnění principu meritokracie.

Podle McCourta (2013) je stavebním kamenem centralizace moci a zavádění změn či úprav probíhá od nejvyššího stupně až po tu nejnižší, lokální úroveň. Veřejné instituce jsou na základě toho velmi uzavřené celky, kde není takřka žádný prostor a chuť pro jakékoliv inovace a veřejnost je, kromě její role ve volbách, naprosto vynechána a vše je řízeno shora. (Denhardt a Denhardt 2000).

Uplatnění principu OPA je možné pouze za předpokladu, že se podstatná část aktivní veřejnosti shodne na společných základních principech rozvoje, nebo obecnějším řešení dané otázky. Prostřednictvím voleb následně deleguje moc na volené orgány a jejich úřady, aby v duchu obecně vnímaných hodnot řešily dílčí problémy. Ve chvíli, kdy již přestala existovat obecně sdílená shoda na společných cílech a různé skupiny obyvatel začaly uplatňovat svoje požadavky a hodnoty, muselo dojít i ke změně přístupu k výkonu veřejné správy

Ke konci 20. století se s měnící společností začal měnit i výkon veřejné správy. Tlak na demokratizaci procesu a na zapojení občana se neustále zvyšuje a dosavadní řízení věcí veřejných se s tím již nadále nesdružovalo. OPA a jeho pojetí se stávalo čím dál tím více zbytečně striktní a veřejnost volala po větším zapojení do rozhodovacích procesů. S tímto tlakem přichází postupná reforma.

3.2 New Public Management (NPM)

Model veřejné správy NPM vznikl jako reakce na výše uvedené problémy nárůstu administrativy a složitosti rozhodovacích procesů se starším modelem. Nejzásadnějším hnacím motorem pro reformu byla neefektivita a nadměrná byrokracie u výše zmíněného modelu. Podle Robinsona (2015) se s tímto modelem organizace veřejné správy setkáváme již v druhé polovině 20. století především ve Spojeném království, Skandinávii nebo USA. Největší změnou byla zvýšená flexibilita procesu a odstranění nutnosti hierarchizace a tyto změny se dotkly nejvíce aktivit ve veřejném prostoru, např. neziskových organizací, spolků či dalších institucí na pomezí veřejného a soukromého sektoru.

Osbourne (2006) upozorňuje na významnou roli soukromého sektoru a na potřebu převzít zkušenosti, implementovat je do prostoru věcí veřejných a zvýšit tak efektivitu státní správy. Autor článku také dává na zřetel potřebu rozčlenit veřejné služby do jejich základních složek, které se poté budou řídit odděleně a jednotlivě. Zároveň také připomíná potřebu omezit míru byrokracie, což povede ke snížení nákladů na chod jednotlivých služeb. Podle Osbourny bude mít sloučení politiky a administrativy vliv na celkovou provázanost systému.

NPM je, oproti OPA, více orientován na ekonomickou stránku rozhodovacích procesů, která v tomto pojetí organizace přesouvá určitou část zodpovědnosti a rozhodování na podnikatelské subjekty z řad soukromého sektoru. Činnosti veřejné správy, které tradičně vykonávaly instituce obce, nyní zajišťují na základě smluvního vztahu formou delegování dílčích činností na soukromé společnosti. Typicky se jedná o správu bytového fondu, správu vodovodů a kanalizací apod. Denhardt a Denhardt (2000) poukazují na to, že hlavním cílem by měla být snaha o decentralizaci a v popředí by měly být ekonomicky motivované subjekty, což by přirozeně vedlo k omezení moci vlády a nutnosti zmenšit míru byrokracie na úrovni úřadů.

McCourt (2013) uvádí, že při implementování modelu NPM se odpovědnost za část rozhodování veřejné správy přenáší na soukromý sektor a tím pádem není veřejná správa „povinná“ se do procesu přímo zapojit, může proces pouze pozorovat a právně zaštitovat. Podle Perlína (2016) je však třeba si uvědomit, že přílišný přesun rozhodovacích procesů a výkonných aktivit na soukromé subjekty, tj. firmy a podnikatele, více či méně opět vyřazuje

samotného občana z procesu. Samotný občan je vnímán jako jeden z mnoha zákazníků a soukromé subjekty nejednají vždy v souladu s tím, co je ve společnosti objektivně potřeba.

3.3 New Public Governance (NPG)

V reakci na nedostatečné zapojení veřejnosti do rozhodovacího procesu a v souladu s konceptem strukturální, a především poststrukturální společnosti se aktivní skupiny ve veřejnosti od počátku 21. století stále více domáhají svého zapojení do rozhodnutí a usměrňování lokálního rozvoje, který se jich bezprostředně dotýká, nebo který je z jakéhokoliv důvodu zajímavý. Aktivní neformální skupiny nebo jedinci se zapojují do procesu řízení veřejné správy a chtějí ovlivňovat dílčí rozhodnutí.

V modelu organizace veřejné správy NPG se proto začíná uplatňovat nový přístup, který je možné vymezit tak, že občan je vnímán jako spoluvůrce v celém procesu. NPG je novým způsobem organizace veřejné správy a reaguje tak na nedostatky, které byly vyčítány předcházejícímu NPM. Nově je veřejnost vnímaná jako nezbytná a velmi důležitá součást a názory a přání občanů jsou vnímány jako fundamentální. Z toho tedy vyplývá, že model organizace NPG je již od začátku postaven na principu BOTTOM-UP a participace veřejnosti je velmi důležitá složka. Bourgon (2007) však připomíná, že je třeba brát v potaz fakt, že při velkém množství aktérů je velmi nepředvídatelné, kterým směrem se bude celý proces rozhodování ubírat a zda bude tento směr ve finále správný.

Pro lepší porozumění modelu NPG je třeba uvést pojem „kapacita vládnout“. Podle Knill a Lehmkuhla (2002) je kapacita vládnout schopnost veřejných a soukromých subjektů vymezit obsah veřejného zboží a tím následně vytvářet a formovat ekonomické, politické a sociální dění, kterým bude toto zboží veřejnosti zprostředkováno. Toto dění můžeme rozdělit na sektor veřejný a soukromý, kdy se obě složky podílejí na vytváření statků, je však důležité, v jaké míře spolu oba sektory kooperují. Tuto vzájemnou kooperaci vidíme graficky znázorněnou v tabulce 1, kde je zobrazeno, jak spolupráce veřejného a soukromého sektoru ovlivňuje společenské dění. K této tabulce je třeba také dodat, že tento náčrt je poměrně zjednodušený. Je možné, že kapacita k vládnutí nebude pouze nízká nebo vysoká, může být v určitých situacích pouze průměrná (Hauschke (2017)).

Tabulka 1 - Čtyři základní možnosti kooperace soukromého a veřejného sektoru

		Kapacita vládnout veřejných aktérů	
		Nízká	Vysoká
Kapacita vládnout soukromých aktérů	Nízká	Rušivá regulace	Intervenční regulace
	Vysoká	Soukromá seberegulace	Regulovaná seberegulace

Zdroj: upraveno podle Perlín (2016)

Denhardt a Denhardt (2000) uvádějí jako jeden z hlavních znaků tohoto nového modelu skutečnost, že rozhodování v duchu konceptu subsidiarity se přesouvá na nižší řádovostní celky. Jedná se o koncept partnerství mezi lokálními aktéry z neziskového a podnikatelského sektoru a lokálními představiteli veřejné správy, jehož základem je společné rozhodování, součinnost a důvěra mezi všemi účastníky (Osbourne 2006).

NPG se od předešlých modelů odlišuje zejména pojetím byrokracie. NPG se kriticky staví vůči potřebě tak rozsáhlé administrativy, jako tomu bylo u modelu OPA a zároveň se staví proti posilování významu soukromého sektoru při zajištění úkolů veřejné správy. Osbourne (2006) argumentuje významností spolupráce a rovného postavení mezi veřejným sektorem, soukromým sektorem a samotnou veřejností.

Bourgon (2007) ve svém článku říká, že aby spolupráce mezi veřejným sektorem a veřejností byla smysluplná, je potřeba více komunikace. Apeluje na potřebu většího zapojení lokálních aktérů a jejich participaci se zástupci na kterékoliv úrovni. Klíčovým bodem pro fungování modelu NPG je participace, proto je potřeba přimět veřejnost, která je vůči politickému dění skeptická, k její aktivitě na lokální úrovni. Uplatnění principu NPG je možné pouze za existence alespoň základního stupně důvěry mezi aktéry, kteří vstupují do řízení a usměřování rozvoje z veřejného, podnikatelského a neziskového (občanského) sektoru.

3.4 New Public Service (NPS)

NPS je rozšířenou verzí NPG, na kterou bezprostředně navazuje. Hlavní myšlenkou tohoto modelu je postavení občana (veřejnosti) uprostřed dění ve veřejné správě. NPS upřednostňuje roli veřejnosti a to tak, že velmi zdůrazňuje její důležitost. Podle Robinsona (2015) je to tedy naprosto odlišný přístup a kritická reakce vůči NPM, jelikož v modelu NPM figurovaly jako nejdůležitější podnikatelé a soukromý sektor.

Tato forma organizace veřejné správy je založená na principu BOTTOM-UP a nejdůležitějším prvkem je tedy vzájemná diskuse mezi jednotlivými aktéry. Podle Denhardt, Denhardt (2000) je důležitější, aby uprostřed zájmu byl spíše prospěch společnosti než prospěch podnikatelských subjektů, které přirozeně jednají v zájmu tvorby zisku, kapitálu. Autoři se ve svém článku řídí heslem spíše sloužit než řídit. Toto heslo stojí v jasném kontrastu s celkovým OPA konceptem a jasně podtrhuje důležitost přístupu BOTTOM-UP.

Je potřeba si uvědomit, že tohoto modelu je v reálné společnosti takřka nemožné docílit. Model NPS počítá s tím, že každý občan, který se bude chtít k procesu řízení své lokality, tedy i k plánování rozvoje vyjádřit či se na něm podílet, bude jednat ve prospěch celé společnosti, a nikoliv ve svůj vlastní. Je však nerealistické předpokládat, že lidé budou do takové míry altruističtí, že se dobrovolně vzdají svých zájmů a hodnot ve prospěch těch, které jsou obecně uznávané ve společnosti. V žádné společnosti není prakticky možné dosáhnout obecné shody na tom, co je vhodné a správné, protože různé skupiny obyvatel podle svého věku, sociálního postavení nebo preferencí mají rozdílné zájmy a nic jako „jednotný společný“ zájem neexistuje. To by vedlo k tomu, že přijdou o hodnoty, které jim jsou blízké a budou se muset podrobit hodnotám cizím (Perlín 2016).

Postupná změna přechodu mezi jednotlivými typy vládnutí od OPA až k NPG probíhá na celém území postupně, jednotlivé přístupy se mohou prolínat a vždy bude záležet na konkrétních osobnostech a konkrétních podmínkách, které povedou k uplatnění těch či druhých principů. Proto vedle sebe v konkrétním území mohou existovat jak úspěšné a velmi efektivní rozhodnutí v duchu OPA stejně jako úspěšné a efektivní rozhodnutí v duchu NPG.

4 Participace

Vzhledem k proměňující se společnosti, struktury a organizace veřejné správy, je patrné, že je zapotřebí proměnit také přístup k veřejnosti a přístup k občanům samotným. Od konce 20. století se ve společnosti objevují snahy o větší demokratizaci procesů spojených s rozhodováním veřejné správy a tedy i s územním plánováním a také snahy o větší zapojení jednotlivých aktérů, kteří se podílí, popř. chtějí podílet na aktivitách spojených s vytvářením města a prostředí ve kterém žijí. Participace aktérů a jejich vzájemná spolupráce je v dnešní společnosti naprosto nezbytný jev a můžeme jí pozorovat na všech úrovních, ať už se jedná o participování na poli místní samosprávy nebo vlády. Stachová (2009) uvádí, že participace a spolupráce ze stran občanů se subjekty z jiných sektorů z veřejného prostoru je často označována jako základ pro efektivní demokratickou vládu.

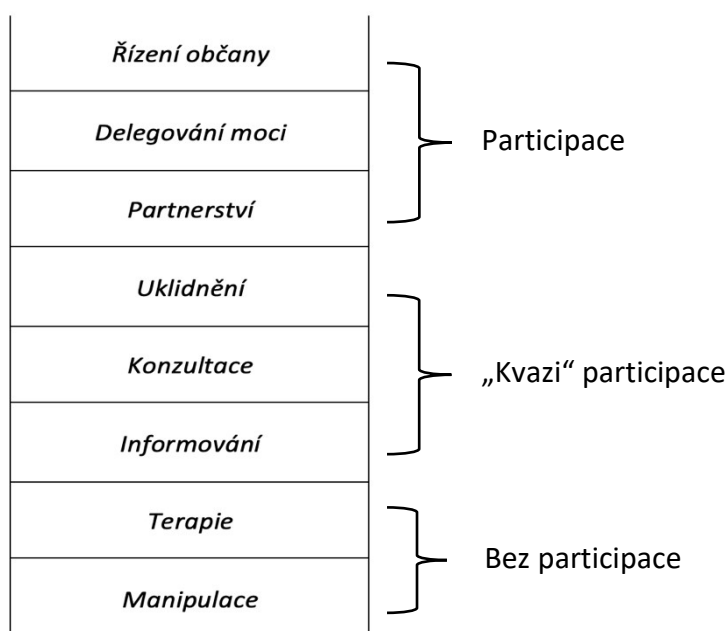
Pojmem participace a jeho důležitostí se jako jedna z prvních zabývala Arnstein (1969), která hned v úvodu svého článku apeluje na to, že participace, která je prováděna pouze „na oko“ a bez opravdového přerozdělení moci mezi aktéry, je pouze frustrující a prázdný proces pro aktéry, kteří onu moc nemají. V takovém případě je participace pouze nástroj pro to, aby bylo možné formálně říct, že se všechny strany zapojily. Tito aktéři se v praxi však reálně do procesu zapojit nemohou, a tudíž nadále přetrvává status quo.

Arnstein (1969) představuje typologii jednotlivých stupňů občanské participace v podobě tzv. participačního žebříku, který je znázorněn na obrázku 2. Na nejspodnějších příčkách žebříku vidíme stupně *manipulace* a *terapie*. Tyto dva stupně poukazují na stav, kdy není aplikována žádná forma participace ze strany občanů. Jde tedy spíše o formu projevu nadřízených autorit, která v praxi vypadá spíše jako vzdělávání a vysvětlování občanům, co je „správné“. Další stupně žebříku jsou sloučeny pod slovní spojení „*kvazi*“ *participace*. Jedná se tedy o formu jakési zdánlivé spolupráce, která umožňuje občanům mít svůj hlas v procesu, avšak již nezaručuje, že jejich hlas bude od autorit vyslyšen. Podle Agora CE (2015) je stupeň *informování* pouze jednosměrná komunikace, která začíná u orgánů veřejné správy a je směřování k občanům. Tento stupeň je nezbytný, nicméně chybí zpětná linie diskuse od občanů zpět k orgánům veřejné správy. K tomu pak slouží další příčka *konzultace*. Zde se již jedná o oboustrannou interakci mezi autoritami, občany a dalšími aktéry, mezi kterými dochází k diskusím a vzájemné komunikaci.

V nejvyšších příčkách žebříku se nacházejí stupně plné participace. Občané mohou vstoupit do *partnerství* s autoritami a mohou tak vyjednávat své zájmy a hledat kompromisy s orgány veřejné správy. Jedná se již o vyšší a kvalitativně výrazně lepší formu spolupráce mezi zúčastněnými aktéry. Je však potřeba si uvědomit, že na této úrovni spolupráce je potřeba určitá znalost a poučenost o diskutovaných problémech, jak ze strany orgánů veřejné správy, tak (a to především) ze strany občanů a veřejnosti (Agora CE 2015).

Posledními stupni jsou *delegování moci* a *řízení občany*. Na tomto stupni participace jsou občané v popředí celého procesu a v podstatě úplně přebírají rozhodovací procesy. Aktéři z řad veřejnosti, kteří se procesu účastní, mohou přímo zasahovat a ovlivňovat, které návrhy se předloží. Tyto poslední příčky stupňů participace jsou řízeny tak, že víceméně veškeré rozhodování je na samotných občanech (Arnstein 1969).

Obrázek 2 - Osm příček občanské participace na participačním žebříku

Zdroj: upraveno a přeloženo podle Arnstein (1969), vlastní zpracování

Je nutné zmínit, že tato typologie úrovní participace je zjednodušená. V praxi není proces vývoje participace vždy jednoduchý a plynulý, nicméně tato forma typologie nám pomáhá a ulehčuje pochopit celý proces utváření participace od začátku, kdy občan nemá možnost se k ničemu vyjádřit, až do stádia, kdy má veškeré rozhodování ve svých rukách (Arnstein 1969). Maier (2001) v reakci na participační žebřík od Arnsteinové upozorňuje, že ačkoliv se společnost od 70. let 20. století dostala ze spodních příček žebříku až k těm na vrcholu, je potřeba nezapomínat na to, že vzdělání a orientace v diskutovaných problémech

ze strany občanů, kteří se participativně účastní jednání, je stále velice důležitá. Model participačního žebříku lze dobře použít na klasifikaci partnerství a spolupráce mezi dvěma partnery, například mezi veřejnou správou a veřejností, v obci reprezentovanou konkrétními aktéry. V případě, že do participačního modelu vstupuje více aktérů, je nutné zohledňovat vztahy nejen mezi veřejnou správou a jednotlivými partnery, ale i mezi těmito partnery navzájem.

Participace, jakožto proces zapojení všech aktérů do určitého procesu a jejich následná vzájemná spolupráce, má prospěšný vliv na zúčastněné občany, úředníky a politiky. Občané, kteří aktivně participují, zasahují do procesu rozhodování o určitých věcech a zároveň mají vliv na celý proces. Občan, který se aktivně podílí, má jistotu, že jeho názor bude vyslyšen a vzat v potaz. Jako výsledek kvalitní a dobře provedené participace je pak k dispozici kvalitnější výstup, který je obohacen o nové informace a vhledy aktérů, kteří stojí mimo původní rozhodovací struktury veřejné správy. U toho tématu je však potřeba si také uvědomit, jaké může mít participace nevýhody. Je zřejmé, že náklady, ať už finanční, časové nebo personální, se u kvalitního procesu participace navýší. Nutným předpokladem participace je existence alespoň základní důvěry mezi partnery v participačním procesu a také schopnost ustoupit od svých požadavků a podmínek. Je tedy nutné přistoupit na kompromis mezi dílčími účastníky participace. V případě, že partneři nemají důvěru, nebo nejsou ochotni najít shodu, např. při silně vyhraněném politickém konfliktu se silnou opozicí, je nutné tyto skupiny zapojit do participace a přistupovat k nim jako k partnerům. Posledním zásadním problémem je nechuť a nezájem občanů se účastnit. Opět je třeba občany motivovat nabídkou seriózního přístupu a garance toho, že budou jejich připomínky a návrhy vyslyšeny (Berman 2002).

Hlavní myšlenkou participace je navýšit, popř. podpořit míru angažovanosti a spolupráce občanů města s orgány veřejné správy. Je žádoucí zlepšit komunikaci mezi subjekty a vzájemnou informovanost o přáních, problémech či požadavcích. Perlín a kol. (2021) uvádí, že mimo výše zmíněné, je také třeba, aby v obci existovalo semknuté společenství občanů, kteří mezi sebou budou mít vysokou míru důvěry, a tudíž budou mít ambice a chuť s orgány veřejné správy participovat na rozvoji města, vesnice či městské části. U této komunity se pak dá předpokládat, že její příslušníci budou ochotni spolupracovat při hledání společných zájmů v daném prostředí.

Perlín a kol. (2021) přichází s vymezením typologie 4x KO, která popisuje formu a míru spolupráce a partnerství mezi více subjekty z rozdílného prostředí na daném území. Tato teorie má základ v postupném vývoji již zmíněné potřebné důvěry a součinnosti. Koncept je založen na 4 základních pojmech, a sice *koexistenci*, *konkurenci*, *koordinaci* a *kooperaci*. Popis jednotlivých stavů zapojení a participace vidíme v tabulce 2. V tabulce 2 také vidíme, že blízkost aktérů může vést ke zlepšení participace a partnerství a v závěru je pak možné více či méně zefektivnit svoji vzájemnou spolupráci a tím i důvěru a znalosti, což povede k zvýšení a zlepšení participace na daném území. Perlín a kol. (2021) však také upozorňuje, že tato „přílišná“ blízkost aktérů může ve finále vést i k neobjektivnímu prosazování zájmů ve prospěch malé skupiny, popř. lobbingu či korupci. Nicméně je však potřeba si uvědomit, že spolupráce a participace na lokálním měřítku je i přes tyto „nástrahy“ nutná a žádoucí a často vede k omezování neefektivního řízení ze strany aktérů veřejné správy.

Tabulka 2 - Vývoj míry spolupráce a partnerství mezi lokálními aktéry

Koexistence	partneři působí vedle sebe a nemají společné interakce
Konkurence	subjekty společně působí ve stejném prostoru a vzájemně soutěží
Koordinace	partneři ve stejném území společně koordinují své aktivity
Kooperace	partneři společně vytvářejí nové aktivity, nové cíle a nové projekty.

Zdroj: Perlín a kol. (2021), vlastní zpracování

Berman a kol. (2002) formuloval manuál participace, který obsahuje sedm kroků, které může veřejná správa aplikovat, aby zajistila správné zapojení veřejnosti, a které vedou ke správné participaci. Tento model byl vypracován společně s holandským Institutem pro veřejnost a organizací Agora Europe a je již několik let v Nizozemsku zdárně aplikován. Model se skládá z kroků *příprava spolupráce*, *určení pravidel hry*, *motivace*, *výběr priorit*, *tvorba plánů*, *rozhodování* a *implementace*. Nejprve je potřeba samotnou spolupráci připravit. Toho se docílí správným výběrem tématu spolupráce a přizváním občanů ke společnému řešení. Dalším krokem je nutnost vytyčení jasných pravidel, se kterými budou souhlasit všichni zapojení aktéři a která se budou po dobu celé spolupráce dodržovat. Plynule

na stanovení pravidel navazuje vytvoření motivace, reálné zapojení aktérů a výběr priorit jednání. U těchto dvou kroků je potřeba si uvědomit, že motivace a zájem aktérů je zcela klíčový, proto je nutné občany dostatečně informovat a následně nechat samotné občany ty správné priority vybrat. Pátým a šestým bodem procesu je tvorba plánu a následné rozhodování o nejdůležitějších prioritách, které byly zvoleny v předchozích stádiích. Při rozhodování je opět kladen velký důraz na přítomnost občanů a možnost diskuse. Posledním krokem je implementace dohodnutých řešení a závěrů. Důležité je, aby zvolené výsledky byly konkrétní cíle a požadavky, které se následně budou řešit v rámci zlepšení veřejného prostoru.

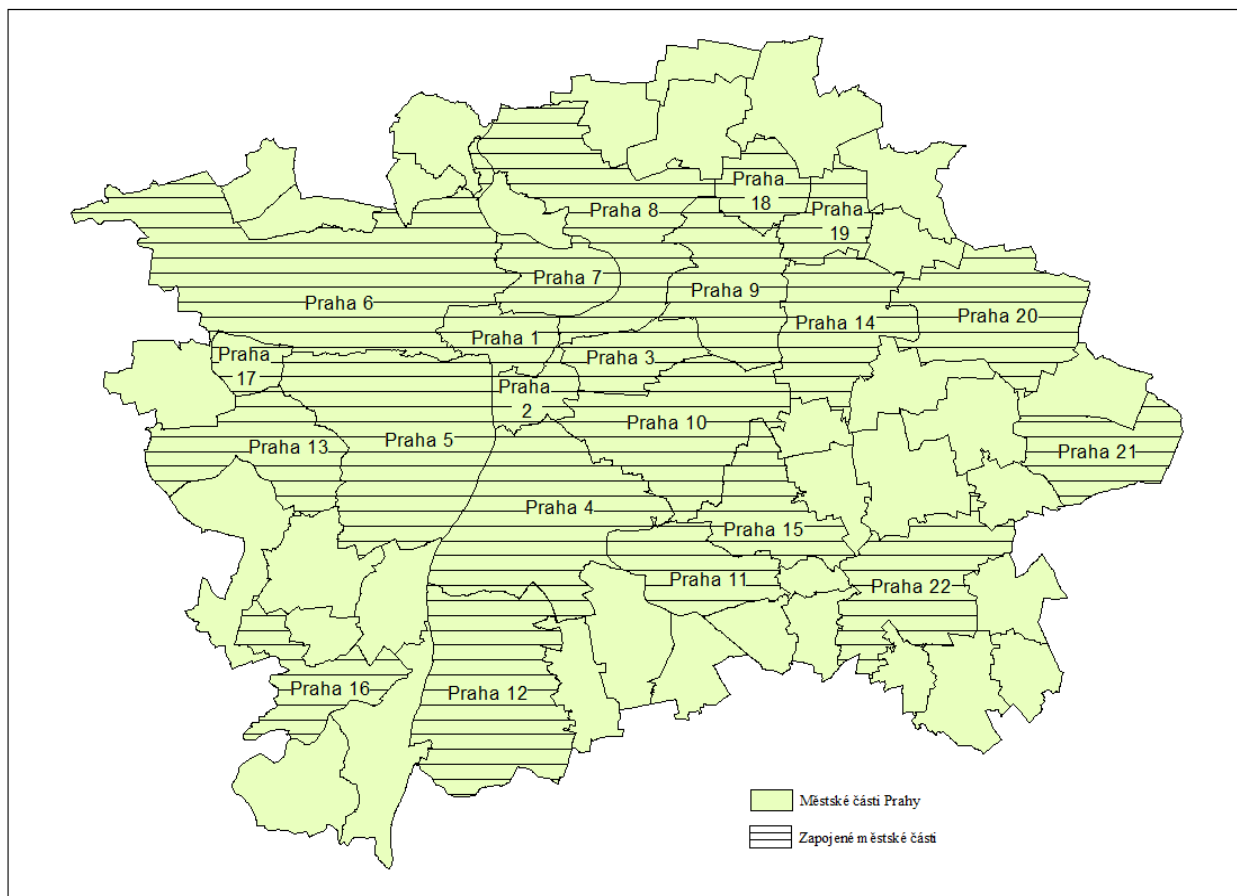
5 Metodika

Předkládaná diplomová práce se věnuje analýze vznikajícího územního plánu hl. města Prahy s názvem Metropolitní plán. Tento dokument vzniká již od roku 2012, jedná se o komplexní dílo, které má nahradit současný Územní plán sídelního útvaru hlavního města Prahy, který byl schválen již v roce 1999. Práce se zabývá především zapojením městských částí do procesu tvorby MPP, jejich vlivem na přípravu a projednávání Metropolitního plánu a v neposlední řadě také hodnotí samotné přístupy k územnímu plánování v Praze.

Sledování rozdílných přístupů veřejné správy v Praze v procesu přípravy, zpracování a projednání Metropolitního plánu Prahy byly využity kvalitativní metody výzkumu, a sice polostrukturované rozhovory. Podle Hendla (2008) se jedná o střední cestu mezi volnými a uzavřenými rozhovory, kdy polostrukturované rozhovory mají jasný a předem daný cíl, nicméně stále je zde možná jistá míra flexibility, přizpůsobení otázek respondentům a je zde větší prostor pro získání rozmanitějších dat. Díky této metodě kvalitativního výzkumu je také možné omezit roli tazatele na minimum a díky tomu přispět ke zkvalitnění celého rozhovoru. Jako nevýhoda této formy získávání dat se uvádí náročnost celého procesu na tazatele, jež musí být velmi dobře zorientovaný v problematice probíraného tématu, během rozhovoru se aktivně zapojovat a v neposlední řadě být obezřetný při následné generalizaci a vyhodnocování dat.

Vzhledem k zaměření práce byly pro rozhovory vybrány tzv. velké městské části. Mezi „velké“ městské části se řadí Praha 1 – Praha 22, tj. městské části s rozšířenou přenesenou působností, kterou vykonávají i pro další „malé“ městské části v jejich správním obvodu (obrázek 3).

Obrázek 3 - Vybrané městské části

Zdroj: ArcČR 500, vlastní zpracování

5.1 Polostrukturované rozhovory

Polostrukturované rozhovory pro účely této diplomové práce proběhly v únoru a březnu 2022. V tomto období stále probíhalo vyhodnocování připomínek ze strany zpracovatele (od roku 2018) a městské části ani veřejnost neměly žádné zprávy o tom, jakým způsobem tento proces probíhá a kdy bude dokončen. Respondenti byli osloveni vedoucím práce dopisem, který byl zaslán na jejich adresu. Následně byli respondenti kontaktováni telefonicky či pomocí emailu s žádostí o rozhovor a o specifikaci termínu schůzky.

Rozhovorů proběhlo celkem 18 a jejich délka se pohybovala v rozmezí od 25 do 90 minut a účastnili se jich respondenti, jejichž výběr a zaměření je popsán v této kapitole níže.

Sedmnáct rozhovorů proběhlo osobně v kancelářích respondentů, jeden rozhovor byl, vzhledem k aktuálnímu zdravotnímu stavu respondenta, proveden online prostřednictvím platformy Zoom. Čtyři oslovení respondenti na setkání nereagovali.

Z důvodu následného přepisu a vyhodnocování dat získaných z rozhovorů, byly dialogy nahrávány. Všichni respondenti byli na začátku seznámeni s cíli diplomové práce a s formou následného nakládání s poskytnutými daty. Zároveň byli požádáni o souhlas se zpracováním získaných dat. Vzhledem k charakteru práce a výběru respondentů (volení zástupci MČ) jsou do diplomové práce použita data, která nejsou anonymizovaná, jelikož vezme-li se v potaz postavení respondentů a zaměření práce, nepředpokládá se, že by anonymizace dat byla potřebná. Respondenti byli na začátku rozhovoru s tímto faktem seznámeni a udělili souhlas.

5.2 Tematické bloky rozhovorů

Polostrukturované rozhovory byly sestaveny tak, aby odpovědi respondentů pokrývaly hlavní témata práce a zodpověděly stanovené výzkumné otázky. Struktura rozhovoru byla vytvořena dle doporučení Hendla (2008), který uvádí, že při kvalitativním výzkumu, konkrétně při vedení rozhovoru, je třeba začít obecnějšími tématy, které respondenta připraví na další, více složité otázky. Během rozhovorů byly u každého tematického bloku kladeny doplňující otázky a následně probíhala sondáž, jejímž cílem bylo získat komplexnější a hlubší vhled do diskutovaného tématu. Doplňující otázky byly předem připravené, popř. vyplynuly z rozhovorů s konkrétními respondenty. Soubor otázek byl u každého bloku seřazen tak, aby na začátku každého bloku byla otázka obecnější a neutrální, aby měl respondent prostor se během své výpovědi připravit na komplexnější otázky. Detailní osnova prováděného rozhovoru je znázorněna v příloze č. 1 této práce.

Tematické bloky byly stanoveny tři na základě výzkumných otázek. Jedná se o tato témata:

- Obecný názor na Metropolitní plán Prahy
- Metodika tvorby Metropolitního plánu Prahy
- Zapojení městských částí a veřejnosti do procesu plánování

Obecný názor na MPP

Hlavním důvodem pro zvolení tohoto tématu byla snaha o zjištění, jak městské části nahlíží na vznikající dokument. Tento set otázek má za cíl zjistit, jaký je hlavní přínos MPP pro konkrétní MČ, respektive pro celou Prahu, jaké největší problémy spatřují oslovení zástupci v MPP pro svoji MČ, respektive pro celou Prahu, jaké vidí řešení ve zmíněných problémech a v neposlední řadě i jak hodnotí srozumitelnost MPP. Zároveň je cílem tohoto okruhu zjistit, jak je MPP obecně vnímán mezi zástupci MČ a jaká je všeobecná informovanost městských částí.

Metodika MPP

Tematický blok s názvem Metodika MPP si klade za cíl zjistit, jak jsou jednotlivé MČ spokojeny s procesem zpracování dokumentu, zejména pak se zvolenou poměrně neortodoxní a nestandardní metodikou zpracování. Dále zjišťuje, jaké jsou nejasnosti v nové metodice, konkrétně pak názor na proměnu funkčních zón a celků v lokality. Dílčím úkolem tohoto bloku bylo také vyzkoumat jaké pozitivní, popř. negativní změny bude tato změna metodiky mít na celkový rozvoj Prahy. Dále je zde také otázka týkající se často diskutované nejasnosti vznikajícího plánu a snaha o nalezení řešení, např. ve formě intenzivnější komunikace ze strany zpracovatele.

Zapojení MČ a veřejnosti do procesu plánování

Otázky v tomto bodě zjišťují, jakým způsobem byly do procesu tvorby plánu zapojeny městské části a následně i veřejnost. Otázky se orientují zejména na komunikaci ze strany kanceláře zpracovatele a na to, kdy byly MČ vyzvány k podání připomínek k MPP. Tento blok také zjišťuje, kdy se MČ zapojily do procesu a kdy by bylo podle jednotlivých zástupců MČ vhodné, aby měly MČ šanci se zapojit do tvorby MPP. Poslední otázky v rozhovoru pak zjišťují konkrétní problémy, které MČ aktuálně řeší v souvislosti s územním plánem a zároveň i to, jak délka celého procesu vzniku MPP konkrétní MČ ovlivnila.

5.3 Oslovení respondenti

Základní podmínkou pro výběr respondentů bylo oslovit politiky městských částí, kteří se v rámci svého úřadu na MČ věnují také problematice územního plánování a územního rozvoje. Osloveni tedy byli starostové/starostky, zástupci/zástupkyně starosty/starostky, radní a zastupitele/zastupitelky. Oslovování respondentů tedy probíhalo na základě toho, který se zástupců konkrétní MČ má ve své gesci územní rozvoj, územní plánování, popř. přímo Metropolitní plán Prahy. Tito respondenti byli vybráni z důvodu jejich odbornosti, orientaci v problému územního plánování a za účelem získání požadovaných informací z rozhovorů. Seznam respondentů, jejich funkce a politická příslušnost jsou uvedeny v tabulce č. 4 v závěru této kapitoly.

Celkem bylo osloveno 22 volených zástupců městských částí. Při prvním kole oslovování emailem odpovědělo 13 z oslovených respondentů a na základě jejich odpovědi byla domluvena osobní schůzka. Po týdnu proběhlo druhé kolo rozesílání emailů s žádostí o rozhovor, na druhý email odpovědělo 6 respondentů. S pěti z nich byla domluvená schůzka, jeden respondent se omluvil ze zdravotních důvodů. Se zbylými čtyřmi zástupci MČ se nepodařilo spojit, tudíž nebylo možné provést rozhovor. Jak již bylo zmíněno výše, 17 rozhovorů se uskutečnilo osobně (za dodržení pandemických opatření), zbývající jeden rozhovor byl veden online.

V případě Prahy 8 a Prahy 9 oslovení respondenti nabídli alternativu v podobě vedoucích Odboru územního rozvoje a výstavby s odůvodněním, že budou více kompetentní v probírané problematice. V případě Prahy 14 byl osloveným starostou doporučen starosta Prahy – Běchovice, jež působí jako poradce a odborník na problematiku na Praze 14. V tabulce č. 4 je tento fakt uveden. V případě Prahy 1, Prahy 4, Prahy 5, Prahy 15 a Prahy 18 proběhly rozhovory zároveň s oslovenými zástupci a jejich kolegy, zpravidla vedoucími Odboru územního rozvoje.

5.4 Vyhodnocení získaných rozhovorů

K provedení analýzy výpovědí z rozhovorů došlo nejprve k přepisu dat z nahraného záznamu. Celkem bylo nahráno 14,5 hodin zvukového záznamu, který byl následně přepsán pomocí doslovné transkripce, kterou Hendl (2008) uvádí jako nezbytnou ke správnému vyhodnocení získaných dat. Vzhledem k tomu, že hlavním smyslem rozhovorů bylo získat informace a tento kvalitativní výzkum byl zaměřený především na obsah rozhovorů, byly v prepisech vynechány nevýznamné výplně ve větách, pomlky a další rušivé elementy, které však pro práci jako takovou, neměly žádný význam.

Tabulka 3 - Rozdělení tematických okruhů a klíčových slov

Tematický okruh	Klíčová slova
Obecný názor na MPP	Obecný názor
	Srozumitelnost
	Vydání MPP
Metodika MPP	Nová metodika plánu
	Aktuálnost MPP
Zapojení MČ a veřejnosti do procesu plánování	Informovanost od zpracovatele
	Zapojení MČ do plánování
	Informovanost veřejnosti

Zdroj: vlastní zpracování

Pro vyhodnocení získaných dat byla v rámci tematických okruhů, které jsou představeny výše, zvolena klíčová slova, jež dovolují data analyzovat více detailněji. Tematické okruhy a klíčová slova, která k nim byla přiřazena, jsou vyobrazeny v tabulce č. 3. K vyhodnocování rozhovorů byl využit textový editor, ve kterém došlo k přidělení

jednotlivých klíčových slov pomocí otevřeného kódování (tabulka č. 3), k výpovědím respondentů a následně utřídění dat podle tematických okruhů.

K jednotlivým klíčovým slovům byla přiřazována čísla na základě toho, jakým způsobem respondent na jednotlivá témata odpovídal. Čísla byla přiřazována od 1 do 4, kdy číslo jedna značí *velmi spokojen*, číslo dva značí *spokojen*, číslo tři *nespokojen* a číslo čtyři značí *velmi nespokojen*. Tato čísla byla následně zanesena do tabulek dle výpovědí jednotlivých zástupců městských částí. Následně byl vypočítán průměr z hodnot u jednotlivých klíčových slov podle toho, ke kterému tematickému okruhu byla přiřazena (tabulka 3). Na závěr byl vypočítán průměr za všechny městské části, které byly zapojeny do tohoto výzkumu (obrázek 3). Jednotlivé tabulky s těmito čísly jsou v kapitole 6 uvedeny jak u dílčích témat, tak jako souhrn na konci kapitoly.

Díky otevřenému kódování je možné v souboru dat nalézt společná témata a následně jim přiřadit označení, tedy zvolená klíčová slova (Hendl 2008). Díky této metodě bylo již v této fázi možné formulovat jisté dílčí výsledky na základě buď stejných, anebo odlišných výpovědí respondentů. Je nutné také podotknout, že během rozhovorů docházelo i na témata, kterým nebylo možné přiřadit žádné z klíčových slov. Jedná se například o soukromé poznatky respondenta, subjektivní dojmy či poznatky „z praxe“ respondenta. Tato témata však mnohdy dokreslují celou situaci v konkrétních městských částech a jsou pro tuto práci také přínosná.

V další fázi vyhodnocování dat probíhalo porovnání výpovědí na základě stanovených klíčových slov. Odpovědi respondentů tak byly analyzovány z hlediska tematických okruhů zvláště za každou městskou část a následné výsledky porovnávány mezi sebou. Cílem tohoto kroku bylo vyhodnotit, v čem se jednotliví zástupci MČ nejvíce shodují, v jakých tématech se naopak jejich názory rozcházejí, popř. jaké téma je neutrální či nedůležité.

Tabulka 4 - Seznam respondentů polostrukturovaných rozhovorů

Městská část	Jméno	Funkce	Politická příslušnost	Forma rozhovoru	Označení v textu
Praha 1	Ing. Petr Hejma/Mgr. Jan Brabec	Starosta/Vedoucí oddělení územního rozvoje	STAN/není politicky aktivní	Osobní	P1
Praha 2	Ing. arch. Václav Vondrášek	Zástupce starosty	ODS	Osobní	P2
Praha 3	Mgr. Pavel Dobeš	Zástupce starosty	STAN	Osobní	P3
Praha 4	Patrik Opa, MBA/ Bc. Martin Syrový/ Mgr. Martin Veselý, Ph.D.	Radní/Vedoucí oddělení pozemků a územního rozvoje/Koordinátor zapojování veřejnosti	ODS/nejsou politicky aktivní	Osobní	P4
Praha 5	Ing. arch. Zuzana Hamanová	Členka zastupitelstva	STAN	Osobní	P5
Praha 6	Mgr. Jakub Stárek	Zástupce starosty	ODS	Osobní	P6
Praha 7	Ing. arch. Lenka Burgerová, Ph.D	Zástupkyně starosty	Praha 7 sobě	Osobní	P7
Praha 8	Ing. arch. Lukáš Vacek, Ph.D./ Ing. arch. Martin Dvorský	Vedoucí Odboru územního rozvoje a výstavby	Nejsou politicky aktivní	Osobní	P8
Praha 9	Ing. Mgr. Karel Horejš	Vedoucí Odboru výstavby a územního rozvoje	Není politicky aktivní	Osobní	P9
Praha 10	Ing. Milan Maršálek	Člen zastupitelstva	VLASTA	Rozhovor neposkytnut	-
Praha 11	Marta Šorfová	Členka zastupitelstva	ODS	Osobní	P11
Praha 12	Ing. Eva Tylová	Zástupkyně starosty	Pirátská strana	Online	P12
Praha 13	Ing. David Vodrážka	Starosta	ODS	Rozhovor neposkytnut	-
Praha 14	Ing. Ondřej Martan	Starosta MČ Běchovice	ODS	Osobní	P14
Praha 15	Ing. Petr Neumann	Zástupce starosty	TOP 09	Osobní	P15
Praha 16	Mgr. Miroslav Knotek	Zástupce starosty	ODS	Osobní	P16
Praha 17	Jaroslav Bíro	Zástupce starosty	ODS	Rozhovor neposkytnut	-
Praha 18	Mgr. Zdeněk Kučera, MBA	Starosta	ANO 2011	Osobní	P18
Praha 19	Ing. Vladimír Olmr	Zástupce starosty	SNK Kbely náš život	Osobní	P19
Praha 20	Ing. Jindřich Jukl	Radní	ODS	Osobní	P20
Praha 21	Milan Samec	Starosta	ODS	Osobní	P21
Praha 22	Štěpán Zmátlo	Radní	KDU-ČSL	Rozhovor neposkytnut	-

Zdroj: vlastní zpracování

6 Praha a územní plány

Zákon o územním plánování a stavebním řádu č. 183/2006 Sb. (dále Stavební zákon) vymezuje územní plán jako hlavní rozvojový dokument, který stanovuje koncepci území obce. Jedná se o dokument, který určuje funkční využití území a stanovuje jeho hlavní rozvojové plochy, zastavěné, zastavitelné a nezastavitelné území a definuje tak územní rozvoj celého správního území řešené obce. Ve zmíněném zákoně a navazujících vyhláškách Ministerstva pro místní rozvoj (dále MMR) ke Stavebnímu zákonu je taxativně stanoven způsob pořízení, projednávání ÚP a je podrobně definována i struktura celého dokumentu. Legislativci při přípravě právního textu jednoznačně vycházeli především z regulačních konceptů územního plánování, což je velmi dobře patrné především v části úkoly a cíle územního plánování ve Stavebním zákoně. Koncepční přístupy v duchu kapitoly 1.2. této práce jsou v stavebním zákoně ukotveny pouze okrajově.

6.1 Územní plán sídelního útvaru hl. města Prahy

Hlavní město Praha má platný územní plán s názvem Územní plán sídelního útvaru hlavního města Prahy (dále ÚP SÚ hl. m. Prahy) vydaný Obecně závaznou vyhláškou č.32/1999, který nabyl účinnosti 1.1.2000. Dokument byl zpracován v souladu s tehdy platným právním prostředím a vychází jednoznačně z regulačního pojetí územního rozvoje a definuje možné funkční využití každé funkční plochy ve městě. Tento podrobný regulační přístup vede nutně k tomu, že v průběhu platnosti bylo nutné přijmout velké množství změn územního plánu. Podle IPRu (2018) došlo k posledním změnám ÚP SÚ hl. m. Prahy naposledy v druhé polovině roku 2018. Stalo se tak vydáním Opatření obecné povahy č. 55, ve kterém byla ustanovena změna Z 2832/00, která upravuje strukturu a obsah územního plánu zejména z hlediska jeho vyrovnání se s novou legislativou, která byla přijata v roce 2006. Tyto vydané změny se snaží reagovat na cíle územního plánování a přizpůsobit jim tak i územní plán hlavního města. V dnešní době je však územní plán vydaný na přelomu milénia poněkud neaktuální, v některých tezí až archaický. Současný územní plán hlavního města není schopný reagovat na rychlý, zejména pak na budoucí rozvoj města. Podle Stavebního zákona se má územní plán a jeho aktuálnost jednou za čtyři roky vyhodnotit a dle potřeby aktualizovat.

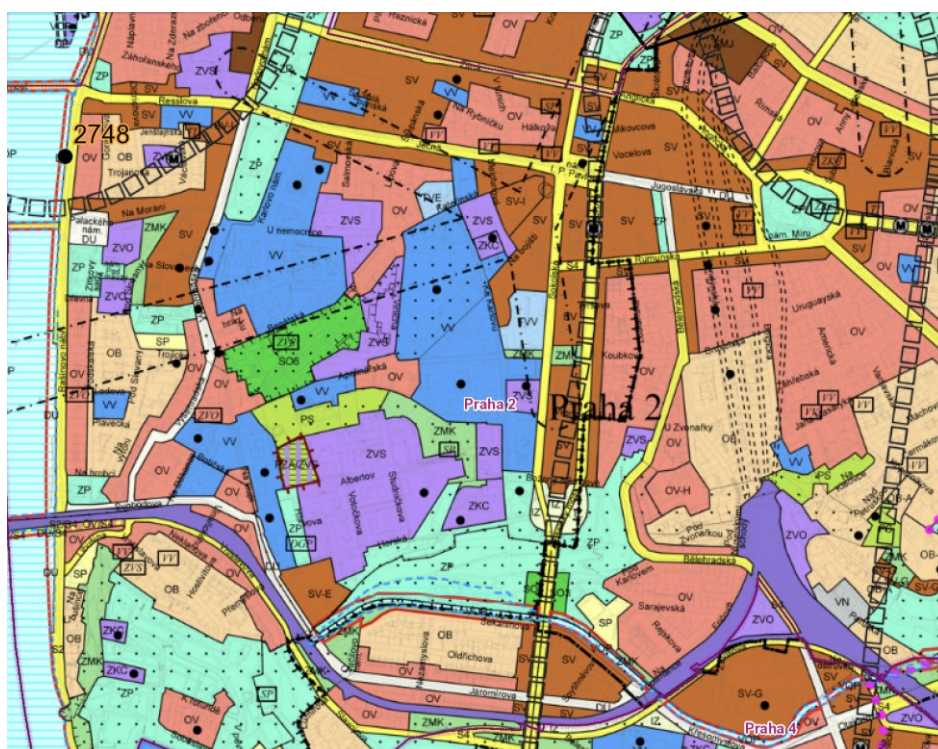
Dle Arniky (2018b) se v souvislosti s platným územním plánem již projednávalo tisíce změn², nejvíce se jednalo o problémy s nárůstem dopravy a zástavbou zeleně. Tyto změny byly z větší části prosazované ad hoc například na základě požadavků developerů, kteří hájí zejména své stavební zájmy a cíle. Role veřejnosti a tím i veřejné kontroly nad celkovou koncepcí rozvoje města se z důvodu prakticky nepřetržité aktualizace oslabila. Každý občan i při projednávání změn může vznést připomínky k projednávání dokumentu, je však potřeba zmínit, že v systému desítek zcela marginálních změn se snadno „ztratí“ z pozornosti i skutečně zásadní změna funkčního využití. Proto je pro zástupce veřejnosti často velmi obtížné nebo nemožné dění sledovat a aktivně do něj v rámci projednávání změn územního plánu hl. m. Prahy zasahovat připomínkami. V roce 2019 bylo pozastaveno zařazování změn územního plánu a od té doby již není možné nové změny ÚP podávat. Hlavním důvodem pro tento krok bylo zrychlení projednávání již zařazených změn ÚP a současně snaha o jejich vypořádání do doby vzniku nového územního plánu, tedy Metropolitního plánu Prahy. Změny, které je ve výjimečných případech možné pořídit, se týkají např. změn, které zajišťují soulad s nadřazenou dokumentací, nápravy chyb metodiky, nebo změny, které jsou ve veřejném zájmu a týkají se veřejné infrastruktury (Usnesení Výboru pro územní rozvoj, územní plán a památkovou péči, 2019).

Jak již bylo zmíněno, územní plány jsou komplexní dokumenty, jejichž hlavním cílem je formování rozvojové koncepce obce. Nalezení koncepčního přístupu a zachování nutné míry regulace je jedním z dlouhodobých témat v územně plánovací komunitě. Architekt Hnilička uvádí *„u nás chybí funkční systém plánování, není zde pevně daný způsob provedení ani forma zpracování, to je hlavní důvod toho, proč se tady stavby tak zdržují“* (e15.cz 2021). Kritika současného platného územního plánu hlavního města právě zdůrazňuje velmi slabý důraz na koncepční a dlouhodobě stabilní rozvojové priority a cíle a jeho nepřehlednost právě z důvodu zpracování a schválení stovek změn ÚP. Tento dokument přesně vymezuje funkční plochy a celky a každý kus území se musí do určité funkční plochy či celku zařadit. Z toho však vyplývá, že v případě jakýchkoliv změn, i těch menších, je potřeba územní plán pozměnit. ÚP SÚ hl. m. Prahy je typický velkým počtem odlišných ploch, které následně činí legendu málo srozumitelnou (IPR, 2014a). Na obrázku 4 vidíme příklad současného platného plánu, tedy ÚP SÚ hl. m. Prahy. Pro ilustraci byla vybrána oblast v okolí Albertova na území MČ Praha 2.

² Magistrát hlavního města Prahy uvádí, že se od roku 1999 jednalo o 6980 změn současného územního plánu a jednotlivé změny se týkaly 68 % území Prahy. (MHMP, údaj ke dni 6.6.2019).

Při pohledu na obrázek 4 je zřejmé, že zpracování územního plánu je poněkud nepřehledné. Pokud budeme na územní plán nahlížet jako na dokument, který má „sloužit“ občanům obce, můžeme diskutovat, zda tomu tak ve skutečnosti opravdu je. Občané, kteří nejsou odborníci na disciplínu územního plánování, popř. se nijak nepodíleli na tvorbě a připomínkování plánu, se mnohdy v samotném výkresu či textové části nemají šanci vyznat, což v některých situacích může také silně demotivovat jejich snahu o zapojení se do tvorby plánu.

Obrázek 4 - Příklad vyobrazení ÚP SÚ hl. m. Prahy

Zdroj: Územní plán sídelního útvaru hlavního města Prahy (2021)

Velmi slabé zastoupení aktivních zástupců veřejnosti do procesu územního plánování v Praze je v přímém rozporu se soudobými trendy v Evropě. Z dnešní praxe v Evropě vyplývá, že zde panuje snaha o větší zapojení obyvatel do plánování a snaha o to, aby právě obyvatelé města měli hlavní slovo v této činnosti (Agora CE 2016). Obyvatelé by měli být v otázkách územního plánu vyslyšeni a jejich názory a podněty do praxe převedeny prostřednictvím odborníků, kteří reprezentují lokální zájmy obyvatel města (IPR 2014a). Podle Arniky (2018a) je potřeba dbát na to, že důležité rozvojové a koncepční dokumenty

města, jako je například územní plán, nelze připravovat a schvalovat pouze v kanceláři zpracovatele územních plánů. Při přípravě dokumentu je nutné brát v potaz samotnou veřejnost a dát jí prostor pro vyjádření svého názoru, který může být mnohdy i velkým přínosem pro plánovače.

6.2 Metropolitní plán Prahy

Nově připravovaný územní plán hlavního města Prahy, tzv. Metropolitní plán Prahy (dále MPP) je dokument, který určuje, jakým způsobem se bude Praha v následujících letech měnit, rozvíjet a budovat. Přesně určuje plochy, kde se bude stavět, kde se naopak stavět nesmí, kde bude veřejné prostranství, kde budou nové silnice apod. Územní plán jako takový musí správně zkoordinovat a vyrovnat obecné zájmy celé společnosti se zájmy soukromými jednotlivých obyvatel či investorů (IPR 2022a).

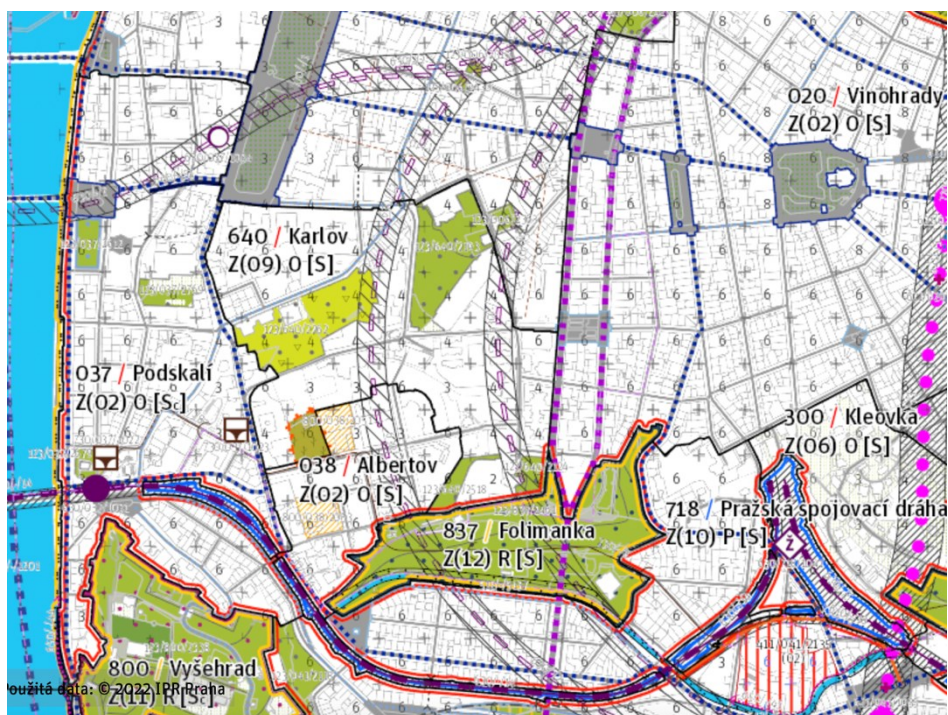
Jak již bylo zmíněno výše, současný ÚP SÚ hl. m. Prahy platí od roku 2000 a MPP vzniká jako reakce na kritiku dosud platného územního plánu Prahy. Proto již od roku 2013 vzniká nový územní plán, který reflektuje proměnu Prahy za posledních 22 let, řeší, jakým způsobem bude město v budoucnu odpovídat na otázky spojené s klimatickou změnou, nedostatkem veřejné vybavenosti či bydlení.

MPP je dokument, který je již na první pohled úplně odlišný. Od svého předchůdce se liší jak metodikou zpracování, tak i grafickým vyjádřením. Nový územní plán Prahy je zpracováván naprosto rozdílnou metodikou, která obsahuje nové koncepty a nové pohledy na územní plánování. Praha je město, které má velmi rozmanitý terén a podle autorů Metropolitního plánu je to jeden z nejvýznamnějších důvodů k proměně staré metodiky, kterou byl zpracován ÚP SÚ hl. m. Prahy za novou, kterou je tvořen MPP. V novém plánu bylo upuštěno od vymezení prostoru ve městě pomocí funkčních ploch a celků, které přesně vymezovaly charakter území a byly definovány barevnou paletou. MPP nahrazuje funkční zóny a celky tzv. lokalitami, do kterých je město rozřazeno. K rozřazení do lokalit docházelo po diskusi se zpracovatelem a zástupci samosprávy v městských částech. Podle IPRu (2022a) toto detailní vymezení lokalit má za úkol lépe definovat charakter jednotlivých částí města a snadněji tak podchytit jejich heterogenní ráz, který je pro tak živý organismus, jako je město, potřeba vnímat. Lokality jsou definovány jako základní územní jednotky MPP, a právě k lokalitám se vztahují navržené regulace, které MPP uvádí. Každá lokalita je ovšem z definice heterogenní, a kromě hlavní funkce (např. bydlení) jsou v lokalitě umístěny také

veřejné zelené plochy, komunikace, domy a objekty pro plnění některých dalších funkcí (školy, zdravotnictví, sociální péče) a celá řada dalších funkcí.

Kritika vymezení lokalit se soustřeďuje především na nesouhlas s vedením konkrétního rozdělení mezi dvěma lokalitami. Většina městských částí Prahy se shodla na tom, že vymezení lokalit ve městě by mělo proběhnout s větším přihlédnutím k jejich cílovému stavu a zároveň by měly více respektovat celkový charakter území, pro které jsou vymezeny (Drápelová 2019). Z provedených rozhovorů pro účely této diplomové práce vychází fakt, že více než polovina z oslovených respondentů s koncepty lokalit víceméně souhlasí, ovšem řada z nich dodává, že tento koncept není v souvislosti s MPP správně pojat a toto pojetí je pro fungování v rámci MPP potřeba doupřipravit a více rozvinout. Např. respondent P9 dodává, že s konceptem lokalit v MPP souhlasí, avšak nesouhlasí s tím, jak byly v MPP navrženy pro jednotlivá území. Celkově jsou podle něj tedy lokality správným konceptem, nejsou však do MPP správně přeneseny. Vyobrazení jednotlivých lokalit a jejich alfanumerických kódů, které slouží k jejich identifikaci je vidět na obrázku 5. Pro účely jednoduššího porovnání s ÚP SÚ hl. m. Prahy byla vybrána stejná část Prahy, jako je vidět na obrázku 4.

Obrázek 5 - Příklad vyobrazení Metropolitního plánu Prahy

Zdroj: Metropolitní plán Prahy (2021)

Metropolitní plán je již od začátku svého vzniku provázen velkou kritikou. MPP začal vznikat v roce 2012, kdy Zastupitelstvo hl. m. Prahy vydalo usnesení číslo 2M/2 a oficiálně tak vydalo pokyn k zpracování nového územního plánu Prahy. Touto činností pověřilo zastupitelstvo Útvar rozvoje hl. m. Prahy (dále ÚRM). Rozhodnutí o tvorbě nového územního plánu vyvstalo z faktu, že Zastupitelstvo hl. m. Prahy zrušilo připravovaný Koncept 09, který byl připravován od roku 2007 a měl být nástupcem platného ÚP SÚ hl. m. Prahy. Nový MPP vzniká tedy od roku 2012 pod hlavičkou ÚRM. Tento útvar se v roce 2013 transformuje na Institut plánování a rozvoje (dále IPR), který tvoří MPP do současnosti (IPR 2014b).

Jedním z hlavních cílů přípravy nového MPP bylo opustit dosavadní převažující regulatorní přístup k územnímu plánování a více prosadit koncepční přístupy a tím omezit i nutnost zpracování neustále nových a nových změn ÚP. Tento koncept byl představen při prezentaci dokumentu Duch plánu, který vydal IPR v roce 2013 (IPR 2013a). V roce 2013 bylo projednáno Zadání Metropolitního plánu jako zákonem vyžadovaný dokument věcného zadání řešené problematiky v územním plánu. Veřejné projednání zadání nevyvolalo velký ohlas veřejnosti a ani významnou kritiku ze strany dotčených orgánů státní správy a správců sítí (IPR 2013b).

Postup zpracování MPP vychází ze zcela odlišné metodiky. Autoři dokumentu zcela opustili systém vymezení funkčních ploch na základě jejich skutečného využití, a to v podrobnosti na jednotlivé parcely. Tým zpracovatele přistoupil k vymezení základní výškové a funkční regulace přímo pro jednotlivé lokality. Nový a dosud ne úplně běžný způsob zpracování dokumentu spolu s některými ne zcela vstřícnými vyjádřeními zástupců zpracovatele vedl ovšem k silné kritice postupu zpracování, a to jak ze strany veřejnosti, tak i ze strany nadřízených orgánů na úseku veřejné správy. Podobně kritické stanovisko zaujaly i některé profesní organizace. Asociace pro urbanismus a územní plánování (dále AUÚP) vydala v roce 2016 Posouzení návrhu Metropolitního plánu hl. m. Prahy, ve kterém plán hojně kritizuje. AUÚP ve svém vyjádření mimo jiné apeluje na přepracování všech částí MPP tak, aby byly ve shodě s odpovídajícími právními předpisy, jelikož ve stavu, ve kterém dostala AUÚP návrh plánu k dispozici, bylo možné jednotlivé části plánu vykládat ambivalentně, což je z hlediska ÚPD nepřijatelné (urbanismus.cz 2016).

V první polovině roku 2018 byl MPP poprvé od začátku jeho vzniku představen jak městským částem, dotčeným orgánům státní správy (dále DOSS), tak i široké veřejnosti. Pořizovatel (magistrát hl. m. Prahy) dokumentu zahájil společné jednání s dotčenými orgány

státní správy a dalšími orgány státní správy a současně zahájil i veřejné projednání s veřejností. Nový plán byl zveřejněný na stránkách zpracovatele v elektronické podobě a následně poté IPR zahájil informativní kampaň pro veřejnost, která spočívala v rozmístění informativních kontejnerů po Praze, kde se mohli občané přijít na plán podívat a informovat se o veškerých informacích, které s procesem vzniku MPP souvisejí. Představením MPP³ začalo období, kdy se výše zmíněné skupiny mohly začít o MPP informovat a shromažďovat stanoviska, připomínky a námítky vůči nově představenému dokumentu. Na konci července 2018 se uzavřelo podávání připomínek a vyjádření k MPP a kancelář zpracovatele začala jednotlivé připomínky vypořádávat. Proces vypořádávání připomínek trval až do konce dubna 2022, kdy byl po 4 letech představen upravený návrh MPP s již vypořádanými připomínkami a na konci května proběhlo veřejné projednání upraveného návrhu (IPR 2022a).

Další kritika MPP se odráží na délce jeho vzniku. Jak je uvedeno výše, dokument vzniká již od roku 2013 a od roku 2018 do roku 2022 docházelo k vypořádávání připomínek, které byly přijaty k návrhu MPP. Zde je potřeba si také uvědomit, že proces vzniku jakéhokoliv územního plánu je nesmírně obtížná, komplexní a interdisciplinární záležitost. Postup přípravy územního plánu pro město je přímo závislý na rychlosti vypořádání připomínek stanovisek a námitek, které účastníci územně plánovacího procesu uplatňují a na ochotě často mnoha stran hledat a nalézat společně přijatelná řešení. Dlouhá doba přípravy a projednávání MPP není v Česku u velkých měst výjimkou. Své územní plány již několik let zpracovávají i města Brno či Liberec, která své územní plány, podle oficiálních stránek obou měst tvoří od roku 2007⁴ (Portál územního plánování města Brna 2022). Tento fakt tedy jen potvrzuje výše uvedené, a sice že tvorba územního plánu je velmi složitým procesem.

Dle oficiálních stránek kanceláře zpracovatele MPP je předpokládán nabytí účinnosti MPP rok 2023 (IPR 2022b). Z provedených rozhovorů pro účely diplomové práce však vyplývá, že v tomto ohledu mezi zástupci městských částí panuje spíše skeptický názor. Z oslovených 18 zástupců se 15 z nich vyjádřilo spíše negativně v otázce toho, zda je zpracovatel schopen MPP vydat v avizovaném termínu, a sice v roce 2023. Respondent P14 říká: „*My jsme teď ve fázi, kdy pátý nebo šestý měsíc bude věnovaný veřejnému projednání,*

³ K představení Metropolitního plánu Prahy došlo 16.4.2018 (<https://metropolitniplan.praha.eu/jnp/>).

⁴ Město Liberec 24.2.2022 odhlasovalo návrh nového územního plánu, který začal platit 13.3.2022. (Územní plán Liberec, 2022).

ze kterého se získá několik desítek tisíc připomínek, nebo tedy alespoň tak se to předpokládá. S jejich zpracováním jsme už mimo rok 2023, poté to musí projít standardním správním procesem apod. Proto si troufnu říct, že optimisticky to vidím na rok 2026.“ Podle serveru e15.cz (2022) však náměstek primátora doc. Ing. arch. Petr Hlaváček uvedl, že termín vydání MPP začátkem roku 2023 je stále možné stihnout.

Pro úplnost a aktuálnost této problematiky je nutné zmínit také nový Stavební zákon č. 283/2021 Sb. jehož platnost byla rozhodnutím Poslanecké sněmovny odložena. Proto v současné době platí stále SZ z roku 2006. Zákon z roku 2006 explicitně požaduje dát do souladu starší dokumentaci s podmínkami uvedenými v zákoně, a proto původně vzniká i MPP. Jeho metodika zpracování a struktura obsahu, který SZ z roku 2006 stanovuje, MPP jen velmi těžce naplňuje. Od roku 2017 se připravuje nový stavební zákon, který byl projednán a přijat jako Stavební zákon č. 283/2021 Sb., kde nabytí jeho platnosti je stanovené na 1.7.2023. Nový Stavební zákon přichází s aktualizací obsahu a doplněním nových institucí. Velkým tématem nového SZ je jednotná soustava stavebních úřadů, které budou fungovat na úrovni stát – kraje – ORP a zároveň navrhuje zrušení stavebních úřadů v malých obcích (Perlín, 2021)

V kontextu MPP je potřeba uvést, že Ministerstvo pro místní rozvoj (dále MMR) vydalo formou novely vyhlášky č. 501/2006 Sb. metodiku pro Standardizovaný obsah ÚP, ve které jasně stanovuje, jaké funkční plochy se mají nacházet v ÚP. Platnost ustanovení v této vyhlášce je stanovená na 1. července 2022, zde je však možné, že se platnost prodlouží až do konce roku 2022 (Vyhláška č. 360/2021 Sb.). Zde je však patrné, že platnost této vyhlášky, která upravuje standardizovaný obsah ÚP vejde v platnost dříve, než bude MPP dokončen. Dle této vyhlášky není nutné, aby obce upravovaly své již platné územní plány, ale je nutné, aby každý další dokument či změna ÚP již po termínu platnosti vyhlášky s ní byla v souladu. S touto vyhláškou MMR se MPP však také významně míjí. Jak již bylo zmíněno, již schválené, nebo rozpracované územní plány se podle vyhlášky upravovat nemusí, vyvstává zde ale otázka, jakým způsobem se budou provádět změny MMP, až bude schválen.

7 Analýza rozhovorů se zástupci městských částí Prahy

Hlavní metodou výzkumu k této diplomové práci bylo provedení polostrukturovaných rozhovorů se zástupci pražských městských částí. V této kapitole dochází k vyhodnocení provedených rozhovorů s respondenty, jejichž seznam je uveden v tabulce 4 v kapitole Metodika. Rozhovory jsou vyhodnocovány na základě klíčových slov, které jsou představeny v téže kapitole v tabulce 3. Pro lepší orientaci jsou jednotlivé výpovědi respondentů v textu označeny zkratkou, podle toho, za kterou městskou část respondent hovořil (viz. tabulka 4).

Hodnocení rozhovorů se zástupci MČ je rozděleno do dvou relativně samostatných částí. V první části jsou hodnocena vyjádření zástupců MČ na otázky č. 2 a 3 (viz příloha 1), které se dotýkají subjektivního vyjádření pozitivních přínosů a negativních dopadů hodnoceného dokumentu. Hodnocení pozitivních přínosů, resp. negativních dopadů MPP byla vyčleněna z celkového seznamu klíčových slov a byla zpracována samostatně. Každé z těchto témat je rozebráno z hlediska jednotlivých MČ a následně poté i z hlediska celé Prahy. Po každém tématu následuje celkové zhodnocení názorů respondentů ke konkrétní problematice a na závěr je zpracované vyhodnocení obecné.

V druhé části kapitoly pak budou hodnoceny odpovědi respondentů na ostatní otázky v rozhovoru (viz příloha 1). V druhé části této kapitoly jsou rozebrána jednotlivá témata na základě klíčových slov, která jsou tematicky sloučena do tří bloků, a sice *Obecný názor na MPP, Metodika MPP a Zapojení MČ a veřejnosti do procesu plánování* (kapitola 4, tabulka 3). Jednotlivé bloky jsou doplněny o tabulky a obrázky pro lepší vizualizaci jednotlivých problémů. Závěr kapitoly je doplněn o celkové shrnutí rozhovorů s respondenty. Tyto tematické bloky byly zvoleny za účelem snazšího nalezení odpovědí na stanovené výzkumné otázky, které jsou popsány v úvodu této diplomové práce a zkoumají, jak městské části vnímají MPP, proměnu metodiky a v neposlední řadě také míru zapojení městských částí a veřejnosti do procesu tvorby Metropolitního plánu.

7.1 Problémy s Metropolitním plánem Prahy

Metropolitní plán Prahy je velmi složitý a komplexní dokument. Pro jeho řešení je nutné v duchu konceptu governance hledat soulad nejen mezi širokým týmem zpracovatelů, dílčích expertů na jednotlivá řešená témata, ale i mezi dalšími aktéry rozvoje města především z veřejné správy (MČ) a z okruhu aktivních představitelů neziskového sektoru.

Úspěšné projednání MPP je v duchu moderních přístupů k participaci ve městě založeno na vysoké míře koordinace stanovisek města, státní správy a aktivních představitelů veřejnosti. Do projednávání plánu proto v různé míře vstupuje všech 57 městských částí Prahy, Dotčené orgány státní správy (dále DOSS) a v neposlední řadě také veřejnost. Jak již bylo diskutováno v kapitolách výše, vznik MPP provází již od počátku hojná diskuse různých zástupců veřejnosti a představitelů veřejné správy. Již na základě vyhodnocení připomínek, které se sešly k prvnímu návrhu MPP představenému v roce 2018 je zřetelné, že připomínky mají především kritický charakter. Drápelová (2019) uvádí, že celkový počet jedinečných připomínek od všech skupin (MČ, DOSS, veřejnost) se rovná 14 475 jedinečných připomínek k MPP. Nejvíce připomínek se týkalo problémů s dopravou a jejich řešení v rámci MPP, koncepčních problémů, např. nepřesné definice zaváděných pojmů, či problémové pojetí užití terminologie a v neposlední řadě také sporné řešení ploch zeleně, resp. jejich zmenšování v nově vznikajících plánu.

Z rozhovorů s respondenty vyplývá, že jeden z největších problémů, který respondenti spatřují v připravovaném územním plánu, se netýká přímo konkrétního dokumentu, ale spíše obecně procesu vzniku územně plánovací dokumentace (dále ÚPD). Většina respondentů se shoduje, že městská část má velmi malé kompetence v otázkách rozvoje. Respondent P16 hovoří o problému, který spočívá v tom, že MČ připomínkuje již hotový a předložený návrh, ke kterému se může pouze vyjádřit. Uvádí, že *„Městská část může ten hotový návrh připomínkovat, ale v případě, že má námitky, tak se vypořádání prodlouží a mezitím je developer na trojnásobku ceny stavebních nákladů“*. Z této výpovědi vyvstává další z problémů, za který je možné považovat příliš dlouhý proces tvorby nového dokumentu. Také nejistota a neznalost finálního rozhodnutí svým způsobem brzdí rozvoj jednotlivých městských částí. Respondent P16 ještě podotýká, že tento pomalý proces je také velmi ovlivněn různými politickými garniturami, které se během tvorby MPP vystřídaly ve vedení hl. m. Prahy, popř. vystřídají po volbách v roce 2022 a apeluje na to, že je zde prostor k tomu, aby si MČ své „místní“ problémy, jako např. novou výstavbu, projednávala a schvalovala

sama, protože to by proces výrazně zrychlilo. Tento postoj tedy jasně směřuje k oddělení celoměstského plánování na celopražské úrovni např. formou obecného MPP a lokálního územního plánování na úrovni MČ ať již formou dílčích územních plánů MČ (§ 43 SZ) nebo prostřednictvím podrobnějších regulačních plánů (§ 61 SZ). Dosud žádná politická reprezentace Prahy zatím tímto směrem nesměruje. Nutnou podmínkou by bylo například formou změny statutu hl. m. Prahy přesunout odpovědnost za zpracování dílčích ÚP na MČ.

V tabulce 5 je vidět, že pohledy zástupců MČ na problémy spojené s MPP se různí. Jedním z často skloňovaných problémů je rozdílnost v tom, zda určité věci spravuje městská část nebo město. Téměř polovina respondentů uváděla, že se potýkají s otázkou kapacit škol a školek. Jako největší překážku tento problém uvádí na Praze 5 respondentka P5, která říká, že *„magistrát není zřizovatelem škol, my se snažíme, ale nemůžeme nijak ovlivnit, kolik lidí nám tady přibude, protože nejsme pořizovateli plánu“* a uvádí, že problém je zejména v rozdílném pořizovateli plánu (město) a zřizovateli škol (městská část). Respondent P8 dodává, že tento problém obecně MPP nijak nereflektuje a také podotýká, že je to problém napříč městem, který je potřeba do budoucna více řešit a dbát na něj. Respondenti P5, P6, P8, P9, P16 a P21 shodně uvádějí, že městská část podporu města při výstavbě veřejné občanské infrastruktury velmi potřebuje. Jak uvádí respondentka P5, městská část je ve velmi slabé pozici a nemá prostředky na koupi či výměnu pozemků pro veřejnou občanskou vybavenost (zde se jedná zejména o prostory škol a školek), a proto je potřeba rozpor mezi intenzivní bytovou výstavbou v MPP a nedostatkem některého typu veřejné občanské vybavenosti (typicky školy a školky) řešit. MČ nemá prostředky, jak prosadit výstavbu těchto zařízení a pokud nejsou explicitně uvedena v MPP, MČ nemá nástroj, jak stavbu takových zařízení prosadit.

Z rozhovoru s respondentem P3 vyvstal další zajímavý problém, který poukazuje na to, do jaké míry je MPP komplexním dokumentem. Jak je vidět v tabulce 5, respondent P3 v rozhovoru zmínil, že podle jeho názoru Metropolitní plán není dokumentem, který by viděl hlubší perspektivu do budoucna. Uvedl, že *„pod tlakem veřejnosti se budou ještě více stavět byty, protože to ten plán dovoluje. Ono se ale za pět deset let ukáže, že velkým problémem bude zásobování Prahy, protože kapacity kanalizací, dopravy apod. budou vyčerpány. A s tímhle ten plán nepracuje.“* K tomuto názoru se přidává i respondent P21, který uvádí, že na území Prahy 21 jsou kapacity škol, školek, domovů pro seniory atd. na svém limitu a MPP dovoluje stavět další byty, ale nadále nepočítá s tím, že veřejná infrastruktura je již nyní téměř vyčerpána a do budoucna neřeší problém s nedostatečnými kapacitami,

nedostatečnou dopravou a na budoucí nárůst obyvatel tato veřejná vybavení nijak nepřipravuje a „*infrastruktura tady dostává, a ještě bude dostávat neuvěřitelně na frač*“.

S podobným problémem se potýkají také na Praze 1 a 2, kde se oba respondenti shodli na tom, že jeden z hlavních problémů v jejich městské části je doprava. Podle respondenta P1 je zklidnění dopravy jednou z hlavních vizí do budoucna, se kterou se teď městská část zabývá. Zároveň ale dodává, že bohužel nevidí v připravovaném MPP východisko, které to městské části do budoucna dovolí. Respondent P2 dodává, že je potřeba do budoucna s intenzitou dopravy v městské části Praha 2 něco udělat, zároveň ale také nevidí, jak by k tomuto kroku byl MPP prospěšný, uvádí, že „*městskou částí nám tady vede de facto dálnice a my hájíme naše zájmy, ale Praha má zase zájem na tom, aby se tu jezdilo, takže je to velmi sporný moment, který je potřeba řešit, ale ten Metropolitní plán to teda nedělá.*“ K tématu vize do budoucna se také vyjádřil respondent P9, který říká, že podle něj v této chvíli a této podobě MPP není rozvojový dokument. Tento argument byl podložen tím, že podle názoru respondenta zpracovatel Metropolitního plánu neprovedl dostatečné analýzy, resp. tzv. dohody v území, a proto hodnotí MPP jako dokument, který, minimálně pro Prahu 9, není příliš velkým přínosem, protože se z něj nedá vyčíst, jakým způsobem se bude zpracovávané území rozvíjet do budoucna.

Jak je vidět z předchozího textu i z tabulky 5, problémů s připravovaným Metropolitním plánem Prahy je celá řada a podle vyjádření respondentů jsou velmi rozdílné. Přesto lze identifikovat, že problémy jsou sdílené napříč městskými částmi, jako je například nesoulad ve správě záležitostí na úrovni MČ (správa veřejné infrastruktury a způsobu pořizování územního plánu), nedostatečná komunikace zpracovatele s městskými částmi či relativně malá míra možnosti se zapojit do procesu plánování ze strany městských částí. Další uváděné problémy v rozhovorech jsou naopak jedinečné a odráží se od charakteru MČ, politického zastoupení, či aktivitě samotné městské části.

Tabulka 5 - Největší problémy MPP napříč městskými částmi

Městská část	Největší problém s MPP
Praha 1	Chybějící povinnost zachování bytové funkce/ Malá autonomie MČ při rozhodování
Praha 2	Doprava na Praze 2
Praha 3	Nedostatečná vize MPP do budoucna
Praha 4	Umožnění zastavění rozvojových ploch více, než je v reálu možné
Praha 5	MČ jako zřizovatel škol, město jako zřizovatel výstavby
Praha 6	Zavedení tzv. metropolitních tříd a jejich parametry
Praha 7	-
Praha 8	MČ jako zřizovatel škol, město jako zřizovatel výstavby
Praha 9	Nedostatečná komunikace s MČ
Praha 10	-
Praha 11	Příliš dlouhý proces přípravy MPP
Praha 12	Nesprávně nastavená výšková regulace
Praha 13	-
Praha 14	Nedostatečné vymezení infrastruktury v rozvojových plochách
Praha 15	Malá autonomie MČ při rozhodování
Praha 16	Malá autonomie MČ při rozhodování
Praha 17	-
Praha 18	Nepřehlednost MPP
Praha 19	Nedostatečný prostor pro rozvoj MČ
Praha 20	Nedostatečná komunikace s MČ
Praha 21	MČ jako zřizovatel škol, město jako zřizovatel výstavby
Praha 22	-

Zdroj: vlastní zpracování

Napříč městskými částmi se jejich zástupci shodují na tom, že Metropolitní plán je dokument, který je velmi potřeba, nicméně mnoho z respondentů se shodlo na to, že forma, kterou je nový územní plán Prahy zpracováván, je zmatečná, někteří respondenti dokonce volili slova jako nešťastná, špatná či upozornili na fakt, že naše společnost na takovou to velkou proměnu na tomto poli ještě není připravena. S tím je také spojen často se opakující problém s novým konceptem lokalit, u kterého se respondenti spíše shodují na tom, že tento

koncept není úplně správně v plánu podchycen. Napříč městskými částmi převládá názor, že nahrazení funkčních ploch a celků lokalitami je víceméně logičtější, protože to utváří více celistvý dojem z města, nicméně hodně respondentů se shoduje na to, že toto pojetí v příkladech MPP není zcela „domyšlené“.

Polovina oslovených respondentů se také shodla na tom, že jeden ze závažných problémů MPP je délka zpracování dokumentu. Jak již bylo zmíněno výše, zpracování MPP započalo v roce 2012 a od té doby je dokument stále v procesu tvorby. Mnoho respondentů upozorňuje na to, že během této doby již proběhlo několik různých změn stávajícího ÚP SÚ hl. m. Prahy, potažmo zmínili, že s rozvojem své městské části nemohou čekat na schválení MPP, a proto vzniká mnoho dohod v území, analýz, územních studií apod. Respondentka P11 během rozhovoru několikrát zmínila, že za posledních pár let se na území městské části Praha 11 podařilo zdárně vytvořit a zapsat dvě územní studie a na další se pracuje. Dodává, že *„nám už tady běží tři územní studie, dvě z toho jsou již hotové a zapsané, stálo to mnoho peněz a času a teď je potřeba, aby s tím ten nový návrh plánu počítal, my na něj nemůžeme 20 let čekat“*. Na toto konto dodává i respondentka P12, že i tento fakt bude mít za následek prodloužení doby, než se MPP schválí a začne platit. Předpokládané vydání a schválení MPP je podrobněji rozepsáno níže, v kapitole 6.3.

7.2 Pozitiva Metropolitního plánu Prahy

Současný ÚP SÚ hl. m. Prahy je plán, který byl po dobu své platnosti podroben několika tisícům změn. Podle Magistrátu hl. m. Prahy se jedná až o 367, 4 změn ročně, to znamená zhruba jednu změnu územního plánu denně (MHMP 2019). Již z tohoto je jasné, že nový územní plán hlavního města je nutností. Na tom se shoduje více než polovina respondentů, kteří tvrdí, že Praha nový plán zoufale potřebuje a respondent P3 doplňuje, že *„Metropolitní plán je naprosto nutným krokem pro další rozvoj Prahy, ale neřeknu Vám, jestli je to krok správným směrem, to nevím“*. Respondent P16 k tomuto dodává, že podle jeho názoru by bylo v této chvíli lepší přijmout jakýkoliv plán a potom ho opravovat.

Obecně se dá o MPP říct, že je to dokument, který je aktuální a reaguje na výzvy moderního města. V tabulce 6 jsou vidět ta největší pozitiva, která spatřují oslovení zástupci v novém územním plánu, resp. jeho návrhu. Nejvíce respondentů se shodlo na tom, že největším pozitivem, které nový plán přinese, je výšková regulace, se kterou současný plán pracovat neumí. Respondenti P1, P4, P8 a P18 se shodují na tom, že zavedení výškové

regulace je něco, na co se dlouho čekalo a bude to mít velký přínos pro následný rozvoj v Praze. Respondent P1 dodává „*ono je to hodně náročné a složité tohle navrhnout nějak spravedlivě, ale věřím, že s oporou Pražských stavebních předpisů to bude velkým přínosem*“.

V kontextu zavedení výškové regulace je potřeba také zmínit, že respondenti se na jejím pozitivu shodují ve smyslu jejího zavedení do metodiky plánu, nikoliv však její funkčnosti a jejího pojetí. Respondenti P9, P12 a P14 se shodují na tom, že způsob zavedení výškové regulace je nešťastný a její výklad je sporný. Respondent P4 uvádí, že „*výšková regulace je samozřejmě velké plus, ale musí být nastavená správně, což si myslím, že v současném návrhu MPP není*“ Ke skeptickému názoru se také přidává respondentka P7, která říká, že pro jejich MČ bylo téma výškové regulace velkým tématem a v rámci připomínek musela MČ velké množství formulací týkajících se tzv. hladiny věží⁵ upravovat. Na Praze 16 se podle respondenta P16 dokonce přihodila situace, kdy MČ měla schválený projekt, který počítá s deseti podlažími, MPP v tomto území však dovoľoval podlaží pouze čtyři.

Dalším často skloňovaným pozitivem byl mezi zástupci MČ fakt, že nově vznikající územní plán bude podléhat méně změnám. Hlavním důvodem je podle respondentů to, že MPP bude aktuální dokument, který řeší největší problémy ve městě. Metropolitní plán Prahy bude podle respondenta P1 velkým přínosem, protože „*aktuální územní plán je ve spoustě věcí příliš zastaralý, a ne úplně odpovídá realitě, MPP je ale potřeba schválit co nejrychleji, protože každá ta změna územního plánu se do něj musí propsat*“. Respondent P3 si je jistý, že ve finále bude docházet k méně změnám samotného plánu, protože celková proměna zpracování plánu povede k tomu, že již nebude potřeba plán upravovat pomocí změn dílčích. Respondentka P7 také uvádí, že důvodem pro očekávané menší množství změn územního plánu bude to, že Metropolitní plán umožňuje flexibilnější výklad určitých věcí, a proto „*ten plán tu změnu nakonec umožní bez nutnosti podstoupit ten byrokratický proces, protože ta změna bude ve finále v souladu s tím novým plánem*“, zároveň ale dodává, že je potřeba brát v potaz to, že se tento fakt dá vyložit jako výhoda i nevýhoda plánu.

⁵ Hladina věží je nový pojem, se kterým přichází MPP a určuje místa, která mají potenciál pro navýšení výškových budov, které dotvářejí celkovou kompozici Prahy (Metropolitní plán Prahy, textová část).

Již zmíněnou flexibilitu výkladu MPP uvádí respondent P6 jako pozitivní jev. Podotýká, že v rámci MPP je možnost dělat dohody v území v mnohem širším spektru, což podle něj znamená výhody zejména v tom, že je zde možnost se lépe dohodnout a mnohem dynamičtěji s územím pracovat. „S aktuálním plánem to takhle nefunguje, ve chvíli se dohodnete, tak se spouští proces změny územního plánu, což trvá čtyři pět let a potom se i často stane, že po těch čtyřech letech to shodí soud, protože jste tam nedodrželi jednu podmínku na oficiální lhůtu.“ dodává respondent P6.

Tabulka 6 - Největší pozitiva MPP napříč městskými částmi

Městská část	Hlavní pozitiva MPP
Praha 1	Zavedení výškové regulace
Praha 2	Potřebný dokument z hlediska celé Prahy
Praha 3	Méně změn územního plánu
Praha 4	Zavedení výškové regulace
Praha 5	Jednotnost lokalit
Praha 6	Flexibilita v rámci MPP
Praha 7	Méně změn územního plánu
Praha 8	Zavedení výškové regulace
Praha 9	-
Praha 10	-
Praha 11	Zavedení výškové regulace
Praha 12	Zavedení výškové regulace
Praha 13	-
Praha 14	Logičtější struktura plánu
Praha 15	Potřebný rozvojový dokument
Praha 16	Potřebný rozvojový dokument
Praha 17	-
Praha 18	Zavedení výškové regulace
Praha 19	Snadnější dohoda s městem v otázkách rozvoje
Praha 20	Potřebný rozvojový dokument
Praha 21	Méně změn územního plánu
Praha 22	-

Zdroj: vlastní zpracování

V tabulce 6 je také vidět, že mezi další pozitiva zařadili někteří zástupci městských částí i nově vzniklé lokality, se kterými současný plán nepracuje. Respondenti, kteří se ke konceptu lokalit vyjádřili kladně se shodují, že toho nové pojetí rozdělení města vychází z kritiky stávajícího rozdělení města a tím pádem je tato inovace na místě. Koncept lokalit má za následek upuštění od funkčních zón a celků a tím pádem je rozdělení města kompaktnější, jelikož celků, do kterých je rozděleno, výrazně ubylo. Respondent P1 v kontextu tohoto tématu opět odkazuje na zmenšení počtu změn územního plánu i díky lokalitám.

Respondenti P1, P3, P14 a P15 se shodují na tom, že MPP je velmi potřebný dokument pro budoucnost Prahy a uvědomují si, že i přestože podoba návrhu MPP, který je momentálně k dispozici, je poněkud kontroverzní, je pravděpodobně otázkou času, než se s ní uživatelé plánu sžijí. „*Metropolitní plán je nutná změna k tomu, aby se Praha rozvíjela. Určitě je to dokument důležitý pro Prahu, ale otázka, jak moc ho potřebují ty menší okolní městské části.*“ dodává respondent P16. S tímto souvisí však i problém, který je zmiňovaný vše, MČ nemají dostatečné páky k ovlivnění území z hlediska výstavby a musejí respektovat pravidla pro celou Prahu, což jak dodává respondent P16, není vždy úplně potřeba v okrajových městských částech Prahy.

Obecně lze tedy pozitiva MPP shrnout jako méně početné než jeho negativa. Všichni respondenti se shodují na tom, že nový plán je potřeba. K provedení vznikajícího MPP mají však více či méně výhrady. Nejvíce respondentů se shodlo na tom, že největší přínos má MPP z hlediska zmenšení počtu změn územního plánu a zavedení výškové regulace. Mezi další, již jednotlivě zmiňovaná pozitiva patří např. lepší provázanost a logická struktura nového plánu, na kterou upozorňuje respondent P14. Respondent P19 jako největší pozitivum plánu vidí fakt, že proces tvorby plánu jim ulehčil zmapování území městské části a díky této revizi byli schopni si utvořit vizi do budoucna, a to zejména v souladu s novým plánem.

7.3 Obecný názor na MPP

Kapitola Obecný názor na MPP se věnuje celkovému pohledu na připravovaný dokument. Jsou představeny názory jednotlivých zástupců městských částí k celému dokumentu, k tomu, jakým způsobem MPP ovlivní budoucí vývoj Prahy a v neposlední řadě také pohled na srozumitelnost celého dokumentu. Do tohoto tematického bloku jsou zařazena 3 klíčová slova, a sice *obecný názor*, *srozumitelnost* a *vydání MPP*. Tato klíčová slova jsou v rámci této kapitoly vyhodnocena a je poskytnut pohled dotazovaných zástupců městských částí na problematiku. Způsob, jakým byly rozhovory vyhodnocovány, je popsán v podkapitole 4.4. V této kapitole je také uveden názor respondentů na měnící se politickou garnituru po dobu vzniku MPP a jejich představy o tom, kdy bude Metropolitní plán vydán. V závěru kapitoly je prezentovaná tabulka, ve které se nachází jednotlivá klíčová slova a hodnoty, které jim byly přiděleny v rámci analýzy rozhovorů. Zároveň na obrázku 6 je vidět celkový názor zástupců jednotlivých městských částí na tematický blok Obecný názor na MPP, který vyplynul z analýzy rozhovorů.

Většina respondentů se shoduje na tom, že MPP je dokument, který je v Praze velmi žádoucí. Metropolitní plán funguje v celopražském měřítku a pro všechny městské části je to dokument, který je, resp. bude naprosto esenciální. Respondent P3 uvádí *„ten plán přináší veskrze zajímavé prvky, které jsou pro nás úplně nové, určuje minimální procenta veřejné vybavenosti, zeleně a apod., takže já ho takhle obecně vnímán jako pozitivní, důležité jsou pak ty detaily, tam už je to horší“*. Těmito detaily má respondent P3 na mysli zejména nesprávné pojetí konceptu lokalit, dlouho dobu zpracování a nedostatečnou komunikaci ze strany zpracovatele.

I u tohoto tématu se při rozhovorech často objevovalo téma malých kompetencí městských částí. Respondenti P12, P16 a P21 se shodují na tom, že v procesu plánování v Praze mají volnější ruce samotní developéři, spíše než městské části. *„Tlak developerů je občas opravdu neúnosný, my tady musíme zařizovat veřejnou vybavenost a developéři si tady vesele stavějí nové byty, protože to je pro ně nejvýnosnější. Já se bojím, co z toho plánu potom vykoukne, že je vlastně možné tady všechno postavit.“* říká respondentka P12 a reaguje tím na již výše zmiňovaný problém týkající se rozdílného pořizovatele veřejné vybavenosti a plánu. Stejný názor má také respondent P21, který uvádí, že z územního plánu by mělo být jasně zřetelné, co je možné kde vystavět. Konstatuje, že *„územní plán má být nástroj pro stavební úřady, respektive městské části, na základě kterého se dále budou eliminovat spory*

o tom, zda konkrétní stavba do území patří nebo ne“, k tomu dodává, že Metropolitní plán pro něj osobně toto nesplňuje. Opačný názor na tento problém sdílejí respondenti P3 a P4, kteří vypověděli, že si nedokážou představit, jakým způsobem by se dalo plánování v Praze korigovat, kdyby se mělo všech 57 městských částí jednotlivě zapojovat. *„To by znamenalo 57 městských částí s různými názory, velkou dynamikou, co se týče změn a v neposlední řadě také velmi mnoho různých politických směrů, a to je podle mého názoru také velmi důležité v téhle otázce.“* dodává společně s poznámkou o tom, že Praha je jedna metropole, která má mít jeden územní plán, respondent P4. U tohoto názoru je vidět střet s teoretickými koncepty popsány v kapitole 1 a 2 této práce. Dnešní společnost se snaží směřovat k otevřené komunikaci a participaci se zapojenými aktéry v duchu přístupu BOTTOP – UP. Výše zmíněné však spíše napovídá tomu, že pokud by se k procesu územního plánování přistupovalo tak, jak popisují respondenti P3 a P4, naše společnost by se nijak neposouvala a zůstala by zaseknutá v době, kdy se o změnách rozhodovalo na základě konceptu OPA, který je detailně popsán výše v kapitole 2.1.

Dalším klíčovým slovem, které bylo v rámci tohoto tematického bloku analyzováno, je srozumitelnost Metropolitního plánu. Jak je vidět v tabulce 7, zástupci městských částí se k tomuto tématu staví spíše negativně. U tohoto tématu jsou však názory respondentů rozděleny celkem rovnoměrně. Již od začátku zpracovatelem proklamovanou výhodou má být lepší srozumitelnost a pochopitelnost Metropolitního plánu (ct24.cz 2022). Na tomto se shodují respondenti P1, P3, P7, P15, P16 a P19. Shodně uvádějí, že nová metodika plánu má dbát na to, aby srozumitelnost byla i pro lajka větší. *„Metropolitní plán bude daleko srozumitelnější. Podívejte se na současný plán, když na to kouknete, těžko budete vědět, na co koukáte. U toho nového plánu je to hned jasné.“* dodává respondent P16.

Na opačné straně spektra z hlediska srozumitelnosti nového plánu stojí zástupci Prahy 2, 4, 8 a 18, kteří se k tomuto tématu vyjádřili negativně. Respondent P2 uvádí, že nově vznikající plán je nesrovnatelně složitější než současný plán. Dále dodává, že *„v MPP se čte velice špatně a musíte ho opravdu do hloubky studovat. Mnohdy ani není jasné, co všechno si lze v území dovolit a co ne, jsem opravdu zvědavý, jak se to potom bude vykládat.“* Negativně se k tématu srozumitelnosti plánu staví také respondentka P5, která uvádí, že některé nově zvolené formulace jsou dle jejího názoru zbytečně složité a pro obyčejné obyvatele skoro nepochopitelné. *„Když tady někomu řeknete, že na místě, kde je teď park je nově nestavební blok v zastavitelném území, tak mu pak logicky taky budete muset dlouze vysvětlovat, že se nemusí bát, že tam ten park zůstane.“* říká respondentka P5. K tomuto je

nutné zmínit také názor respondentky P7, která na toto konto dodává, že dle jejího názoru se jedná o dezinterpretaci. Podle ní je argument proti MPP, a sice že MPP škrtá plochy zeleně, nerelevantní a vytržený z kontextu. Celá tato problematika je vcelku složitá a komplexní. Dnes je jasné, že nově vznikajícímu plánu ještě nikdo pořádně nerozumí, protože je pouze ve formě návrhu a stále se na něm pracuje. Je třeba čas, než budou politici, úředníci a občané schopni s plánem aktivně pracovat a než do jeho nové metodiky proniknou. „*Ostatně tak tomu bylo i s tím plánem, co máme dneska. Tehdy se taky nikdo neprobudil a nebyl najednou osvícený*“ dodává respondent P6.

Tabulka 7 - Vyhodnocení rozhovorů pro tematický okruh *Obecný názor na MPP*

Městská část	Obecný názor na MPP		
	Obecný názor	Srozumitelnost	Vydání MPP
Praha 1	1,00	1,00	2,50
Praha 2	3,00	4,00	4,00
Praha 3	1,50	2,00	3,00
Praha 4	2,75	4,00	4,00
Praha 5	2,50	3,00	3,00
Praha 6	2,50	3,00	4,00
Praha 7	2,00	2,00	-
Praha 8	3,00	4,00	3,00
Praha 9	2,00	3,00	4,00
Praha 10	-	-	-
Praha 11	3,00	3,00	4,00
Praha 12	4,00	3,00	4,00
Praha 13	-	-	-
Praha 14	2,50	3,00	4,00
Praha 15	3,00	2,00	3,00
Praha 16	3,00	1,00	3,00
Praha 17	-	-	-
Praha 18	3,00	4,00	3,00
Praha 19	2,00	2,00	3,00
Praha 20	3,00	3,00	4,00
Praha 21	3,00	3,00	3,00
Praha 22	-	-	-
Souhrn za jednotlivá klíčová slova	2,60	2,78	3,47

Zdroj: vlastní zpracování

V rámci tohoto tematického bloku byl také hodnocen pohled respondentů na datum vydání Metropolitního plánu. Na oficiálních stránkách zpracovatele je datum vydání MPP stanoven na rok 2023 (IPR 2022b). Jako je již uvedené výše v této práci, i náměstek primátora Hlaváček uvádí, že tento termín je stále reálný. Jednotliví zástupci městských částí jsou k tomuto datu vesměs skeptičtí. Z oslovených respondentů jediný respondent P1 uvádí, že pokud dojde k vypořádání připomínek a celý proces se obejde bez nějakých dalších problémů, tento termín se stihnout dá. K tomu však dodává „*na druhou stranu, nikdo neví*“.

Ostatní respondenti takto optimističtí nejsou. Respondenti P2, P4, P6, P9, P12, P14, P21 sdílejí stejný názor, a sice že není naprosto možné, aby se původní termín stihnul⁶. Respondent P9 říká „*Metropolitní plán se schválí dejme tomu v roce 2025 2026, protože dřív se to evidentně nestihne. Nicméně stane se to, že ten plán bude v souladu se SZ 183/2006 Sb., nicméně už nebude v souladu s novým SZ, který do té doby už bude platit.*“ Zároveň dodává, že z předešlých zkušeností (které má zpracovatel z prvního kola podávání připomínek v roce 2018), kdy nebyla kancelář zpracovatele schopná vypořádat připomínky za čtyři roky, je více než jasné, že to nyní bude trvat minimálně stejně dlouhou dobu. Tento názor kvituje také respondent P14, který svým vyjádřením uvádí, že jeho optimistický pohled na věc je rok 2026. Společně s tím ještě dodává „*samozřejmě se to nestihá, to se ví, ale jako ústupek Praze se to zase prodlouží*“. V květnu a červnu 2022 proběhla další veřejná projednání, která následovala po prvních veřejných projednáních v roce 2018. Zde byl představen upravený návrh Metropolitního plánu a do konce června 2022 je možné se k tomuto upravenému návrhu opět vyjádřit. Lze opět předpokládat velké množství připomínek, ať už ze stran městských částí nebo i samotné veřejnosti. Vzhledem k povaze dokumentu by tyto připomínky opět měly být vypořádávány s nadhledem a časem, který je k tomuto procesu potřeba. Pokud bude kancelář zpracovatele tlačit na to, aby se návrh MPP odhlasovat v termínu, je zde podle respondenta P3 velká pravděpodobnost toho, že jakákoliv forma participace na tomto plánu se zúží na absolutní minimum. Respondent P3 se také obává, že pokud se tento dokument schválí rychle a „přes moc“, uškodí to jeho budoucí reputaci. Zároveň však dodává, že není úplně potřeba tento proces prodlužovat o několik let, dle jeho názoru je možné, že se schvalování MPP může prodloužit pouze o půl či třičtvrtě roku.

⁶ Původní termín byl z počátku stanoven na rok 2020, tento termín byl však poslaneckou sněmovnou prodloužen do roku 2023 (prazsky.denik.cz 2017).

Stejně jako celý proces vzniku Metropolitního plánu, ani jeho schvalování nebude jednoduché. Naše společnost je nastavená tak, že jsou určité problémy, na kterých je potřeba se shodnout a územní plán je jedna z věcí, která se dotkne každého z nás. Metropolitní plán je momentálně v takové pozici, že pokud se neschválí v termínu, který udává zpracovatel (čemuž, jak je vidět v tabulce 7 ve sloupci Vydání MPP), spíše nevěří téměř všichni respondenti, tak se dost pravděpodobně stane terčem útoků nastupující politické garnitury po volbách na podzim 2022. To potvrzuje také respondent P14, který uvádí, že *„nová politická reprezentace k tomu bude mít určitě nějaké připomínky spíše zásadního charakteru a je jen otázka, jestli to celé smete ze stolu, anebo to bude chtít nějak dopracovat“*. Respondenti P15, P16 a P21 se také shodují na tom, že na procesu a formě vzniku plánu se odráží, která politická garnitura je zrovna u moci.⁷ Respondent P20 však, i přestože si je vědom, že v praxi to tak nefunguje, říká, že řešené území je pořád stejné, a tudíž není prostor na to, aby následující politická reprezentace v MPP nepokračovala. Zároveň dodává, že jejich volebního období už se tento problém týkat nebude a je potřeba, aby se s tím popral někdo jiný.

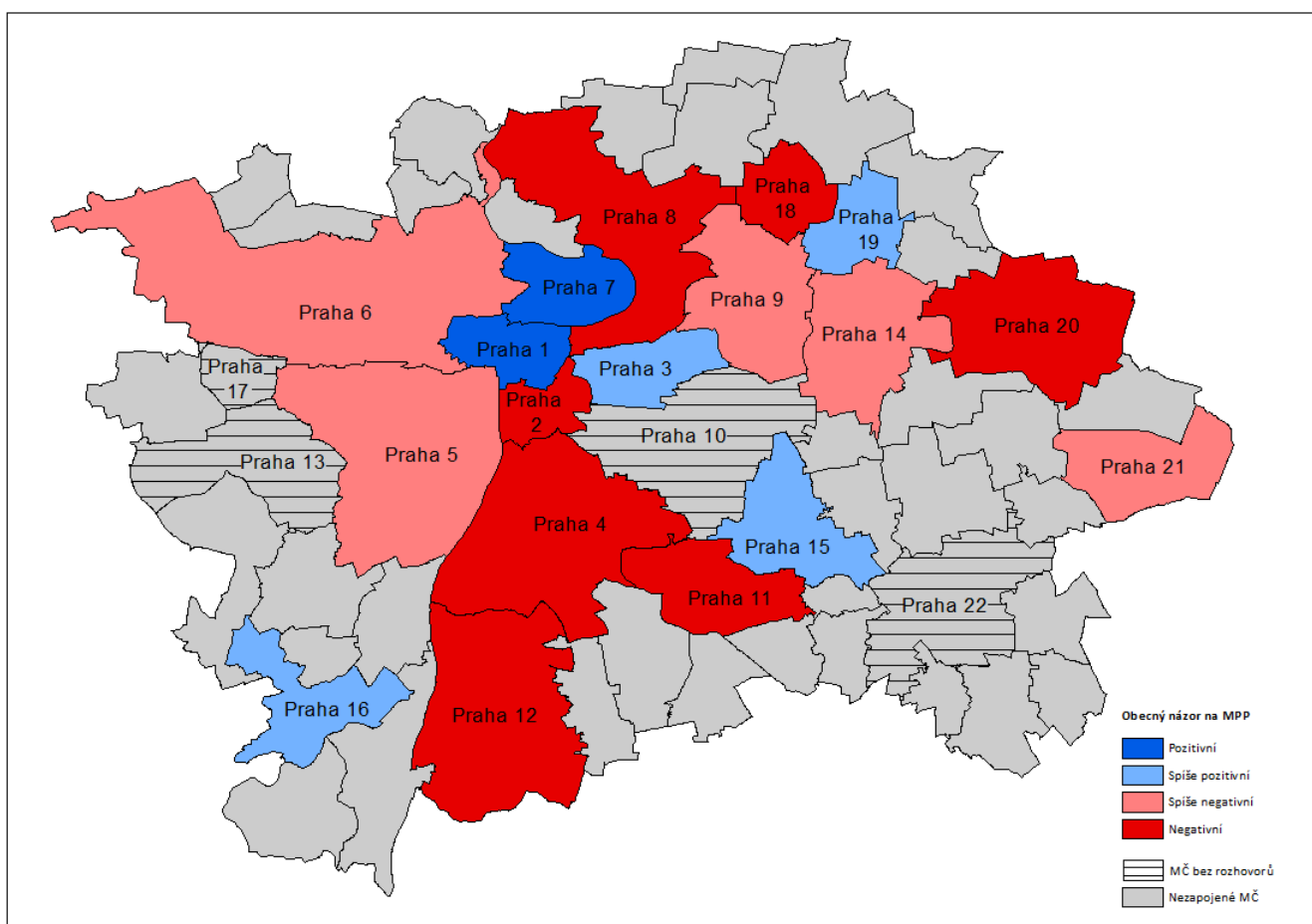
Obecně lze o Metropolitním plánu říci, že jeho zrod je provázen rozporuplnými názory, jak ze stran městských částí, tak i ze strany veřejnosti. Na obrázku 6 je vidět názor zástupců jednotlivých městských částí, který vyplynul z analýzy rozhovorů. Městské části, které jsou na obrázku zobrazeny šedivou barvou jsou ty MČ, které nebyly do analýzy zahrnuty (malé MČ), resp. MČ, kde se nepodařilo sehnat rozhovor (P10, P13, P17, P22). Dle výpovědí respondentů je vidět, že co se obecného názoru na MPP, srozumitelnosti apod. týče, v rámci městských částí převládá spíše negativní názor. Z analýzy vyšlo, že pouze Praha 1 vnímá metropolitní plán (z hlediska tohoto tematického bloku) velmi pozitivně, zároveň je však třeba zmínit slova respondenta P1 *„co se týká toho centra, tak u nás je to extrémně stabilizované, my tady máme jednu dvě změny nějakého většího charakteru ročně“*.

Větší zastoupení má však spíše negativní názor. Respondenti P14 a P21 se shodli na názoru, že Metropolitní plán vznikl způsobem, že tým zpracovatele vymyslel místo potřebné evoluce stávajícího plánu, spíše revoluci v plánování Prahy. Podle respondenta P21 *„vylepši a opravit současný plán a paralelně s ním připravovat tedy nový, revoluční dokument by se mi zdálo jako lepší nápad a celkově by mi to dávalo i větší smysl.“* Územní plán jako takový nemá vznikat revolučně, v duchu konceptu TOP – DOWN. V celém procesu je určitá forma

⁷ Na podzim 2022 se budou konat volby do zastupitelstva a proces vzniku MPP tak (pokud nebude do té doby schválen) vstoupí již do čtvrtého volebního období.

kontinuity, na kterou má nový, potažmo upravovaný plán navazovat. Tato ucelenost v celém procesu zajišťuje, že lidé budou více ochotní plán respektovat, ať už protože ho znají a rozumí mu, anebo jen díky tomu, že jsou na jeho formu zvyklí. Důležité je zde i celorepublikové měřítko. Praha je v celé republice jediná, která má plán jiný než zbytek Česka. Platným argumentem zde samozřejmě zůstává fakt, že Praha má i jiný charakter než ostatní města, nicméně není těžké si představit, že nové provedení plánu může mít v budoucnu negativní vliv i na různé formy např. investic, projektů apod. vzhledem k odlišnému, novému a neznámému konceptu.

Obrázek 6 - Obecný názor na MPP

Zdroj: vlastní zpracování

7.4 Metodika zpracování MPP

V rámci dílčí kapitoly jsou prezentovány názory zástupců městských částí na nově zvolený způsob zpracování Metropolitního plánu Prahy. Během analýzy rozhovorů byla pro klíčování odpovědí zvolena klíčová slova *nová metodika plánu* a *aktuálnost MPP*. K jednotlivým klíčovým slovům byla přiřazena čísla 1-4 podle jednotlivých výpovědí respondentů a to tak, že číslo 1 charakterizuje velmi pozitivní odpověď a naproti tomu číslo 4 signalizuje velmi negativní odpověď (více v metodice kapitole 4.4.) a následně byla tato čísla zařazena do tabulky 8, která je uvedena v druhé polovině této kapitoly.

Tým zpracovatele přichází s revolučním způsobem zpracování územního plánu. Podle Arniky (2018c) přišli tvůrci plánu se vznosnými pojmy a unikátní metodikou zpracování, která je na poli územního plánování použita zcela poprvé. Arnika v tomto kontextu také upozorňuje na to, že dle představeného návrhu z roku 2018, jde týmu zpracovatele spíše o přizpůsobení člověka a přírody architektuře, ačkoliv by tomu mělo být naopak. K tomuto názoru se přidávají také respondenti P1 a P2, podle nichž je nově zpracovaná metodika Metropolitního plánu spíše zmatečná. Respondent P1 uvádí, že jeho výtkou k nově zvolené metodice plánu je především to, že nespécifikuje místa, kde je potřeba vyhotovit podrobnější územně plánovací dokumentaci (ÚPD). Dodává, že „*asi by to nemělo pokrývat komplexně celé území hlavního města, ale určité lokace, které by se vyčlenily ke zpracování dokumentace, by stály za zvážení*“. Respondent P2 k tomuto tématu doplňuje, že podle jeho názoru by bylo přínosnější, kdyby zpracování plánu zůstalo u předchozí metodiky, která se u nového plánu vylepšila z hlediska aktuálních potřeb města, jelikož na tuto metodiku jsou všichni zvyklí a je pro ně jednodušší. Naráží zejména na to, že v současném územním plánu je jasně vymezené, kde se co může postavit, a v novém plánu je naopak chaos v různých funkcích na určitých místech, které se vzájemně překrývají.

Vymezení lokalit bylo mezi respondenty často skloňovaným tématem. Jak již bylo zmíněno výše, tzv. lokality jsou nástupci funkčních zón. Zatímco v současném územním plánu je jasně daná, striktně vymezená funkce jednotlivých částí města, nová metodika je v těchto regulacích benevolentnější. Toto pojetí MPP opět odporuje principům územního plánu, který slouží jako dokument, který dopodrobna stanovuje využití území a jeho funkční regulaci (Zákon č. 183/2006 Sb.). Respondenti P2, P4, P5, P9, P15, P18 a P20 se shodují na tom, že toto rozdělení města do lokalit je velmi obecné a územní plán by v takovémto obecném duchu zpracováván být neměl. Respondent P4 uvádí: „*V těch lokalitách by už*

z principu neměla být taková volnost. Forma polyfunkce jedné lokality je dobrý nápad, ale jenom někde. Pokud máme čistě residenční oblast, tak si umím představit, že to vyvolá negativní reakce od obyvatel téhle oblasti, pokud jim tam umožníte administrativní budovy.“ Opakující se názor na obecnost lokalit zazněl téměř ve všech rozhovorech s respondenty. Převládají obavy z toho, co nový plán v budoucnu v Praze umožní postavit. Respondenti apelují na to, že je do lokalit potřeba vtělit podrobnější regulaci a pravidla. Návrh Metropolitního plánu a to, jak jsou lokality navrženy, totiž umožňuje přinejmenším spekulace o tom, jestli něco jde, anebo nejde a takto územní plán ze své podstaty schválený být nemůže. Územní plán má vytvářet jistotu, a ne být otevřený spekulacím. Problémem je tedy stále nejistota výkladu samotného územního plánu. Respondentka P7 uvádí, že dle jejího názoru se tyto pochyby odrážejí pouze od vzájemného nepochopení jednotlivých aktérů a dodává, že při dalším kole projednávání MPP v polovině roku 2022 tyto nepřesnosti budou vyřešeny, i díky početným připomínkám ze stran DOSS, MČ i veřejnosti. Předpoklad vyjasnění nebo zpřesnění možností využití jednotlivých lokalit prostřednictvím územních plánů částí města nebo prostřednictvím regulačních plánů je, vzhledem k předpokládané délce zpracování jednoho nebo druhého typu dokumentu, dlouhodobý a velmi nejasný. Výpovědi respondentů byly shromážděny ještě před tím, než IPR zahájil druhé veřejné projednání MPP (které probíhalo od 26. dubna až do 30. června 2022) a podle vyjádření ředitele IPR Ondřeje Boháče byly všechny připomínky z předcházejícího kola projednání, pokud to bylo možné, uplatněny (idnes.cz 2022)

Mezi další často zmiňované problémy týkající se nové metodiky MPP patří i nejasnost vymezení zastavitelných ploch. Respondentka P5 uvádí problém se sporně vymezenými prostory na území jejich městské části. *„Tým zpracovatele nám tady nakreslil červený přešrafovaný pás přes zeleň, okraje rybníků, luční nivu, celoměstský systém zeleně apod. Tomu jsme z hlediska té nové metodiky moc nerozuměli a připomínkovali to, tak uvidíme, co s tím udělají.*“ dodává respondentka P5. Jak již bylo zmíněno výše, zajistit všeobecnou dohodu se všemi zúčastněnými aktéry je velmi složitý proces. Dle respondentů, nejasnosti s novou metodikou vycházejí spíše z nedostatečné kooperace zpracovatele se zapojenými aktéry. Respondent P15 říká *„jak všichni víme, domluvit se na tom, jak to území má vypadat, k tomu jsou potřeba nějaký podrobnější plány lokalit, aby se zajistilo, že ta veřejná vybavenost tam bude opravdu zajištěna“*.

Z rozhovorů vyplývá, že obměna metodiky zpracování územního plánu je vnímána pozitivně hlavně z důvodu, že se předpokládá menší počet změn územního plánu. U těch změn, které se budou pořizovat, se má za to, že dojde k urychlení zpracování, projednání a schválení těchto změn územního plánu. Výše diskutovaná obecnost jednotlivých lokalit může v budoucnu vést k tomu, že se urychlí proces přípravy změn a následné výstavby ve městě. Respondent P3 uvádí „*To je ten krok, který jsme od toho chtěli a myslím, že to je krok, který povede k rozvoji města. Přiznejme si, že není normální, aby nám tady změny ÚP ležely deset patnáct let nevyřešené.*“ Proces pořizování změn územního plánu je proces, který je velmi dlouhý a vyžaduje velkou odbornost. Jde o proces, který nechce nikdo uspěchat, protože se jedná o budoucí rozvoj ve městě, nicméně v dnešní době je více než potřeba změnit, popř. upravit systém pořizování a schvalování změn. Nová metodika plánu slibuje méně následných změn a volnější pojetí lokalit, do kterých je město rozděleno. Z toho plyne, že by zde do budoucna mohl být prostor pro urychlení pořizování změn ÚP.

Druhým klíčovým slovem, které bylo pro analýzu rozhovorů zvoleno, je *Aktuálnost MPP*. Toto klíčové slovo bylo zařazeno do tohoto tematického bloku z důvodu, že s novou metodikou přichází, dle slov zpracovatele, i představa toho, že Praha bude plánovaná progresivněji a moderně tak, aby Praha byla městem 21. století (IPR 2014a). V tabulce 8 je zřejmé, že v kontextu toho, jak bude po schválení Metropolitní plán aktuální, jsou názory respondentů spíše pozitivnější. Obecně převládá názor, že dokument takového rozsahu v době svého schválení a vydání bude na několik dalších let aktuálním dokumentem, vzhledem k tomu, z jakým „nadhledem“ a vizí byl zpracováván.

Metropolitní plán je dokumentem, který nahrazuje současný územní plán. Jeden z hlavních důvodů, proč se nový plán tvoří, je fakt, že ten současný je velmi zastaralý, některé jeho části již neodpovídají realitě a zmíněných změn územního plánu je obrovské množství. Zároveň je do nového plánu potřeba promítnout veškeré tyto změny a tím zpřesnit jeho připravovanou verzi. Hlavní město Praha je momentálně ve stádiu, kdy nový plán potřebuje a je potřeba vytvořit dokument, který podnítl širší diskusi o budoucím územním rozvoji metropole. Respondent P4 však říká: „*My potřebujeme plán, to je teď to hlavní, co se má řešit. Vytvářet veledílo, který hledí do vzdálené budoucnosti je luxus, ještě pokud vezmeme v potaz to, kolik to stálo peněz.*“

Když vezmeme v úvahu rok, od kterého MPP vzniká, vyvstává otázka, zda už samotný Metropolitní plán v době schválení nebude neaktuální. Respondent P8 uvádí, že „*Praha těch deset let nezaspala. Tady se nepřestalo stavět. My teprve uvidíme, jaký ten nový plán potom*

bude, ale podle mého názoru už i ten bude neaktuální vzhledem k nynější situaci v Praze.“

S tímto názorem souhlasí i respondent P9, který apeluje na to, jak dynamicky se MČ Praha 9 rozvíjí. *„My jsme městská část, která se transformuje opravdu rychle a za posledních deset let se to území velmi proměnilo. My potřebujeme, aby ten nový plán pasoval na domovy pro seniory, polikliniky, školy, školky, zeleň atd. A ten návrh plánu, který my jsme v roce 2018 viděli, tohle vůbec nereflektoval, takže nevím, jakým způsobem bude pak ta finální verze aktuální.“*

K tomuto názoru přidává respondent P9 ještě poznámku, která uvádí do kontextu jeho názor na fakt, že MPP je již nyní zastaralý. Dle jeho názoru, zažilo hlavní město Praha největší rozvoj do roku 2007, poté v roce 2008 se rozvoj zmírnil, a to především díky finanční krizi, a až do roku 2015 byl rozvoj Prahy minimální (minimum staveb, povolení apod.). Až v roce 2018 se opět dostal rozvoj Prahy nějakým způsobem do pohybu. Na základě tohoto lze tedy říci, že aktuálnost současného návrhu Metropolitního plánu Prahy je diskutabilní. Respondentka P7 s tímto názorem však nesouhlasí. Respondentka P7 vnímá představený návrh MPP v roce 2018 jako pracovní verzi, která se bude ještě měnit v závislosti na podaných připomínkách a podmínkách zapojených aktérů. Dodává: *„my se znovu podíváme na celé to území, co se na něm mezitím stalo a budeme aktualizovat všechny připomínky, ale zároveň samozřejmě dochází také k aktualizaci ze strany zpracovatele.“*. Zároveň říká, že nový plán musí být k datu podání aktuální a musí zachycovat a regulovat možné budoucí změny. Dále je také potřeba, aby nový plán jasným způsobem anticipoval změny, které se mají dít v budoucnu na rozvojových územích.

Tabulka 8 - Vyhodnocení rozhovorů pro tematický okruh Metodika MPP

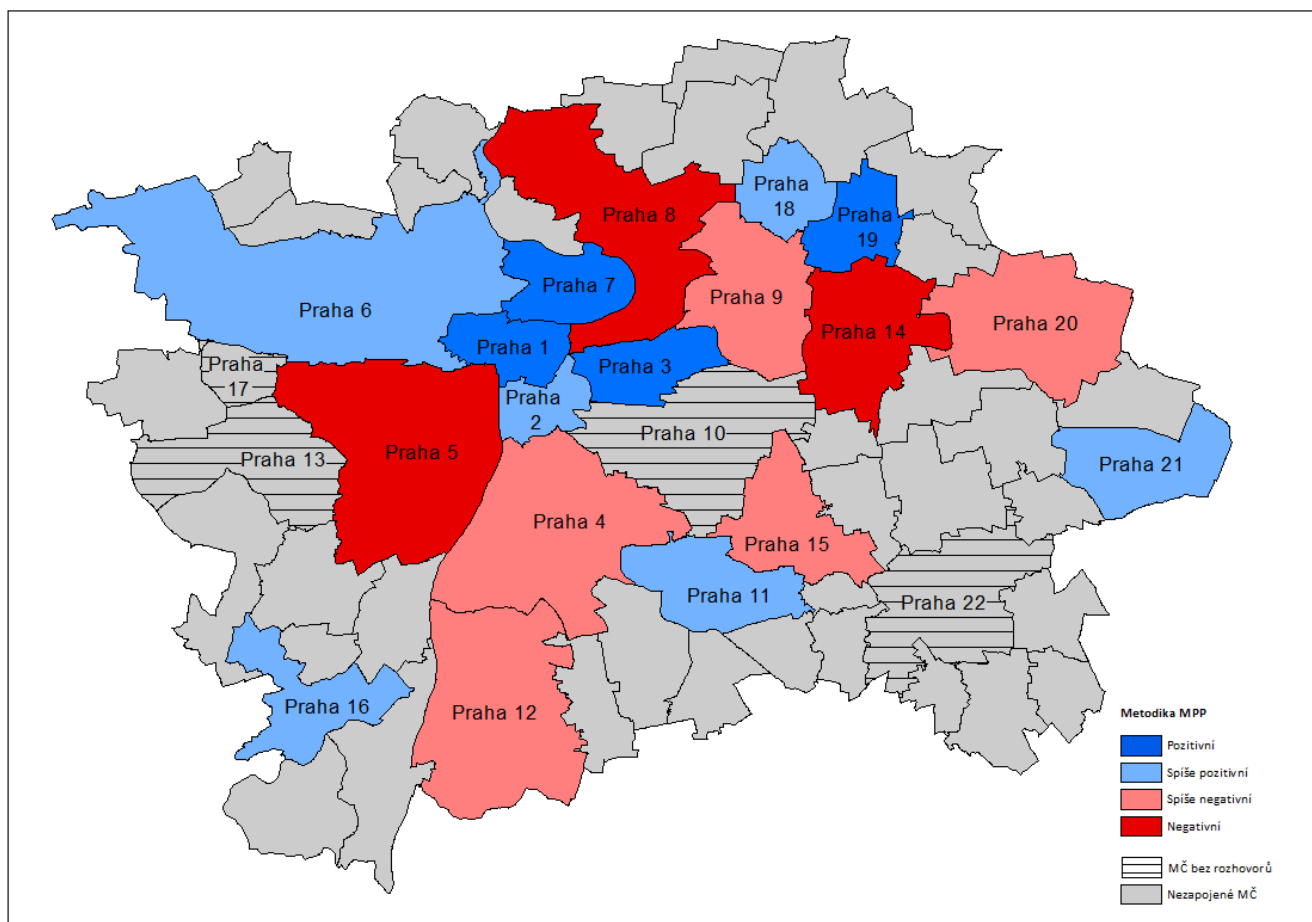
Městská část	Metodika MPP	
	Nová metodika plánu	Aktuálnost MPP
Praha 1	2,60	1,00
Praha 2	3,00	2,00
Praha 3	1,00	2,00
Praha 4	3,15	3,00
Praha 5	3,50	4,00
Praha 6	2,50	2,00
Praha 7	2,00	1,00
Praha 8	3,00	4,00
Praha 9	3,00	3,00
Praha 10	-	-
Praha 11	3,00	2,00
Praha 12	4,00	2,00
Praha 13	-	-
Praha 14	4,00	3,00
Praha 15	3,00	3,00
Praha 16	2,00	3,00
Praha 17	-	-
Praha 18	3,00	2,00
Praha 19	2,00	1,00
Praha 20	4,00	2,00
Praha 21	3,00	2,00
Praha 22	-	-
Souhrn za jednotlivá klíčová slova	2,88	2,33

Zdroj: vlastní zpracování

Na druhé straně spektra stojí názory, které aktuálnost MPP vnímají spíše pozitivně. Respondent P6 vnímá nově vznikající plán jako flexibilní dokument, který je schopen se přizpůsobit době a jeho následné změny budou, dle jeho názoru, probíhat rychleji a celý proces bude více efektivní. Respondent P3 a P19 se shodují v tom, že forma, kterou je MPP plán zpracován, je v celku nadčasová, a proto je dokument možný přizpůsobit aktuálním požadavkům města i v dalších letech.

Na obrázku 7 je vidět, že názor na novou metodiku MPP je napříč městskými částmi rozdílný. Opakují se názory takové, že proměna metodiky bude ku prospěchu budoucího rozvoje Prahy, protože „již bylo na čase“. Zároveň ale z rozhovorů vyplývá, že více respondentů nové metodice nevěří. Respondent P14 vnímá jako největší problém fakt, že pojem lokalita není ukotven v zákoně, nicméně však dodává, že město, které je rozdělené na lokality, je logičtější než město, které je roztržštěné na několik barevných kousků. Na příkladu výpovědi tohoto respondenta je vidět, že názor na proměnu metodiky není mezi respondenty zcela ujasněný. Respondent P8 nově proměněnou metodiku plánu okomentoval slovy: „jako takový výkop, nová perspektiva nahlížení na město je to super, na akademické rovině a pro následné diskuse o budoucnosti územního plánování je to také přínosné. Ale podle mého názoru tenhle dokument selhává v tom, co ty městské části skutečně potřebují, a to je ten realizační plán“. K tomuto ještě dodává, že si umí představit nový Metropolitní plán jako budoucí diskurz, podle kterého se bude územní plánování ubírat, nicméně není to to, co Praha teď nutně potřebuje, a sice funkční rozvojový dokument.

Obrázek 7 - Metodika MPP

Zdroj: vlastní zpracování

7.5 Zapojení MČ a veřejnosti do procesu plánování

V tomto tematickém bloku jsou zařazeny výpovědi respondentů tříděné na základě klíčových slov *Informovanost od zpracovatele*, *Zapojení MČ do plánování* a *Informovanost veřejnosti*. Tato klíčová byla analyzována na základě výpovědí respondentů a jejich názoru na participaci městských částí a veřejnosti při tvorbě Metropolitního plánu Prahy. V tabulce 9 v závěru kapitoly jsou vidět názory respondentů na jednotlivá klíčová slova a jejich číselné hodnoty, které jim byly při analýze rozhovorů přiřazeny. Tato kapitola je opět doplněna o obrázek 8, na kterém jsou tyto názory graficky znázorněny v rámci celé Prahy.

Prvním klíčovým slovem v tomto tematickém bloku je *Informovanost od zpracovatele*. Cílem volby tohoto klíčového slova bylo zjistit, jakým způsobem zpracovatel komunikoval jednotlivé etapy tvorby, nastalé problémy či následné postupy z jeho strany se zástupci městských částí. V tabulce 9 je vidět, že názory, které se týkají tohoto klíčového slova, jsou spíše negativní. V době, kdy byly rozhovory realizovány (únor a březen 2022), nebyl ze strany zpracovatele učiněn žádný krok či podaná informace od roku 2018, kdy byl uveřejněn první návrh MPP. Především z tohoto důvodu se většina respondentů vyjadřuje kriticky vůči týmu zpracovatele. Respondent P2 říká: *„Od doby, kdy jsme podávali připomínky uběhla už hodně dlouhá doba, nicméně od té doby my nic nevíme. Za čtyři roky jsme se nedozvěděli, jestli naše připomínky zohlední nebo ne a ani kdy to bude. Takže my teď vlastně nevíme, co dál dělat, žádné informace jsme nedostali.“* Respondent P3 k podobnému názoru ještě dodává, že důvěra ze strany města je dnes relativně pošramocená a panuje zde určitá míra skepse, jelikož už několik let všichni netrpělivě očekávají progres, ale dočkávají se pouze prodlužování termínů.

Další kritika nesprávné či neúplné komunikace ze strany zpracovatele přichází na konto velkého počtu připomínek. Respondent P4 říká: *„Chybí mi tady ta ochota zpracovatele vysvětlit ty nejpálčivější body a ukazovat, jak to bude vypadat v praxi a jak se pak podle toho plánu bude rozhodovat.“* I to je jedním z důvodů, proč ze strany městských částí dostala kancelář zpracovatele velké množství připomínek. Respondent P19 však dodává, že věří, že velká část ze zasláných připomínek se vyřeší vzájemnou schůzkou a vysvětlením, jelikož se domnívá, že hodně problémů pramení ze vzájemného nepochopení se. Většina problémů a výhrad, které mají MČ k MPP může být způsobena již zmiňovanou novou metodikou zpracování a faktem, že pro mnoho zapojených aktérů je tento typ dokumentu zcela nový a zatím s ním neumí pracovat. Respondent P4 však dodává, že podle

jeho názoru je tento problém také způsoben tím, jakým způsobem byla tvorba MPP prezentována. Naráží na fakt, že nová metodika plánu a její následné používání nebylo ze strany zpracovatele dostatečně dobře vysvětleno. Zároveň respondent P4 uvádí, že *„ta celková doba zpracování by byla kratší, kdyby bylo méně připomínek, a připomínek by bylo méně, kdyby s námi zpracovatel víc komunikoval a lépe vysvětloval“*.

Na nepříliš intenzivní komunikaci ze strany zpracovatele upozorňuje i respondentka P5, která říká, že její městská část podala velké množství připomínek, které kdyby se vyřešily, tak jak předpokládají, bylo by možné plán nějakým způsobem akceptovat. Dodává však, že dosud nemají informace o tom, jakým způsobem bylo s připomínkami naloženo a zda byly do plánu zapracovány. *„Já si neuvědomuji, že by s námi někdo tu metodiku diskutoval, z toho, jak ten nový plán vypadá, jsme byli docela překvapeni. Jistě, měli jsme tu nějaké školení od IPRu o tom, co ten plán má a jak ho číst, ale vzhledem k povaze tohoto dokumentu bych si představovalo větší snahu.“* dodává respondentka. K tomuto názoru se přidává i respondent P6, který poukazuje na to, že pokud se při druhém kole veřejného projednání budou podávat další připomínky, bude relativně obtížné nějaké podat, vzhledem k tomu, že stále není jasné, které předchozí připomínky se zapracovaly a které ne. *„My aktuálně tu zpětnou vazbu nemáme žádnou, takže je to celé takové vakuum a jen čekáme, co a kdy bude.“* doplňuje.

Jeden z dalších problémů zmiňuje respondent P9, který informovanost od zpracovatele vnímá spíše negativně. Upozorňuje na problém toho, že městské části se o projednávání MPP dozvěděly z médií. Dodává: *„My teď teda řešíme, jakým způsobem se to bude projednávat, ale co je jasné, tak my vezmeme naše připomínky z roku 2018 a půjdeme na to projednání a budeme po IPRu chtít, aby nám ukázali, co zohlednili a co ne a proč. My totiž teď vůbec nic v tomhle ohledu nevíme.“* V momentě, kdy kancelář zpracovatele Metropolitní plán opět představí, nastane velmi složité období. Městské části budou požadovat předložení vypořádaných připomínek, a to bude jejich hlavním cílem při dalším kole projednávání MPP. Zároveň se budou jednotliví aktéři soustředit na porovnání současného stavu a toho, co zobrazuje nově předělaný návrh MPP. Většina respondentů se shoduje, že s větší mírou zapojení MČ do celého procesu tvorby MPP by se těmto nesrovnalostem a následnému neporozumění si, dalo vyhnout.

Většina respondentů se shoduje na tom, že komunikace ze strany zpracovatele po dobu vzniku plánu probíhala, nicméně názory na průběh této komunikace se však mezi respondenty rozcházejí. Převládá názor, že tato komunikace nebyla dostatečná a více než

polovina respondentů se shoduje na tom, že vzhledem k důležitosti dokumentu by mělo proběhnout více školení a větší snaha od zpracovatele jednotlivé změny a novinky vysvětlit ještě před tím, než se podávaly v roce 2018 připomínky. Jeden z názorů, který s tímto nesouhlasí, je názor respondenta P3. Ten zdůrazňuje, že Metropolitní plán je velmi komplexní dokument, který vyžaduje systematickou práci. Proto podle respondenta P3 by bylo zbytečné, pokud by se měly MČ vyjadřovat k „polotovaru“ Metropolitního plánu. Říká: *„já si nemyslím, že by se mělo vyjadřovat k nějaké dílčí práci, ten plán složitý dokument, ke kterému je potřeba vědět mnoho souvislostí, proto mi přijde lepší, že se představí jako celek a pak se jako celek připomínkuje“*.

Respondenti P7, P14 a P19 se shodují na tom, že z jejich pohledu probíhala komunikace ze strany zpracovatele dle představ. Shodně uvádějí, že proběhlo několik schůzek s týmem zpracovatele a snaha o komunikaci probíhala jak ze strany zpracovatele, tak i ze strany městských částí. Respondenti uvádějí, že na komunikaci ze strany zpracovatele si stěžovat nemůžou, respondentka P7 však dodává, že *„nemůžu hovořit za ostatní městské části, ale my tady na Praze 7 máme opravdu profesionální tým, který rozumí územnímu plánování a umím si představit, že je to i jeden z důvodů, proč jsme možná uměli lépe porozumět jednotlivým formulacím, které se v návrhu plánu vyskytují“*.

Tabulka 9 - Vyhodnocení rozhovorů pro tematický okruh Zapojení MČ a veřejnosti do procesu plánování

Městská část	Zapojení MČ a veřejnosti do procesu plánování		
	Informovanost od zpracovatele	Zapojení MČ do plánování	Informovanost veřejnosti
Praha 1	2,00	2,50	1,00
Praha 2	3,33	3,00	2,00
Praha 3	2,50	4,00	1,00
Praha 4	3,00	3,00	1,00
Praha 5	2,50	4,00	2,00
Praha 6	4,00	3,00	2,00
Praha 7	1,00	2,00	1,00
Praha 8 ⁸	-	-	-
Praha 9	4,00	3,50	2,00
Praha 10	-	-	-
Praha 11	3,00	3,00	3,00
Praha 12	4,00	3,00	2,00
Praha 13	-	-	-
Praha 14	1,00	3,00	2,00
Praha 15	2,00	2,00	1,00
Praha 16	3,50	3,00	1,00
Praha 17	-	-	-
Praha 18	3,00	2,00	2,00
Praha 19	2,00	2,00	1,00
Praha 20	4,00	3,00	2,00
Praha 21	4,00	3,00	2,00
Praha 22	-	-	-
Souhrn za jednotlivá klíčová slova	2,87	2,88	1,65

Zdroj: vlastní zpracování

Druhým klíčovým slovem v tomto tematickém bloku *zapojení MČ do plánování*. Důvodem pro zkoumání názorů respondentů na tuto problematiku bylo zjistit, jakým způsobem vnímají jednotliví zástupci městských částí jejich možnost zapojit se do tvorby plánu a tím pádem ovlivnit to, jak bude jejich městská část vypadat a jak se bude dále rozvíjet. Z tabulky 9 je patrné, že názory respondentů na to, jakým způsobem mohou ovlivňovat tvorbu plánu, jsou spíše negativní. Většina respondentů se shoduje na tom, že je svým způsobem nespravedlivé, že městská část nemá větší kompetence v rámci územního plánu. Respondent P14 uvádí: „*Nevím, proč má někdo, kdo tu městskou část nezná, navrhovat, kde*

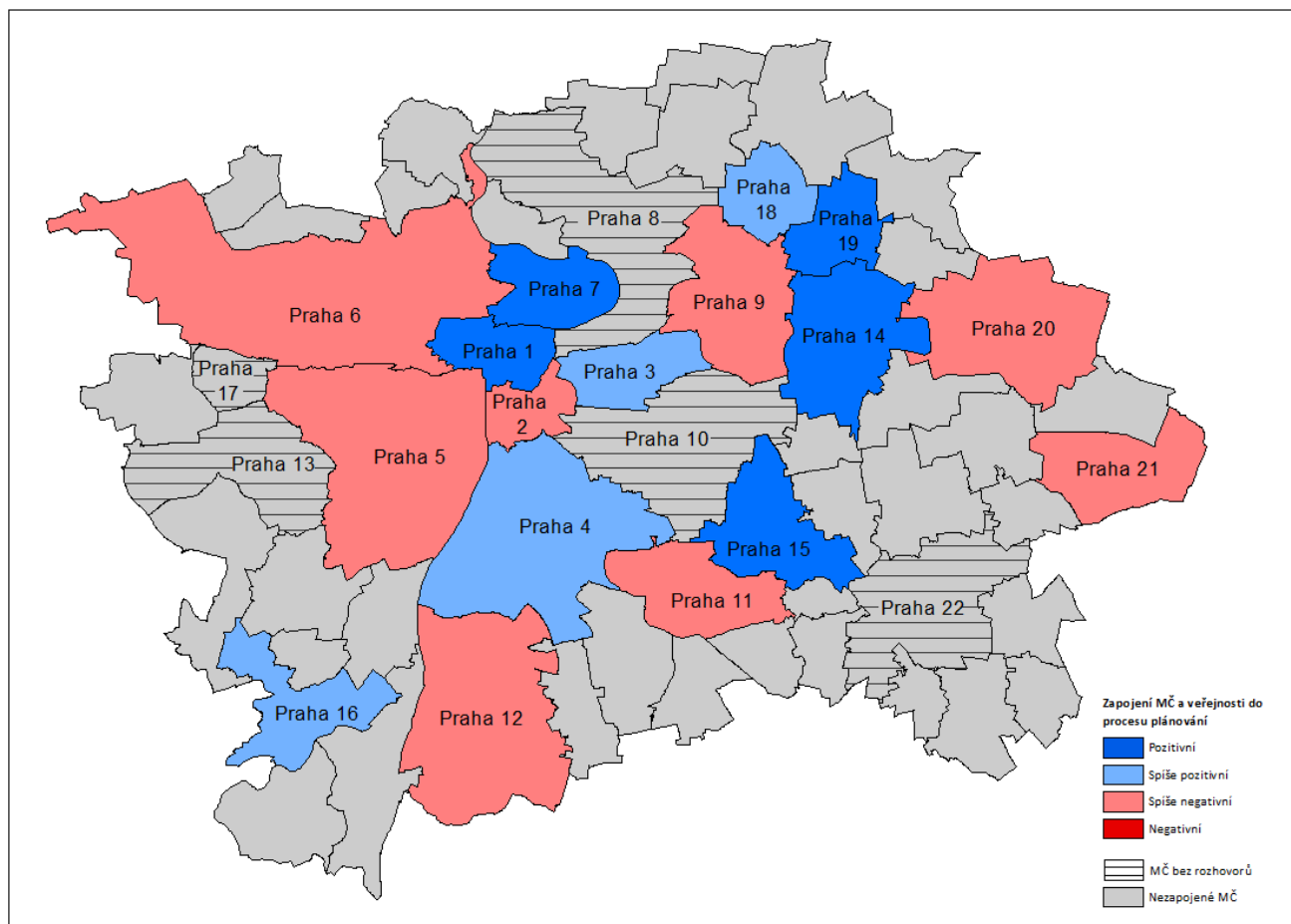
⁸ V tomto tematickém bloku chybí odpovědi od respondenta P8, který vzhledem ke svému časovému vytížení musel rozhovor ukončit dříve, a proto již nebylo možné od něj získat vyjádření k těmto tématům.

má být třeba veřejně prospěšná stavba. Proč má být zrovna tady, když se sem nehodí? Já chci, abychom si mohli my rozhodnout, kde ten domov pro seniory bude stát.“ Obecně lze říct, že dohoda, která by měla předcházet samotnému zpracování plánu, probíhá celkem bolestně a většina respondentů v této kooperaci pocítuje určitý deficit. *„Nám se moc nelíbí, že to město nakreslil někdo hodně po svém a my teď jen koukáme.“* dodává respondent P14.

Nový stavební zákon vynechává samosprávy z většiny rozhodovacích procesů v rámci stavebního řízení. To znamená, že městská část nemá žádné rozhodovací pravomoci, pokud navrhovaná stavba je v souladu s územním plánem. V praxi to tedy může vést až k tomu, že samospráva nemá možnost odmítnout např. developerské projekty, které se plánují postavit na jejich území. Městská část má pouze možnost určitým způsobem projekt korigovat ve smyslu ochrany veřejné zeleně apod. Respondent P14 zmiňuje, že je pro něj Metropolitní plán problematický i v tom smyslu, že městské části jsou najednou bez podpory a bez možnosti do procesu zasahovat. *„Proto si myslím, že vynechání toho jednoho stupně (městské části) v kombinaci s tou velkou obecností Metropolitního plánu bude v budoucnu prostě obrovský problém.“* doplňuje. Toto je mimo jiné i reakce na nový stavební zákon, který je všechno, jen ne přátelský pro místní samosprávy. Městské části požadují, aby developři investovali do území s určitou mírou odpovědnosti k dané lokalitě, jelikož městské části jsou zřizovateli veřejné vybavenosti a nemají prostředky na budování této infrastruktury v situaci, kdy v městské části přibude velké množství bytů (tato problematika je diskutovaná v kapitole 6.1). Respondent P14 komentuje tento problém na konkrétním příkladu: *„nám tady vznikne deset tisíc bytů, z toho bude dejme tomu tisíc dětí. Základní škola ale stojí tak 500 až 600 milionů. Ten developer přijde, vytěží území a odchází bez základní školy a nám tady nechá tisíc dětí a my s tím nemůžeme nic udělat“.*

Většina respondentů se shodla na tom, že zapojení městských částí je nezbytné pro tvorbu Metropolitního plánu. Respondent P21 říká *„tohle musí komunikovat zkušení lidé, kteří mají vazbu na to dané území a ne lidé, kteří si přečtou příručku a v té městské části ani nikdy nebyli“.* Je však nutné podotknout, že vytvořit dokument tohoto charakteru by bylo v praxi pravděpodobně nemožné, pokud by se měl dopodrobna komunikovat s 57 městskými částmi. V procesu tvorby Metropolitního plánu by se nemělo na komunikaci zpracovatele a městské části nahlížet jako na boj o to, kdo si prosadí svůj zájem. Má se jednat o diskusi, jakým způsobem má dané území být dále rozvíjeno a ideálně následně dojít ke kompromisu. Je totiž jasné, že pokud se bude územní plán zpracovávat bez dohody, tak celý proces ztroskotá.

Obrázek 8 - Zapojení MČ a veřejnosti do procesu plánování

Zdroj: vlastní zpracování

Posledním klíčovým slovem v tomto tematickém bloku je *informovanost veřejnosti*. V tabulce 9 je vidět, že toto klíčové slovo bylo respondenty hodnoceno, v porovnání s ostatními klíčovými slovy, mnohem pozitivněji. S pozitivními odpověďmi a celkově kladným reakcemi souvisí pravděpodobně i to, jakým způsobem se kancelář zpracovatele k informování veřejnosti postavila. Po představení návrhu Metropolitního plánu v roce 2018 kancelář zpracovatele rozjela informativní kampaň, která probíhala jak v Centru architektury a městského plánování (CAMP), tak po různých místech v Praze, kde rozestavila informativní kontejnery, kam měla veřejnost možnost přijít a o nově vznikajícím územním plánu Prahy se informovat. Stejná informativní kampaň v CAMPu a po Praze v rámci informativních kontejnerů běžela i v květnu a v červnu 2022 po představení upraveného návrhu Metropolitního plánu. Téměř všichni respondenti se shodují na tom, že v rámci informovanosti veřejnosti odvedla kancelář zpracovatele dobrou práci. Respondenti také uvádějí, že v městských částech probíhala i dílčí setkávání s veřejností, kde byly

prezentovány jednotlivé připomínky a požadavky, které městská část má a tím pádem bylo pro občany jednodušší se s plánem seznámit a eventuelně podat připomínky.

Respondenti se opět shodují na tom, že snaha o přiblížení nové metodiky a celkového pojetí plánu veřejnosti byla komunikována dobře. Respondent P2 však říká: *„Podle mého názoru jsme tady opět narazili na to, že ten systém zpracování nikdo nezná. A veřejnost, než aby se složitě snažila pochopit, co to znamená a podala kvalifikované připomínky, tak od toho dala raději ruce pryč. Tady to ta veřejnost hluboce podcenila.“* Základním stavebním kamenem celé participace je fakt, že tento proces musí být velmi dobře nastaven ještě před tím, než se spustí. Před zahájením je potřeba dobře a jasně nastavit, co se od participace očekává, a nelze se snažit o zapojení aktérů a jednat o věcech, které už jsou dávno rozhodnuté. Proto by bylo pravděpodobně přínosnější, kdyby nejprve došlo k představení celého záměru zpracovávat nový územní plán Prahy, jeho hlavní cíle a vize do budoucna. To by podle výpovědi respondenta P3 měl být ten první krok, kterým měl zpracovatel začít a následně až poté veřejnosti představit návrh plánu. Zároveň dodává, že dle jeho názoru IPR informativní kampaň zvládl velice dobře a ten, kdo si jakoukoliv informaci o vznikajícím plánu chtěl zjistit, jí zjistil a dohledal. S tímto názorem souhlasí i respondent P9, který dodává: *„všechno kolem toho informování veřejnosti bylo v pořádku, co ale v pořádku nebylo je to, že zpracovatel představi hotový plán a řekne a takhle to bude, žádná participace, domluva, nic“.*

Celkově respondenti komunikaci zpracovatele s veřejností hodnotí kladně. Shodují se na tom, že vždy je samozřejmě možné udělat víc, nicméně ten rozsah, ve kterém IPR tuto problematiku komunikoval, posuzují respondenti pozitivně. Většinový názor je takový, že jak IPR i jednotlivé městské části udělali maximum pro to, aby se toto téma k veřejnosti dostalo, a i vzhledem k tomu, jak dlouho už celý proces trvá je možné předpokládat, že veřejnost, která o Metropolitním plánu vědět chce, už o něm ví. Respondent P6 však dodává: *„Na začátku ta informovanost byla výborná a dostatečná, na to si nemůžeme stěžovat. Ale přijde mi jako škoda, že v tom IPR už potom nepokračoval. Já chápu, že potom se museli prostě zavřít a všechny ty připomínky zpracovat, ale za tu dobu všichni zapomněli, že se nějaký plán tvoří.“*

V této kapitole jsou diskutována témata týkající se zapojení jednotlivých aktérů do procesu plánování a tvorby plánu. Celkově, jak je vidět na obrázku 8, názory na tato témata se opět různí. Respondenti hodnotí kladně to, jakým způsobem se kancelář zpracovatele jala informovat širokou veřejnost o celém procesu. Negativní pohled převládá ale v tématu

zapojení samotné městské části. Množí se odpovědi, které se obávají toho, jak slabou pozici zastává městská část v celém procesu a jakým způsobem to v budoucnu samotné plánování podle nového plánu ovlivní. Ze získaných informací z rozhovorů vyplývá, že respondenti sice považují informovanost veřejnosti za zdařilou, kritizují však to, jakým způsobem se IPR rozhodl téměř veškerou energii směřovat právě jenom na širokou veřejnost, která v praxi se samotným plánem příliš do styku nepřijde. S plánem budou reálně pracovat samotné městské části, kterým se v průběhu let dostalo jen málo informací. Respondent P3 kritizuje, jak málo práce kancelář zpracovatele věnovala spolupráci s gesčními sekcemi hlavního města. Tyto kontakty a soulad s těmito sekcemi jsou do jisté míry potřeba více než tak velká míra informovanosti veřejnosti. *„Kdyby došli na sekci dopravy, sociálního zabezpečení, apod a dali dohromady ucelený materiál, tak potom si umím představit, že jdete participovat s veřejností, ale ne ukázat hotový dokument a říct takhle to bude“* doplňuje respondent P3. Územní plán nemá vznikat revolučně. Již od počátku je to věc, která má být projednávána se všemi klíčovými hráči v daném území, protože bez dohody a včas projednaných nejpálčivějších problémů, všechny návrhy na nový plán nakonec ztroskotají.

7.6 Souhrnné vyhodnocení

Rozhovory, které byly provedeny pro účely této diplomové práce, se orientovaly na široké spektrum otázek, které byly zaměřené na vznik Metropolitního plánu Prahy. Otázky v rozhovorech byly koncipovány tak, aby bylo tímto výzkumem možné zmapovat, jakým způsobem vnímají zástupci městských částí nový územní plán, jak nahlízejí na jeho novou formu zpracování a v neposlední řadě také to, jak se do procesu vzniku plánu tito lokální aktéři zapojovali, resp. jak se mohli zapojit. V této dílčí kapitole je shrnuto vyhodnocení provedených rozhovorů s respondenty a porovnání jejich výpovědí napříč zkoumaným územím (Praha 1 – Praha 22). V tabulkách 10 a 11 je uvedeno celkové hodnocení vycházející z výpovědí lokálních aktérů za městské části, z čehož plyne celkový názor respondentů na jednotlivé tematické okruhy. V posledním sloupci obou tabulek je pak uveden celkový pohled na MPP za všechny tematické okruhy. Městské části byly do tabulek 10 a 11 a v obrázku 9 rozděleny na základě sloupce Celkový souhrn za MČ podle legendy:

Pozitivní názor:	1 – 2,14
Spíše pozitivní názor:	2,15 – 2,74
Spíše negativní názor:	2,75 – 3,24
Negativní názor:	3,25 a více

Z analýzy rozhovorů, která je dopodrobna popsána výše, vyplývá, že většina respondentů se shoduje na tom, že Metropolitní plán, jakožto nový územní plán hlavního města Prahy, je velmi potřebným dokumentem. Rozdílné hodnocení zástupců městských částí je již patrné ve chvíli, kdy se na tento nový územní plán nahlíží detailněji. Na obrázku 9 je znázorněno, že pozitivně a spíše pozitivně hodnotí MPP celkem 7 z dotázaných 18 respondentů. Mezi hlavní pozitiva napříč městskými částmi patří zavedení výškové regulace, která dříve nefungovala. Dále také fakt, že větší flexibilita plánu zamezí častým změnám územního plánu, protože některé záležitosti v budoucnu plán umožní, aniž by musel být měněn. U změn, které budou třeba pořídit pak nový územní plán, pravděpodobně slibuje rychlejší vyřízení než plán dosavadní, u kterého tento proces může trvat až desítku let. Dalším zmiňovaným pozitivním jevem nového plánu je možná dynamičnost plánu, která umožní lehčí dohodu mezi aktéry a tím pádem i urychlení celého procesu.

V tabulce 10 je vidět, že MPP vnímají pozitivně jenom zástupci čtyř městských částí, spíše pozitivně pak MPP hodnotí zástupci tří městských částí. Respondenti těchto městských se shodují na tom, že hlavním přínosem MPP je aktuálnost nově vznikajícího dokumentu, který bude do budoucna fungovat jako podpora pro snazší rozhodování stavebních úřadů ve věci územního rozvoje. Z tabulky 10 také plyne, že tito respondenti mají podobný názor na nově vznikající metodiku. Tu shodně hodnotí jako správný krok pro celistvost rozmanitého území Prahy, který umožní město číst skrze logicky zvolené celky, spíše než skrze barevné plochy.

Tabulka 10 - Městské části, které vnímají MPP pozitivně, resp. spíše pozitivně

Městská část	Obecný názor na MPP	Metodika MPP	Zapojení MČ a veřejnosti do procesu plánování	Souhrn za MČ
<i>Pozitivní</i>				
Praha 1	1,50	1,80	1,83	1,71
Praha 3	2,17	1,50	2,50	2,06
Praha 7	2,00	1,50	1,33	1,61
Praha 19	2,33	1,50	1,67	1,83
<i>Spíše pozitivní</i>				
Praha 15	2,67	3,00	1,67	2,44
Praha 16	2,33	2,50	2,50	2,44
Praha 18	3,33	2,50	2,33	2,72

Zdroj: vlastní zpracování

Všichni respondenti, kteří během rozhovorů zmínili, že jejich městská část je relativně stabilizovaná a její další rozvoj do území již není vcelku možný, hodnotí celkově MPP pozitivně, či spíše pozitivně⁹. U těchto městských částí je předpoklad, že je změna metodiky příliš neovlivní, proto lze usuzovat, že názor jejich zástupců převládá spíše pozitivní. Dalším pozitivním jevem, na kterém se shodla většina respondentů, byla komunikace IPRU

⁹ Jedná se zejména o území Prahy 1, která je velmi stabilizovaná. Dále o Prahu 18 a 19, které na svém území mají koridory letišť, popř. Praha 16, která je ohraničena vodním tokem, hranicí Prahy a zelení.

(zpracovatele) s veřejností. Snaha o informování veřejnosti o tom, že se zpracovává nový územní plán hlavního města, probíhala až nadstandardně. Informativní kampaň, kterou kancelář zpracovatele zahájila po představení návrhu MPP v roce 2018, hodnotí respondenti kladně (viz. tabulka 9). Respondenti se shodují na tom, že kancelář zpracovatele udělala maximum pro to, aby měla široká veřejnost možnost se s plánem seznámit a následně podat připomínky, ať už prostřednictvím aplikace nebo dotčené městské části. Zde je však potřeba podotknout, že kancelář zpracovatele svoji informativní kampaň zacílila spíše na širokou veřejnost než na samotné městské části. Z rozhovorů vyplynulo, že informovanost městských částí probíhala v mnohem menší míře než informování veřejnosti. Městské části jsou však těmi, kdo bude podle nového územního plánu rozhodovat, veřejnost s územním plánem pracovat nebude. S plánem budou pracovat stavební úřady samospráv, tyto samosprávy však ve finále byly do procesu tvorby plánu zapojeny pouze minimálně, spíše byly pouze informovány o již hotovém návrhu, a to ještě v menší míře než široká veřejnost. Na první pohled se tedy může zdát, že Metropolitní plán byl zpracováván v duchu konceptu BOTTOM – UP, jelikož proběhla vcelku velká snaha o zapojení veřejnosti, nicméně tato snaha proběhla až poté, co byl představen hotový návrh Metropolitního plánu a veřejnost a samosprávy se k němu mohly pouze vyjadřovat, a ne ho spoluutvářet.

Z obrázku 9 je jasně patrné, že více než polovina oslovených respondentů vnímá MPP spíše negativně. Jedná se téměř o všechny rozlohou větší městské části na jejichž území žije větší počet obyvatel. Nejvíce zmiňovaným problémem je malá autonomie městských částí při rozhodování v tématech rozvoje Prahy. Tento problém vyvstává ze Statutu hlavního města Prahy, který byl vydán Obecně závaznou vyhláškou č. 55/2000 Sb. a upravuje postavení Prahy a městských částí. Nelze tedy z problémů malých kompetencí městských částí vinit Metropolitní plán, nicméně je potřeba s tím nějakým způsobem pracovat. Většina respondentů si stěžovala na to, že pokud nový územní plán a na něj navázané Pražské stavební předpisy „formálně“ umožní schválit, a tedy i postavit jakoukoliv stavbu, která se do městské části nehodí, nebude mít městská část prostředky na zajištění veřejné vybavenosti, která je na tuto stavbu navázaná apod. A zároveň nemá městská část žádné možnosti, potažmo právo veta tuto stavbu zamítnout. Jedná se především o často zmiňovaný problém s nedostatkem škol a školek pro neustále rostoucí počet obyvatel, kteří bydlí v nových bytech, které jsou stavěné developery. Dotázaní zástupci apelovali na to, aby městské části měly kompetence na to, aby tyto problémy mohly řešit samy.

V tabulce 11 jsou uvedeny městské části, jejichž zástupci vnímají Metropolitní plán spíše negativně a negativně. Tito respondenti odpovídali na otázky týkající se nově vznikajícího plánu negativně, skepticky či s ne moc velkou důvěrou v samotný dokument. Dalšími často skloňovanými problémy, které se odrážejí na celkovém názoru na MPP, je jeho nesrozumitelnost a nejasnost. Více než polovina respondentů, kteří jsou uvedeni v tabulce 11 se shodují na tom, že nový plán je pro stavební úřady, které se podle něj řídí, složitý a bude dlouhou dobu trvat, než se s novým plánem naučí pracovat. Z odpovědí také vyvstávají obavy, že v některých částech je MPP ne příliš jasný, a proto by mohl v budoucnu být vykládán více způsoby, což z podstaty dokumentu není možné.

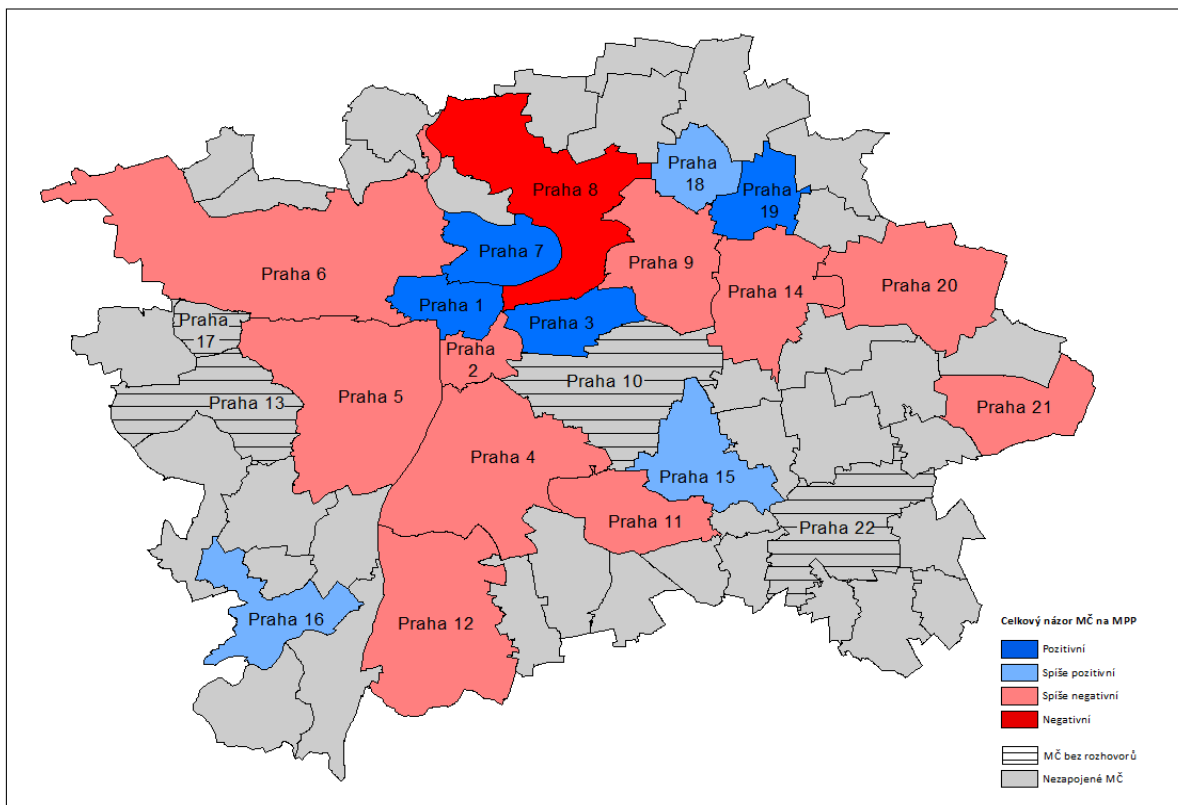
Tabulka 11 - Městské části, které vnímají MPP negativně, resp. spíše negativně

Městská část	Obecný názor na MPP	Metodika MPP	Zapojení MČ a veřejnosti do procesu plánování	Souhrn za MČ
<i>Spíše negativní</i>				
Praha 2	3,67	2,50	2,78	2,98
Praha 4	3,58	3,08	2,33	3,00
Praha 5	2,83	3,75	2,83	3,14
Praha 6	3,17	2,25	3,00	2,81
Praha 9	3,00	3,00	3,17	3,06
Praha 11	3,33	2,50	3,00	2,94
Praha 12	3,67	3,00	3,00	3,22
Praha 14	3,17	3,50	2,00	2,89
Praha 20	3,33	3,00	3,00	3,11
Praha 21	3,00	2,50	3,00	2,83
<i>Negativní</i>				
Praha 8	3,33	3,50	-	3,42

Zdroj: vlastní zpracování

(Pozn. k tabulce 11: Respondent P8 nebyl kvůli svým časovým možnostem schopen odpovědět na otázky ze třetího tematického bloku, proto celkový názor na MPP za jeho městskou část byl vypočítán pouze jako průměr z hodnot za první a druhý tematický blok.)

Obrázek 9 - Celkový názor na MPP

Zdroj: vlastní zpracování

Jak je patrné z prezentovaných tabulek a obrázků, názory na MPP se mezi sledovanými MČ liší. Celkově však převládá názor spíše negativní. Respondenti se shodují na tom, že Metropolitní plán je velmi potřebný dokument, který Praha potřebuje již dávno. Většina hodnotí kladně nové přístupy k plánu, informovanost veřejnosti a budoucí vizi plánu, se kterou je tvořen. Problém u většiny však nastává ve chvíli, kdy je plán rozebírán dopodrobna a detailněji. Ačkoliv většina respondentů hodnotí kladně nové prvky plánu, jako je výšková regulace a nové vymezení lokalit, pozitivně hodnotí povětšinou pouze samotný nápad tyto prvky do plánu implementovat. S jejich provedením už většina respondentů spokojená není. Dle většiny je do budoucna prostor pro lepší komunikaci, přesnější vymezení pojmů a také přísnější regulaci území. Přísnější regulací je myšleno zejména zaměření se na úbytek zeleně ve městě, lepší koordinaci developerských projektů a veřejné vybavenosti a v neposlední řadě také přesnější a detailnější vymezení lokalit.

8 Závěr

Územní plánování je složitá disciplína, která vyžaduje velkou míru koordinace mezi jednotlivými aktéry. Funguje jako nástroj na usměrňování územního rozvoje a má za úkol regulovat nesprávný, společensky nepřijatelný či nevhodný rozvoj v obci. Zároveň je potřeba, aby tato disciplína hájila jak veřejný, tak ale i soukromý zájem a vytvářela dlouhodobou koncepci rozvoje obce. Vzhledem k širokému záběru disciplíny územního plánování a jejímu interdisciplinárnímu přesahu, je i výklad a pohled na ÚP složitější. Tento pohled je většinou ovlivněn zejména přístupy k samotnému územnímu plánování, které jsou popsány na začátku práce. Z tohoto popisu můžeme vidět, že na ÚP se dá nahlížet buď jako na dokument, který rozvoj obce zejména reguluje a řídí, na druhé straně potom stojí přístup koncepční, jehož základem je snaha o nalezení shody v otázkách rozvoje území. Zde lze tedy rozlišit dvě různé role územního plánu v rozvoji obce. První vychází z již zmíněné regulace, tím pádem územní plán slouží jako prostředek k usměrňování nevhodných aktivit a působí restriktivně. Druhá role územního plánu je opačná, a sice více uvolněná. Územní plán funguje jako koncepční dokument a jeho úkolem je spíše tvořit a rozvíjet (Perlín 2021). Můžeme zde tedy jasně pozorovat rozdíly v uchopení a pojetí územního plánu mezi přístupy TOP-DOWN a BOTTOM-UP popsané v kapitole výše a samotný územní plán vnímat buď jako nástroj regulace nebo dohodu o využití území.

Cílem diplomové práce bylo zodpovědět vytyčené výzkumné otázky a zhodnotit, jakým způsobem se lokální aktéři státní správy zapojili, respektive zapojují do procesu tvorby Metropolitního plánu Prahy. Metropolitní plán je dokument, který vzniká již od roku 2013, není to však první snaha a vytvoření nového územního plánu. V roce 2007 se začal připravovat dokument Koncept 09, který měl stávající územní plán nahradit. Tvorba tohoto plánu byla v roce 2012 Zastupitelstvem hl. m. Prahy zastavena a současně s tímto výrokem byl představen záměr na tvorbu Metropolitního plánu. Z rozhovorů s respondenty vyplývá, že více než polovina z nich se shoduje na tom, že dle jejich názoru bylo zrušení připravovaného Konceptu 09 zbytečné. Respondenti důrazně upozorňují na to, že si jsou vědomi nedostatečnosti připravovaného Konceptu 09, jeho problémového pojetí, a ne zcela jasného vymezení pojmů, nicméně shodně říkají, že nebylo zcela na místě začít s tvorbou něčeho naprosto nového a neověřeného. Zároveň se nechávají slyšet, že lepší varianta by byla spíše než jeho kompletní zrušení, přepracování Konceptu 09 do podoby, ve které by

bylo možné ho schválit a až poté začít, na jeho základech, vytvářet nový, revoluční dokument, jakým má být Metropolitní plán nyní.

Z výzkumu, který byl proveden pro tuto diplomovou práci, vyplynulo, že většina oslovených respondentů vnímá vznikající Metropolitní plán spíše negativně či skepticky. Největšími problémy jsou dlouhá doba, kterou MPP již vzniká a během které došlo k několika proměnám politické scény v čele hlavního města. Proměna politické garnitury má na samotnou tvorbu Metropolitního plánu také významný vliv vzhledem k tomu, že tvorba územního plánu je z velké části politizovanou záležitostí. Na podzim 2022 se budou v Praze konat volby do zastupitelstva a je tedy možné předpokládat, že se politická reprezentace v Praze promění. Otázkou pro tuto chvíli zůstává, zda po volbách bude silná koalice, která vznikne na půdorysu té, jež MPP tvořila, nebo bude politická reprezentace zcela jiná. Potom je pravděpodobné, že se vydání MPP ještě prodlouží. I přestože zpracovatel plánu na svých oficiálních stránkách stále uvádí, že předpoklad vydání MPP je rok 2023, respondent P9 dokonce vyjádřil obavy, že si není jistý, zda následující garnitura MPP za své čtyři roky zvládne vydat. Dalšími společnými problémy jsou malé kompetence městských částí v procesu rozhodování, rozdíl v pořizovateli plánu (město) a zřizovateli veřejné infrastruktury (městská část).

Na opačné straně spektra, co se pozitiv Metropolitního plánu týče, se respondenti shodují zejména na tom, že Metropolitní plán přichází s vymezením výškové regulace, se kterou stávající územní plán pracovat neumí. Tato nově vymezená funkce bude sloužit zejména k lepší kontrole nad územím, k tomu, aby nebylo možné postavit jeden vysoký solitérní objekt v místě, kam nepatří. Jak již bylo zmíněno výše, v dnešní společnosti je čím dál tím více žádoucí, aby územní plán fungoval jako dohoda v území a jako koncepční dokument. V kontextu zavedení výškové regulace se respondenti shodují na tom, že je to krok správným směrem, nicméně jejich názor na to, jakým způsobem byla výšková regulace do plánu promítnuta, je už spíše negativní. Prakticky stejný názor, na jakém se respondenti shodují ohledně výškové regulace, mají i na zavedení lokalit. Obecná shoda panuje u respondentů v tom, že koncept lokalit v novém plánu je pozitivní a racionální změnou, která ovšem podle mnohých nebyla uchopena za správný konec. Obecně vzato, dělit město do logických celků, ne však podle funkčního využití, ale podle územní celistvosti, je podle stanoviska oslovených aktérů správný předpoklad. Nicméně respondenti se shodují na tom, že pro správné fungování tohoto nového konceptu bude zapotřebí větší míra regulace

jednotlivých lokalit, např. ve formě druhé úrovně územního plánu (územní plán části města), regulačního plánu nebo dalších dohod o využití území případně plánovacích smluv.

Na začátku práce byly stanoveny tři výzkumné otázky. První otázka je „*Jakým způsobem vnímá samospráva (městské části) vznikající Metropolitní plán?*“ Důvodem pro zvolení této otázky byla snaha o zmapování všeobecného názoru na Metropolitní plán mezi lokálními aktéry státní správy. Pro zjištění odpovědí na tuto otázku byly v rozhovorech pokládány otázky, které se týkají obecného názoru na stávající územní plán, na nově vznikající Metropolitní plán, jeho největší problémy, pozitiva, srozumitelnost plánu a dlouhou dobu, kterou je Metropolitní plán zpracováván. Na základě provedeného výzkumu lze konstatovat, že většina zástupců městských částí shodně uvádí, že vznikající Metropolitní plán je dokument, který nenaplnil jejich očekávání. Respondenti uvádějí, že vzhledem k povaze dokumentu a času, který zpracování MPP zabralo, se jedná o příliš nejasný a nesrozumitelný dokument. Velká část dotazovaných zástupců městských částí hovořila o tom, že si uvědomují, jak velmi složitý dokument MPP je, nicméně hlavním kamenem úrazu pro většinu z nich byla malá komunikace ze strany kanceláře zpracovatele.

Někteří respondenti uvádějí, že mnohým problémům a nejasnostem by se dalo předejít, pokud by MPP vznikal za přispění místních samospráv a případně i zástupců neziskového sektoru. Je jasné, že dokument takového charakteru a pro tak rozsáhlé území nelze tvořit plně a důsledně v duchu konceptu BOTTOM – UP, tedy za aktivní účasti každého, kdo přispět chce. Zároveň zde ale není pozitivně přijímáno, že Metropolitní plán, který má ovlivnit budoucnost plánování v Praze na mnoho let dopředu, vznikal za zavřenými dveřmi kanceláře zpracovatele bez konzultací s dalšími aktéry veřejné správy, neziskového nebo podnikatelského sektoru. Zástupci městských částí se shodují na tom, že ze strany IPRu docházelo v nějaké formě k informativním schůzkám, podle téměř všech respondentů však tyto informace ani zdaleka nebyly v dostatečné míře, v jaké by měly být.

V závěru k této výzkumné otázce lze tedy říci, že je MPP obecně vnímán jako velmi složitý dokument, který je velmi náročné koordinovat. Je to také dokument, který v Praze chybí, jelikož aktualizaci plánu měla mít Praha již dávno hotovou. Nyní je Praha ve fázi, kdy na mnoha místech není současný plán aktuální, je zastaveno pořizování změn územního plánu a tím pádem zde není prostor na to, aby se hlavní město dále dynamicky rozvíjelo tak, jak by město tohoto charakteru a této důležitosti v dnešním světě mělo a mohlo rozvíjet.

Druhá výzkumná otázka je „*Jak proměna metodiky zpracování plánu ovlivní plánování v Praze?*“ Metodika zpracování Metropolitního plánu je revoluční. Forma, kterou zvolil zpracovatel pro tvorbu plánu je zcela odlišná od všech územních plánů, které na našem území existují. Tato výzkumná otázka byla vybrána na základě toho, že proměna metodiky ovlivní, ať už pozitivně nebo negativně, všechny zainteresované aktéry. Ať už se jedná o samosprávu, která hájí zájmy svých obyvatel, státní správu, která hájí zájmy celé společnosti anebo vlastníky konkrétních nemovitostí, kteří hájí zájmy své vlastní. Otázky v rozhovoru byly koncipovány tak, aby odpovědi na ně pokryly co nejširší spektrum tohoto tematického bloku.

Největší změna oproti stávajícímu plánu přichází v podobě již zmíněných lokalit. Tyto celky nahradily funkční zóny a v návrhu Metropolitního plánu je nyní místo rozdělení města do celků podle stejné funkce vidět rozdělení do obecnějších lokalit, které obdržely své alfanumerické kódy. Kritika lokalit se především odráží od jejich obecného vymezení. Respondenti zmiňují problém s jejich nízkou mírou regulace a možností ambivalentního pochopení jejich funkcí. Vymezení těchto lokalit je podle některých respondentů mnohdy odtrženo od toho, co se v území skutečně nachází. Zde se výpovědi opět vrací k tomu, že ze strany zpracovatele nedocházelo k dostatečné konzultaci s městskými částmi, které ve finále dostaly až hotový návrh, jehož připomínkování a úpravy trvaly mnoho času a stály mnoho financí.

Celkový názor na novou metodiku plánu je opět různorodý. V tabulce 8 je vidět, že více než polovina respondentů vnímá novou metodiku plánu spíše pozitivně. Tento převládající názor je ovlivněn tím, že většina respondentů zmiňuje, že Praha je, co se týče územního plánu, v takové situaci, že by bylo lepší cokoliv než plán starý 22 let. Největším problémem nové metodiky plánu je její obecnost. Respondenti odpovídají, že se obávají budoucí rozhodovacího řízení, které bude probíhat na základě nového územního plánu. Velké ohrožení do budoucna vidí zejména v tom, že Metropolitní plán bude povolovat stavby, které nebudou do prostředí městské části zapadat, nebo samotná městská část nebude mít finance na přidružené aktivity, které s novými stavbami souvisejí (již zmiňovaný problém s nedostatečnou veřejnou vybaveností k novým bytům). Nová metodika plánu je tedy velmi zajímavým konceptem, který umožňuje novou perspektivu nahlížení na disciplínu územního plánování, není však úplně jasné, zda je na to dnešní společnost připravena.

Poslední položenou výzkumnou otázkou je „*Jakým způsobem byly do tvorby plánu zapojeni lokální aktéři veřejné správy?*“ Účelem této výzkumné otázky bylo zjistit, do jaké míry participovali lokální aktéři (městské části) v procesu tvorby a projednání dokumentu. V neposlední řadě bylo také zkoumáno, do jaké míry se tito aktéři mohou skutečně do procesu plánování zapojit, respektive jaká je jejich skutečná možnost ovlivnit tvorbu ÚPD.

Z rozhovorů vyplývá vcelku skeptický názor. Většina respondentů vyjádřila nesouhlas s tím, jakou formou byl Metropolitní plán tvořen. Plán byl tvořen vesměs bez jakékoliv konzultace či zapojení dotčených aktérů, popř. veřejnosti. Vznik návrhu plánu trval od roku 2013 až do roku 2018. V tomto období neprobíhala žádná informativní kampaň ani pro městské části, ani pro veřejnost. Velká část respondentů se vyjádřila k tomuto tématu tak, že by si představovali větší míru spolupráce ze strany zpracovatele. Převládají názory, že forma komunikace, kterou zvolil zpracovatel po dobu tvorby návrhu plánu, byla nedostatečná, zejména z toho důvodu, že městské části nedostaly téměř žádný prostor pro participaci či spolupráci na tvorbě. Většina respondentů zmiňuje tento problém v komunikaci s kanceláří zpracovatele v kontextu toho, že od doby, kdy byl ohlášen začátek zpracování MPP až do doby vydání jeho návrhu v roce 2018, probíhala jen velmi malá snaha o kooperaci s městskými částmi. Po představení návrhu měly městské části měsíc na podání připomínek a poté trvalo další čtyři roky tyto připomínky vypořádat. Na druhou stranu někteří respondenti ocenili intenzivní informační kampaň, kterou IPR organizoval v době projednávání dokumentu.

Dokument tohoto charakteru nelze tvořit bez participace lokálních aktérů, zároveň je ale jasné, že pokud by se tento dokument tvořil výhradně v duchu konceptu BOTTOM – UP, jeho vznik by byl mnohem náročnější. Na základě hodnocení postojů respondentů, ale i na základě studia medií vyplývá, že ať už lokální aktéři státní správy nebo široká veřejnost, nejsou s procesem zpracování plánu příliš spokojeni. Tato kritika se odráží právě ve zmíněném problému s nedostatečnou komunikací nebo malou snahou o participaci ze strany zpracovatele v době přípravy dokumentu. Z výzkumu vyplývá, že nový územní plán Praha velmi potřebuje a nově vznikající Metropolitní plán, respektive impuls pro vznik nového plánu, je vítaným krokem. Proces vzniku plánu však trvá velmi dlouhou dobu, a to se odráží i na obecném vnímání dokumentu mezi lokálními aktéry. Obecně se shodují na tom, že k vydání nového plánu vede ještě dlouhá cesta a bude potřeba plán ještě po druhém kole veřejného projednání hodně upravit, aby se dostal do formy, která bude přijatelná pro jeho schválení a vydání.

Seznam použité literatury

Knihy a články

AGORA CE (2015): Analýza občanské participace v ČR. Praha, 64 s.

AGORA CE (2016): Metodika participace, aneb jak zapojit občany do rozhodování. Praha, 84 s.

ARNSTEIN, S., R. (1969): A Ladder of Citizen Participation. Journal of the American Institute of Planners, 35, 4, s 216-224.

BERKE, P.R. (2002): Does sustainable development offer a new direction for planning? Challenges for the twenty-first century. Journal of planning literature, 17, č. 1, s 21-36.

BERMAN, E. A kol. (2002): Sedm kroků k zapojení veřejnosti. Průvodce participačním procesem. Agora CE, o.p.s., Praha. 94 s.

BOURGON, J. (2007): Responsive, responsible and respected government: towards a New Public Administration theory. International Review of Administrative Sciences, 73, 1, 7-26.

DENHARDT, R.; DENHARDT, J. (2000): The New Public Service: Serving Rather Than Steering. Public Administration Review, 60, 6, 549-559.

DENHARDT, R., DENHARDT, J. (2007): The New Public Service: Serving, not Steering. M. E. Sharpe, New York, 240 s.

DRÁPELOVÁ, K. (2019): Analýza stanovisek městských částí Prahy k metropolitnímu plánu. Bakalářská práce. Katedra sociální geografie a regionálního rozvoje PřF UK, Praha.

GIDDENS, A. (1984): The Constitution of Society: Outline of the Theory of Structuration. University of California Press, Berkley, 392 s.

HAUSCHKE, D. (2017): Vztahy mezi formou zpracování a mírou realizace strategických plánů. Diplomová práce. Katedra sociální geografie a regionálního rozvoje PřF UK, Praha.

HENDL, J. (2008): Kvalitativní výzkum: Základní teorie, metody a aplikace. Portál, Praha, 408 s.

HRŮZA, J. (2014): Svět měst. Academia, Praha, 712 s.

KNILL, C.; LEHMKUHL, D. (2002): Private Actors and State: Internationalization and Changing Patterns of Governance. *Governance*, 15, 1, 41-63

KUBEŠ, J. PERLÍN, R. (1999): Územní plánování pro geografii. Skripta. Karolinum, Praha, 89 s.

MAIER, K. (2001): Citizen Participation in Planning: Climbing a Ladder? *European Planning Studies*, 9, 6, s 707-719

MATLAND, R. E. (1995): Synthesizing the Implementation Literature: The Ambiguity-Conflict Model of Policy Implementation. *Journal of Public Administration Research and Theory: J-PART*, 5, 2, 145-174

McCOURT, W. (2013): Models of Public Service Reform: A Problem-solving Approach. Policy research working paper, No. 6428. Washington D. C.: The world bank, p. 32.

NEWMAN, P.; THORNLEY, A. (2011): Planning World Cities: Globalization and Urban Politics. Palgrave, UK, 352 s

OSBOURNE, S. P. (2006): The New Public Governance? *Public Management Review*, 8, 3, 377-387

PERLÍN, R. (2016): Přednášky k předmětu Regionální rozvoj a regionální politika. Katedra sociální geografie a regionálního rozvoje PřF UK, Praha.

PERLÍN, R.; BEDNÁŘOVÁ, H.; HAVLÍČEK, T.; CHROMÝ, P.; JANČÁK, V.;

KOMÁREK, M.; MARADA, M. (2021): Doporučení pro návrh opatření v oblasti rozvoje nemetropolitních oblastí, Opatření nelegislativní povahy Hneleg MMR, Praha, 2021, 47 stran (v tisku).

PERLÍN, R. (2021): Přednášky k předmětu Územní plánování a urbanismus. Katedra sociální geografie a regionálního rozvoje PříF UK, Praha

POLLITT, C.; BOURKHAERT, G. (2004): Public Management Reform: A Comparative Analysis. In ROBINSON, M. (2015): From Old Public Administration to the New Public Service: Implication for Public Sector Reform in Developing Countries. UNDP Global Centre for Public Service Excellence, Singapore, 19 s.

PISSOURIOS, I. A. (2014): Top-Down and Bottom-Up Urban and Regional Planning: Towards a Framework for The Use of Planning Standards. European Spatial Research and Policy, 21, 1, 83-99.

ROBINSON, M. (2015): From Old Public Administration to the New Public Service: Implication for Public Sector Reform in Developing Countries. UNDP Global Centre for Public Service Excellence, Singapore, 19 s.

SABATIER, P. A. (1986): Top-Down and Bottom-Up Approaches to Implementation Research: a Critical Analysis and Suggested Synthesis. Journal of Public Policy, 6, 1, 21-48.

STACHOVÁ, J. (2009): Participace a spolupráce v malých městech ČR. In: ČERMÁK, D. (ed.): Aplikace principů partnerství a participace v prostředí malých měst České republiky. Sociologické studie 09/6. Sociologický ústav AV ČR, Praha, s. 51-62.

Internetové zdroje

ARNIKA (2018a): Příprava územního plánu.

<https://arnika.org/praha/nase-temata/uzemni-planovani/uzemni-plan/priprava-uzemniho-planu> (cit. 13.6.2022).

ARNIKA (2018b): Změny územního plánu.

<https://arnika.org/praha/nase-temata/uzemni-planovani/uzemni-plan/zmeny-uzemniho-planu> (cit. 28.5.2022).

ARNIKA (2018c): Co je to Metropolitní plán.

<https://arnika.org/praha/nase-temata/uzemni-planovani/metropolitni-plan/co-je-to-metropolitni-plan> (cit. 2.7.2022).

ČT24.cz (2022): Pražané mohou začít připomínkovat Metropolitní plán, který bude určovat výstavbu ve městě.

<https://ct24.ceskatelevize.cz/regiony/3479721-prazane-mohou-zacit-pripominkovat-metropolitni-plan-ktery-bude-urcovat-vystavbu-ve> (cit. 6.6.2022)

E15.CZ (2021): Dřív se nařídilo, kde budou ulice a domy. Dnes město jen přihlíží. Rozhovor s Ing. arch. Pavlem Hniličkou.

<https://www.e15.cz/rozhovory/driv-se-naridilo-kde-budou-ulice-a-domy-dnes-mesto-jen-prihlizi-rika-urbanista-pavel-hnilicka-1384729> (cit. 25.6.2022)

E15.CZ (2022): Metropolitní plán jde do finále. Určí, kde vyrostou mrakodrapy a městský okruh.

<https://www.e15.cz/byznys/reality-a-stavebnictvi/metropolitni-plan-jde-do-finale-urci-kde-vyrostou-mrakodrapy-a-mestsky-okruh-1387891> (cit. 14.6.2022).

iDNES.cz (2022): Praha představí svůj Metropolitní plán, chce chránit parky a vnitrobloky.

https://www.idnes.cz/praha/zpravy/metropolitni-plan-ochrana-uzemi-rozvoj-pripominky-praha.A220218_651603_domaci_baky (cit. 11.7.2022).

INSTITUT PLÁNOVÁNÍ A ROZVOJE (2013a): Duch plánu, deset základních tezí k obrazu města Prahy. Útvar rozvoje hl. m. Prahy.

https://iprpraha.cz/uploads/assets/dokumenty/mup/teze_mp.pdf (cit. 24.6.2022).

INSTITUT PLÁNOVÁNÍ A ROZVOJE (2013b): Zastupitelstvo dalo zelenou přípravě návrhu Metropolitního plánu.

<https://iprpraha.cz/stranka/2232/zastupitelstvo-dalo-zelenou-priprave-navrhu-metropolitniho-planu-20-9-2013> (cit. 21.6.2022).

INSTITUT PLÁNOVÁNÍ A ROZVOJE HL. M. PRAHY (2014a): Století plánů pražské metropole, Exkurz do historie chápání a zobrazování veřejných prostranství Velké Prahy.

https://www.academia.edu/21677464/Stolet%C3%AD_pl%C3%A1n%C5%AF_pl%C3%A1n%C5%AF_pra%C5%ZE_k%C3%A9_metropole (cit. 6.6.2022).

INSTITUT PLÁNOVÁNÍ A ROZVOJE HL. M. PRAHY (2014b): Jak se plánovala Praha?

https://web.archive.org/web/20170618183739mp_/http://www.iprpraha.cz/uploads/assets/dokumenty/obecne/historie_ipr_brozura_cz.pdf (cit. 6.6.2022).

INSTITUT PLÁNOVÁNÍ A ROZVOJE HL. M. PRAHY (2018): Územní plán sídelního útvaru hlavního města Prahy ve znění opatření obecné povahy č. 55 z roku 2018, kterým byla vydána změna Z 2832/00, Institut plánování a rozvoje hlavního města Prahy.

https://iprpraha.cz/uploads/assets/dokumenty/up/opp_55_z_2832_2018_web.pdf (cit. 2.2.2022).

INSTITUT PLÁNOVÁNÍ A ROZVOJE HL. M. PRAHY (2022a): Metropolitní plán. Co je Plán.

https://metropolitniplan.praha.eu/jnp/cz/co_je_plan/index.html (cit. 14.6.2022).

INSTITUT PLÁNOVÁNÍ A ROZVOJE HL. M. PRAHY (2022b): Metropolitní plán.

<https://iprpraha.cz/stranka/11> (cit. 14.6.2022).

MHMP (2019): Praha vyhlásila stop stav pro změny územního plánu. Koalice plní sliby a výrazně zrychluje procesy ve stavebnictví.

https://www.praha.eu/jnp/cz/o_meste/zivot_v_praze/zivotni_prostredi/praha_vyhlasila_stop_stav_pro_zmeny.html (cit. 14.6.2022).

PORTÁL ÚZEMNÍHO PLÁNOVÁNÍ MĚSTA BRNA (2022): Co je ZADÁNÍ?

<https://upmb.brno.cz/pripravovany-uzemni-plan/zadani/> (cit. 14.6.2022).

Pražský.deník.cz (2017): Praha by mohla mít nový Metropolitní plán do roku 2023.

https://prazsky.denik.cz/zpravy_region/praha-by-mohla-mit-novy-metropolitni-plan-do-roku-2023-20170328.html (cit. 28.6.2022).

Urbanismus.cz (2016): Posouzení návrhu Metropolitního plánu hl. m. Prahy z věcného, obsahového a metodologického hlediska, Asociace pro urbanismus a územní plánování.

http://www.urbanismus.cz/assets/user/novinky/Př%C3%ADloha_č._1_posouzen%C3%AD.pdf (cit. 25.6.2022)

ÚZEMNÍ PLÁN LIBEREC (2022): Liberec má nový územní plán.

<https://www.uzemniplanliberec.cz> (cit. 14.6.2022).

Dokumenty a legislativa

Obecně závazná vyhláška č. 32/1999 Sb. hl. m. Prahy

Obecně závazná vyhláška č. 55/2000 S. hl. m. Prahy

Opatření obecné povahy č. 55/2018.

Metropolitní plán Prahy (dostupné z <https://plan.praha.eu>, cit. 11.3.2022)

Vyhláška č. 360/2021 Sb.

Usnesení Výboru pro územní rozvoj, územní plán a památkovou péči ze dne 10. 9. 2019

https://www.praha.eu/file/3026157/Stopstav_zmen_priloha_2.pdf

Usnesení Zastupitelstva hlavního města Prahy číslo 2M/2 k pořízení Územního plánu hl. m.

Prahy ze dne 7.6.2012.

https://iprpraha.cz/uploads/assets/dokumenty/mup/usneseni_zhmp_porizeni_mp_2012.pdf

ÚUR (2000): Kompendium Evropské unie o systémech, politikách a zásadách územního plánování: studie regionálního rozvoje. Evropská komise, přel. Jan Bína, redakce Josef Markvart a Lubor Fridrich, Ústav územního rozvoje, Brno, 191 s.

Územní plán hl. m. Prahy (1999)

Zákon č. 183/2006 Sb., o územním plánování a stavebním řádu.

Zákon č. 283/2021 Sb.

Datové zdroje

ARCDATA PRAHA, ZÚ, ČSÚ (2017): ArcČR 500 – digitální geografická databáze, verze 3.3.
www.arcdata.cz (cit.

SLDB 2021 <https://www.czso.cz/csu/xa/slodb-xa>

Seznam příloh

Příloha 1 - Otevřené otázky k polostrukturovaným rozhovorům

Obecný názor na Metropolitní plán Prahy.

1. Jak vnímáte nově vznikající územní plán hlavního města, tzv. Metropolitní plán Prahy (dále MPP)?
2. Jsou z vašeho pohledu v MPP zachycené hlavní problémy města?
 - Pokud ano, je navrženo jejich řešení?
 - Pokud ano, můžete uvést příklad, který je aktuální pro vaši MČ?
3. Jaký vidíte hlavní přínos MPP? Obecně pro Prahu a konkrétně pro Vaši MČ?
4. Je z Vašeho pohledu možné, aby kancelář zpracovatele stihla MPP úspěšně dokončit do zákonem stanoveného data, a sice do 1. ledna 2023?
5. Je podle vás MPP srozumitelný nebo spíše nesrozumitelný (1-5)?

Metodika MPP

6. Znáte metodiku MPP?
 - Pokud ano, jaký je Váš názor na metodiku zpracování MPP?
7. Jaký byl postup ze strany Zpracovatele po doručení zásadních připomínek ze strany MČ?
8. Byli jste o dalším postupu informováni?
9. Jste vy, jakožto zástupce MČ spokojen/a s procesem zpracování MPP?
10. Přijde Vám rozdělení města do tzv. lokalit jako krok správným směrem? Jak tato změna pomůže prostorům ve městě, ve vaší MČ?
11. Myslíte, že by bylo lepší nahradit tzv. lokality přímo městskými částmi?
12. Jaký je Váš názor na často zmiňovanou obecnost MPP?

Participace

13. Ve které fázi jste se, jako městská část, mohli zapojit do připomínkování MPP?
14. Jakými způsoby bylo možné se zapojit?
15. V jaké fázi tvorby MPP by podle Vás bylo nejlepší, aby se MČ zapojila do připomínkování?
16. Kdy a jak se mohla zapojit veřejnost, neziskové organizace, aktivisté apod.?
17. Jak vnímáte snahu zpracovatele o začlenění veřejnosti do procesu plánování, např. pomocí informačního kontejneru, či výstavou v CAMPu?
18. Co bylo předmětem připomínkování ve vaší MČ a jak probíhalo?
19. Co byste chtěli připomínkovat ve vaší MČ?